

Brüssel, 19. mai 2017
(OR. en)

9272/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0014 (COD)

ENT 129
MI 426
CODEC 831

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	8647/17 ENT 110 MI 362 CODEC 685
Komisjoni dok nr:	5712/16 ENT 20 MI 45 CODEC 103
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta – Eesistujariigi kompromisstekst

Delegatsioonidele edastatakse lisas 29. mail 2017 toimuvaks konkurentsivõime nõukogu istungiks koostatud kompromisstekst.

Võrreldes komisjoni ettepanekuga on uus tekst esitatud **paksus allajoonitud** kirjas ja väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...].

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturg on sisepiirideta ala, kus peab olema tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Siseturu eeskirjad peaksid olema läbipaistvad, lihtsad ja järjepidevad, pakkudes sel viisil õiguskindlust ja selgust ettevõtjate ja tarbijate hüvanguks.

¹ ELT C , , lk .

- (2) Selleks kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/46/EÜ² laiaulatuslik ELi tüübikinnitusraamistik mootorsõidukitele ja nende haagistele ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemidele, osadele ja eraldi seadmetikele.
- (3) 2013. aastal tehtud hindamine liidu õigusraamistikule mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse kohta³ näitas, et direktiiviga 2007/46/EÜ kehtestatud raamistik on asjakohane peamiste eesmärkide saavutamiseks ühtlustamise, siseturu tulemusliku toimimise ja ausa konkurentsi valdkonnas ning seetõttu tuleks seda jätkuvalt kohaldada.
- (4) Hindamises järelitati aga, et tüübikinnitusnõuete täiendamiseks on vaja kehtestada turujärelevalve sätted; samuti on vaja selgitada tagasivõtmis- ja kaitsemenetlusi ning olemasolevate sõidukitüüpide tüübikinnituse laiendamise tingimusi, tõhustada tüübikinnitusraamistiku jõustamist liikmesriikide ametiasutuste ja tehniliste teenistuste rakendatavate tüübikinnitus- ja toodangu vastavuse tagamise menetluste ühtlustamise ja parandamise teel, selgitada tarneahela ettevõtjate ning raamistiku jõustamises osalevate ametiasutuste ja poolte ülesandeid ja kohustusi ning muuta sobivamaks alternatiivseid tüübikinnitusskeeme (väikeseeria ja üksiksõiduki riiklik tüübikinnitus) ja mitmeastmelist tüübikinnitusprotsessi, et pakkuda nišiturgudele ja VKEdele vajalikku paindlikkust, kahjustamata seejuures võrdseid võimalusi.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike kinnituse kohta (raamdirektiiv) (ELT L 263, 9.10.2007, lk 1).

³ Komisjoni talituste töödokument „Fitness Check of the EU legal framework for the type-approval of motor vehicles“ (Mootorsõidukite tüübikinnitust käsitleva ELi õigusraamistiku toimivuskontroll), (SWD(2013) 466 final).

- (5) Lisaks on viimasel ajal tekkinud probleemid tüübikinnitusraamistiku rakendamisel toonud esile konkreetseid puudusi ning osutavad põhjaliku läbivaatamise vajadusele, et tagada kindel, läbipaistev, prognoositav ja jätkusuutlik õigusraamistik, mis tagab turvalisuse ja tervishoiu ning keskkonnakaitse kõrge taseme.
- (6) Käesolevas määruses kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad ja põhimõtted mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse kohta ning üksiksõiduki tüübikinnituse kohta, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ettevõtjate ja tarbijate hüvanguks ning pakkuda kõrget turvalisuse taset koos tervise- ja keskkonnakaitsega.
- (7) Käesolevas määruses sätestatakse tüübikinnituse sisulised tehnilised ja haldusnõuded M- ja N-kategooria sõidukitele ja nende haagistele (O-kategooria) ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemidele, osadele ja eraldi seadmetikele, et tagada nõuetekohasel tasemel turvalisus ja keskkonnatoime. Need kategooriad hõlmavad reisijate veoks ettenähtud mootorsõidukeid, kaupade veoks ettenähtud mootorsõidukeid ning nende haagiseid.
- (8) Käesolev määrus peaks tugevdama kehtivat tüübikinnitusraamistikku, eriti turujärelevalve sätete lisamise kaudu. Turujärelevalve kehtestamiseks autotööstussektoris tuleks määrata kindlaks tarneahela ettevõtjate kohustused, liikmesriikide täitevasutuste ülesanded ja meetmed juhtumiteks, kui turule on sattunud autotööstustooted, mis kujutavad endast tõsist turva- või keskkonnariski või ei vasta tüübikinnitusnõuetele.

- (9) Tüübikinnitusnõuete tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks tõhustada toodangu vastavust käsitlevaid sätteid, sätestades muu hulgas vastavuskontrolli meetodite ja asjaomaste toodete jätkuva vastavuse nõuete kohustuslikud korralised auditid, ning karmistada tüübikinnitusasutuste alluvuses terviksõidukite tüübikinnituskatseid tegevate tehniliste teenistuste pädevust, kohustusi ja tööd käsitlevaid nõudeid. Tehniliste teenistuste nõuetekohane toimimine on äärmiselt tähtis, et tagada turvalisuse ja keskkonnakaitse kõrge tase ning kodanike usaldus süsteemi vastu. Direktiivis 2007/46/EÜ sätestatud tehniliste teenistuste määramise kriteeriumid tuleks nende järjekindla rakendamise tagamiseks sätestada üksikasjalikumalt. Liikmesriikide tehniliste teenistuste hindamismeetodid [...] **kipuvad** üksteisest üha enam erinema, sest nende töö on muutunud keerukamaks. Seega tuleb kehtestada menetluskohustused, mis tagaksid teabevahetuse ning järelevalve liikmesriikide tavade üle nende tehniliste teenistuste hindamise, määramise, teavitamise ja järelevalve puhul. Need menetluskohustused peaksid kõrvaldama lahknevused kasutatud meetodites ja tehniliste teenistuste määramise kriteeriumide tõlgendamisel.

- (10) Vajadust määravate asutuste poolseks kontrolliks ja järelevalveks tehniliste teenistuste üle on suurendanud tehnika arengust tulenev oht, et tehnilistel teenistustel puudub vajalik pädevus, et katsetada uut tehnikat või seadmeid, mida määramine hõlmab. Arvestades, et tehnika areng lühendab tootetsükleid ja järelevalve eesmärgil tehtud kohapealsete hindamiste ja seire sagedus erineb, [...] **peaks tehniliste teenistuste määramise kehtivus olema ajaliselt piiratud, mis peaks tagama tehniliste teenistuste pädevuse perioodilise hindamise.**
- (11) Tehniliste teenistuste määramisele ja järelevalvele liikmesriikide poolt ning üksikasjalike ja rangete kriteeriumide kohaselt tuleks seega kehtestada järelevalvekontrollid liidu tasandil koos sõltumatute audititega, mis võimaldaksid tehniliste teenistuste uut teavitamist [...]. Tehniliste teenistuste positsiooni tootjate suhtes tuleks tugevdada, sealhulgas nende õigust ja kohustust teha tehastes etteteatamata kontrolle ja teha käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate toodetega füüsilisi või laboratoorseid kontrolle, et tagada nõuete järjekindel täitmine tootjate poolt pärast seda, kui nad on saanud oma toodetele tüübikinnituse.
- (12) Läbipaistvuse ja vastastikuse usalduse suurendamiseks ning tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja teavitamise kriteeriumide täiendavaks ühtlustamiseks ja täiustamiseks, samuti pikendamis- ja uuendamismenetlusteks peaksid liikmesriigid tegema koostööd nii omavahel kui ka komisjoniga. Nad peaksid omavahel ja komisjoniga nõu pidama käesoleva määruse rakendamise seisukohalt asjakohaste üldiste küsimuste üle ning teavitama üksteist ja komisjoni [...].

- (13) Kui tehnilise teenistuse määramine põhineb akrediteerimisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008⁴ tähenduses, peaksid akrediteerimisasutused ja määravad asutused vahetama teavet, mis on asjakohane tehniliste teenistuste pädevuse hindamiseks.
- (14) Liikmesriigid peaksid võtma tasu tehniliste teenistuste määramise ja järelevalve eest, et tagada liikmesriikide poolt nende tehniliste teenistuste üle teostatava järelevalve jätkusuutlikkus ning võrdsed võimalused tehnilistele teenistustele. [...]
- (15) Juhul kui liikmesriigid on võtnud meetmeid nõuete sidusaks kohaldamiseks ja täitmiseks, kuid tehnilise teenistuse pädevus tekitab sellest hoolimata kahtlusi, peaks komisjonil olema võimalik uurida konkreetseid juhtumeid.
- (16) Õigusvastaste asjaolude mõju välistamiseks tehniliste teenistuste katsetele ja aruannetele peaksid tehniliste teenistuste ülesehitus ja töökorraldus tagama täieliku erapooletuse **ja sõltumatuse**. Oma ülesannete sidusaks ja süstemaatiliseks täitmiseks peaks tehnilistel teenistustel olema nõuetele vastav ametisaladuse hoidmise kohustust hõlmav juhtimissüsteem. Võimaldamaks tehnilistel teenistustel teha oma tööd nõuetekohaselt, peaks alati olema tagatud nende töötajate teadmiste, [...] pädevuse ja sõltumatuse tase.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

(17) [...]

- (18) Käesoleva määruse järgsete nõuete täitmise tagamiseks on vaja kindlat jõustamismehhanismi. Tüübikinnitusasutuste peamine kohustus peaks jätkuvalt olema tagada autotööstussektoris kehtivate õigusaktide vastavus tüübikinnitus- ja toodangu vastavuse nõuetele, kuna see kohustus on tihedalt seotud tüübikinnitususte väljastamisega ja eeldab üksikasjalikke teadmisi nende sisust. Seega on tähtis, et tüübikinnitusasutuste tegevust kontrollitaks regulaarselt [...]. **Vastavuskontrollisüsteemi tugevdatakse tehniliste teenistuste akrediteerimise ametliku korra tunnustamise kaudu või korrapärase vastastikuste hindamiste kasutuselevõtmise kaudu seoses tüübikinnitusasutuste poolt läbi viidava tehniliste teenistuste hindamise ja järelevalvega.** [...] **Eesmärgiks on tagada** [...], et kõik tüübikinnitusasutused rakendavad tüübikinnitusnõuete jõustamisel ühtlast kvaliteeti ja rangust. [...]

- (19) Riiklike ametiasutuste vaheline tihedam kooskõlastamine teabevahetuse ja koordineeritud hindamiste kaudu, mida juhib koordineeriv ametiasutus, on põhialus, et tagada turvalisuse ning tervise- ja keskkonnakaitse ühtlaselt kõrge tase siseturul. See peaks viima ka riiklikul tasandil nappide ressursside tõhusama kasutamiseni. Sel eesmärgil tuleks **heade tavade edendamiseks** luua **nõuande**foorum, [...] et liikmesriigid ja komisjon saaksid vahetada teavet ja koordineerida [...] tegevusi seoses tüübikinnitust käsitlevate õigusaktide jõustamisega. Selles suhtes tuleks ametlikuma raamistiku loomine kasuks praegusele mitteametlikule koostööle liikmesriikide vahel. **Kõnealune foorum peaks koosnema liikmesriikide poolt määratud tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutuste esindajatest. Asjaomasel koosolekul osalevad esindajad tuleks valida foorumil arutatavatest küsimustest lähtuvalt.**
- (20) Määruses (EÜ) nr 765/2008 sätestatud liidu turule sisenevate toodete liidu turujärelevalve ja kontrolli eeskirju kohaldatakse mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike suhtes ning see ei takista liikmesriike valimast pädevaid asutusi, kes neid ülesandeid täidavad. Turujärelevalve kohustust võivad omavahel jagada erinevad riiklikud ametiasutused, võtmaks arvesse määruse (EÜ) nr 765/2008 alusel kehtestatud riiklikke turujärelevalve süsteeme liikmesriikides. [...]
- (21) [...]
- (22) Et suurendada tüübikinnitusprotsessi läbipaistvust ning lihtsustada teabevahetust ja sõltumatut kontrolli turujärelevalveasutuste, tüübikinnitusasutuste ja komisjoni poolt, tuleks esitada tüübikinnitusdokumendid [...] ärihuvide ja isikuandmete kaitseks erandeid tehes.

(23) Käesolevas määruses sätestatud riiklike ametiasutuste kohustused seoses turujärelevalvega on konkreetsemad kui määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 19 sätestatud kohustused, võtmaks arvesse tüübikinnitusraamistiku spetsiifikat ja vajadust täiendada seda raamistikku tulemusliku turujärelevalve mehhanismiga, mis tagaks käesoleva määrusega hõlmatud toodete vastavuse kindla [...] kontrolli.

(23a) Kindlal riskihindamisel põhinev turul kättesaadavate sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike vastavuskontroll on väga oluline turujärelevalve nõuetekohaseks toimimiseks. See [...] koos sõidukite kontrollide aastase miinimumarvu kehtestamisega peaks kaasa aitama turujärelevalve alaste kohustuste tõhusale täitmisele kogu liidus.

(23b) Aja jooksul peaks kontrollide miinimumarv hõlmama kõiki katseid ja kontrole, mis on vajalikud nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Originaalosadele tehtud kontrole võiks käsitleda kõnealuse kontrollide miinimumarvu osana, kui neid võib pidada võrdseks sõidukitele tehtud kontrollidega nende usaldusväärstust kahjustamata.

(23c) Mis tahes liikmesriigis mis tahes sõidukitele tehtavaid mis tahes katseid võidakse kasutada parandus- ja piiravate meetmete võtmiseks teises liikmesriigis. Ühes liikmesriigis tehtud sõidukikontrollide tulemusi tuleks pidada piisavaks parandus- ja piiravate meetmete võtmiseks teises liikmesriigis. Sellest tulenevalt ei tohiks olla nõutav asjaomaste sõidukite füüsiline transportimine mis tahes kontrollide läbiviimiseks teises liikmesriigis.

(24) **Riiklikud ametiasutused peaksid oma vastavuskontrollide osana kaaluma kasutusel olevate sõidukite vastavuskatseid ja sõidukite ülevaatusi.** Kõnealuseks vastavus[...]kontrolliks [...] esitatavate sõidukite valik tuleks teha asjakohase riskihindamise alusel, milles võetakse arvesse võimaliku mittevastavuse raskusastet ja selle esinemise tõenäosust.

- (25) Peale selle peaks komisjon korraldama ja tegema või laskma teha vastavus[...]kontrolli katseid ja ülevaatusi sõltumatult nendest, mida oma riiklikest turujärelevalve kohustustest tulenevalt sooritavad liikmesriigid. Kui nimetatud katsete ja ülevaatuste käigus tehakse kindlaks mittevastavus või leitakse, et tüübikinnitus on antud ebatäpsete andmete põhjal, peaks komisjonil olema õigus alata liiduüleseid parandusmeetmeid, et taastada asjaomaste sõidukite vastavus ja uurida tüübikinnituse ebatäpsuse põhjusi. Liidu üldeelarves peaks olema tagatud asjakohane rahastus, mis võimaldaks kõnealuseid vastavuskontrolli katseid ja ülevaatusi sooritada. Võttes arvesse mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 eelarvepiiranguid, tuleb seadusandliku ettepaneku rakendamisel tugineda olemasolevatele vahenditele ja ettepanek peab olema välja töötatud nii, et mitte [...] tekitada täiendavat [...] **finantskoormust**. [...]
- (26) Selleks et tagada sõidukite kasutusohutuse, sõidukis viibijate ja teiste liiklejate kaitse ning keskkonnakaitse kõrge tase, tuleks jätkuvalt ühtlustada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike suhtes kohaldatavaid tehnilisi nõudeid ja keskkonnastandardeid ning kohandada neid vastavalt teaduse ja tehnika arengule.

- (27) Käesoleva määruse eesmärkide saavutamist ei tohiks mõjutada asjaolu, et teatavaid süsteeme, osi, eraldi seadmestikke või tarvikuid ja lisaseadmeid on võimalik paigaldada juba turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud sõidukile või sõidukisse. Seetõttu tuleks võtta asjakohased meetmed tagamaks, et tüübikinnitusasutus kontrollib enne sõidukite turule laskmist, registreerimist või kasutuselevõttu süsteeme, osi, eraldi seadmestikke või tarvikuid ja lisaseadmeid, mida on võimalik sõidukile või sõidukisse paigaldada ja mis võivad märkimisväärselt kahjustada keskkonnakaitse või kasutusohutuse seisukohast oluliste süsteemide toimimist.
- (28) ELi tüübikinnitussüsteem peab võimaldama igal liikmesriigil kinnitada, et iga tüüpi sõiduki ning iga tüüpi süsteemi, osa või eraldi seadmestikuga, mis on ette nähtud vastavat tüüpi sõidukile, on tehtud käesolevas määruses sätestatud katsed ja ülevaatused, et kontrollida selle vastavust käesoleva määruse tüübikinnitusnõuetele, ning et tootja on saanud sellekohase tüübikinnitustunnistuse. ELi tüübikinnitussüsteem kohustab tootjat tootma sõidukeid, süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke kooskõlas tüübikinnituse saanud tüübiga. Sõiduki tootja peab seda kinnitama vastavussertifikaadi väljastamisega igale sõidukile. Igat kehtiva vastavussertifikaadiga varustatud sõidukit peaks olema lubatud teha turul kättesaadavaks ja registreerida kasutamiseks kõikjal liidus.

- (29) Toodangu vastavus on üks ELi tüübikinnitussüsteemi nurgakividest ja seega peaks pädev asutus või selleks nõuetekohaselt kvalifitseeritud tehniline teenistus tootja rakendatud meetmed selle vastavuse tagamiseks heaks kiitma ja neid tuleks sõltumatute korraliste auditite abil regulaarselt kontrollida. Peale selle peaksid tüübikinnitusasutused tagama asjaomaste toodete vastavuse jätkuva kontrolli.
- (30) [...]
- (31) Teatatud tõsiseid ohte turvalisusele ning kahju rahvatervisele või keskkonnale tuleks hinnata riiklikul tasandil, ent kui teatatud oht või kahju võib ulatuda üle liikmesriigi piiride, tuleks tagada koordineerimine liidu tasandil, eesmärgiga jagada ressursse ja tagada kindlaks tehtud ohu või kahju leevendamiseks võetavate parandusmeetmete järjepidevus.

- (32) Tagamaks, et kõik turule lastud sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud pakuvad kõrget turvalisuse ja keskkonnakaitse taset, peaks tootja või mõni teine tarneahela ettevõtja võtma tõhusad parandusmeetmed, kaasa arvatud sõidukite tagasivõtmine, kui sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik kujutab endast tõsist ohtu kasutajatele või keskkonnale vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklile 20. Tüübikinnitusasutustel peaks olema õigus hinnata ja kontrollida, kas nimetatud meetmed on piisavad. Teiste liikmesriikide ametiasutustel peaks olema õigus võtta kaitsemeetmeid, kui nad peavad tootja parandusmeetmeid ebapiisavateks.
- (33) Tootjatele, kes toodavad väikeseeriana sõidukeid, tuleks alternatiivsete tüübikinnitusskeemide abil võimaldada vajalikku paindlikkust. Neil peaks olema võimalus kasutada liidu siseturu eeliseid, tingimusel et nende sõidukid vastavad konkreetsetele ELi tüübikinnitusnõuetele väikeseeriana toodetud sõidukite kohta. Teatavatel piiratud juhtudel on asjakohane lubada väikeseeria riiklikku tüübikinnitust. Kuritarvituse vältimiseks tuleks väikeseeriana toodetud sõidukite lihtsustatud tüübikinnitusmenetluse kasutamist lubada vaid väga väikese toodangu korral. Seega tuleb täpselt määratleda väikeseeriana toodetud sõidukite mõiste vastavalt toodetud sõidukite arvule, kohustuslikele nõuetele ja kõnealuste sõidukite turule laskmise tingimustele. Sama tähtis on määrata kindlaks alternatiivne tüübikinnitusskeem üksiksõidukitele, eriti selleks, et võimaldada piisavat paindlikkust mitmes etapis toodetud sõidukitele tüübikinnituse andmiseks.

- (34) Liit on osaline Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) kokkuleppes, milles on käsitletud ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehniliste nõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist („muudetud 1958. aasta kokkulepe“)⁵. Liit on kiitnud heaks märkimisväärse hulga muudetud 1958. aasta kokkuleppele lisatud eeskirju ja on seega kohustatud aktsepteerima nende eeskirjade alusel väljastatud tüübikinnitusi kui liidu samaväärsetele nõuetele vastavaid. Tüübikinnitusraamistiku lihtsustamiseks ja selle vastavusse viimiseks UNECE rahvusvahelise raamistikuga tunnistas liit Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 661/2009⁶ kehtetuks oma konkreetsed tüübikinnitusdirektiivid ja asendas need vastavate UNECE eeskirjade kohustusliku rakendamisega. Tüübikinnitusmenetluse halduskoormuse vähendamiseks tuleks sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tootjatel lubada vajaduse korral taotleda käesoleva määruse kohast tüübikinnitust otse käesoleva määruse lisades loetletud asjakohaste UNECE eeskirjade alusel.
- (35) Seetõttu tuleks UNECE eeskirjad ja nende muudatused, mille poolt liit on hääletanud või mida ta rakendab kooskõlas nõukogu otsusega 97/836/EÜ,⁷ lisada ELi tüübikinnitust käsitlevatesse õigusaktidesse. Seoses sellega tuleks komisjonile anda õigus muuta käesoleva määruse lisasid ja võtta vastu delegeeritud õigusakte tagamaks, et asjaomaste õigusaktide nimekirjas esitatud viited UNECE eeskirjadele ja nende vastavatele muudatustele oleksid ajakohastatud.

⁵ Nõukogu 27. novembri 1997. aasta otsus 97/836/EÜ Euroopa Ühenduse ühinemise kohta ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kokkuleppega, milles on käsitletud ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehniliste nõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist („muudetud 1958. aasta kokkulepe“) (EÜT L 346, 17.12.1997, lk 81).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise turvalisusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 200, 31.7.2009, lk 1).

⁷ Nõukogu 27. novembri 1997. aasta otsus 97/836/EÜ (EÜT L 346, 17.12.1997, lk 78).

- (36) Siseturu toimimise parandamiseks, eelkõige mis puudutab kaupade vaba liikumist, asutamisvabadust ja teenuste osutamise vabadust, on vaja tagada vaba juurdepääs sõidukite remondi- ja hooldusteabele standardse vormi kaudu, mida saab kasutada tehnilise teabe hankimiseks, ning tõhus konkurents vastavat teavet pakkuvate teenuste turul. Remondi- ja hooldusteabe edastamise nõuded on seni sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 715/2007,⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 595/2009,⁹ komisjoni määruses (EL) nr 692/2008¹⁰ ja komisjoni määruses (EL) nr 582/2011¹¹. Nimetatud nõuded tuleks koondada käesolevasse määrusesse ning määruseid (EÜ) nr 715/2007, (EÜ) nr 595/2009, (EL) nr 692/2008 ja (EL) nr 582/2011 tuleks vastavalt muuta.
- (37) Tehnika areng, mille käigus tutvustatakse uusi meetodeid või võimalusi sõidukite diagnostikas ja remondis, näiteks kaugjuurdepääs sõidukiga seotud teabele ja tarkvarale, ei tohiks kahjustada käesoleva määruse eesmärke, mis on seotud juurdepääsuga remondi- ja hooldusteabele sõltumatute ettevõtjate poolt.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 171, 29.6.2007, lk 1).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ (ELT L 188, 18.7.2009, lk 1).

¹⁰ Komisjoni 18. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 692/2008, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust (ELT L 199, 28.7.2008, lk 1).

¹¹ Komisjoni 25. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 582/2011, millega rakendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 595/2009 seoses raskeveokite heidetega (Euro VI) ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ I ja III lisa (ELT L 167, 25.6.2011, lk 1).

(37a) Et tagada tõhus konkurents sõidukite remondi- ja hooldusteabe teenuste turul ning selgitada, et selle teabe alla kuulub ka teave, mida tuleb anda sõltumatutele ettevõtjatele, tagamaks et sõltumatu sõidukite remondi ja hoolduse turg tervikuna saaks konkureerida volitatud edasimüüjatega, olenemata sellest, kas sõidukitootja annab sellist teavet oma volitatud edasimüüjatele ja remonditöökodadele otse, on vaja sätestada sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavuse eesmärgil antava teabe üksikasjad.

(37b) Kuna praegu puudub ühine struktureeritud menetlus sõidukiosade andmete vahetamiseks sõidukitootjate ja sõltumatute ettevõtjate vahel, on asjakohane töötada välja sellise andmevahetuse põhimõtted. Vahetatavate andmete standardset vormi käsitleva tulevase ühise struktureeritud menetluse peaks ametlikult välja töötama Euroopa Standardikomitee (CEN), kusjuures CENile antud volitustes ei kirjutata ette, kuivõrd detailne peaks see standard olema. Eelkõige peaks CENi töös kajastuma ühtviisi nii sõidukitootjate kui ka sõltumatute ettevõtjate huvid ja vajadused ning uurida tuleks ka selliseid lahendusi nagu avatud andmevormingud, mida kirjeldatakse täpselt piiritletud metaandmetega, et hõlbustada olemasoleva IT-taristu kaasamist.

- (38) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹².
- (39) Selleks et täiendada käesolevat määrust edasiste tehniliste andmetega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte seoses tüübikinnitusnõuetega mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike keskkonnatoime ja turvalisuse näitajate kohta. On eriti oluline, et komisjon peaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (40) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva määruse rikkumiste eest kohaldatavate karistuste kohta ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Kõnealused karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni igal aastal kehtestatud karistustest, et jälgida kõnealuste sätete kohaldamise sidusust.
- (41) Selguse, mõistlikkuse ja lihtsustamise huvides tuleks direktiiv 2007/46/EÜ tunnistada kehtetuks ning asendada käesoleva määrusega. Määruse vastuvõtmine tagab sätete vahetu kohaldatavuse ning nende õigeaegse ja tõhusama ajakohastamise, et võtta paremini arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi muudetud 1958. aasta kokkuleppe kontekstis.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (42) [...] **Parandus- ja piiravate meetmete toetamiseks ELi tasandil** peaks komisjon olema pädev kehtestama ühtlustatud haldustrahve käesolevat määrust rikkunud ettevõtjatele, olenemata sellest, kus sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik esialgse tüübikinnituse sai. **Komisjon peaks kontrollimenetluse kohaselt vastu võetud rakendusaktidega kehtestama kõnealuste haldustrahvide arvutamise ja kogumise menetluse ja meetodid, tuginedes määratletud põhimõtetele.**
- (43) Kui käesolevas määruses sätestatud meetmed nõuavad isikuandmete töötlemist, tuleks need meetmed võtta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 95/46/EÜ¹³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001,¹⁴ samuti vastavate riiklike rakendusmeetmetega.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, p. 31).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

- (44) Et võimaldada liikmesriikidel ja riiklikel ametiasutustel ning ettevõtjatel valmistuda õigusaktis sisalduvate uute eeskirjade rakendamiseks, tuleks pärast õigusakti jõustumist kindlaks määrata selle kohaldamiskuupäev.
- (45) Kuna liikmesriigid ei suuda käesoleva määruse eesmärgi – kehtestada ühtlustatud eeskirjad M-, N- ja O-kategooria sõidukite ning süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse haldus- ja tehniliste nõuete ning selliste sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike turujärelevalve kohta – piisavalt saavutada ning kuna eesmärkide ulatuse ja mõju tõttu on neid parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmed kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISU, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1 *Sisu*

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse kõigi artikli 2 lõikes 1 osutatud uute sõidukite [...], süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turule laskmisega seotud haldusnormid ja tehnilised nõuded. Samuti kohaldatakse seda üksiksõiduki tüübikinnituse andmisel.

Käesoleva määrusega kehtestatakse ka artikli 2 lõikes 1 osutatud sõidukite oluliste süsteemide nõuetekohast toimimist tõsiselt ohustada võivate tarvikute ja lisaseadmete turule laskmist või kasutuselevõttu käsitlevad sätted.

2. Käesoleva määrusega kehtestatakse selle määruse alusel tüübikinnituse saavate sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud tarvikute ja lisaseadmete turujärelevalve nõuded.

Artikkel 2
Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse M- ja N-kategooria mootorsõidukite ja nende O-kategooria haagiste suhtes, mis on ette nähtud liiklemiseks avalikel teedel, sealhulgas ühes või mitmes etapis kavandatud ja konstrueeritud sõidukite suhtes, ning nimetatud sõidukite ja haagiste jaoks kavandatud ja konstrueeritud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike ning tarvikute ja lisaseadmete suhtes.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste sõidukite suhtes:
 - a) põllu- ja metsamajanduses kasutatavad sõidukid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 167/2013 esitatud määratlusele;¹⁵
 - b) kahe-, kolme- ja neljarattalised sõidukid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 168/2013¹⁶ esitatud määratlusele;
 - c) [...] **roomiksõidukid;**
 - d) **üksnes relvajõudude poolt kasutamiseks kavandatud ja konstrueeritud või kohandatud sõidukid.**

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

3. Järgmiste sõidukite [...] puhul võib tootja taotleda tüübikinnitust või üksiksõiduki tüübikinnitust käesoleva määruse alusel, tingimusel et kõnealused sõidukid vastavad käesoleva määruse [...] nõuetele:
- a) peamiselt ehitusplatsidel või karjäärides, sadamates või lennujaamades kasutamiseks kavandatud ja konstrueeritud sõidukid;
 - b) [...] tsiviilkaitses, tuletõrjes ja korrakaitsejõududes kasutamiseks kavandatud ja konstrueeritud **või kohandatud** sõidukid;
 - c) iseliikuvad sõidukid, mis on kavandatud ja konstrueeritud konkreetse töö tegemiseks ja mis oma konstruktsiooniliste omaduste tõttu ei sobi reisijate vedamiseks ega kaupade transportimiseks **ning mis ei ole mootorsõiduki šassiile paigaldatud masinad.**

Selline tüübikinnituse andmine ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu

17. mai 2006. aasta direktiivi 2006/42/EÜ (mis käsitleb masinaid) kohaldamist.

4. Järgmiste sõidukite puhul võib tootja taotleda üksiksõiduki tüübikinnitust käesoleva määruse alusel:
- a) üksnes maanteevõidusõiduks ettenähtud sõidukid;
 - b) sõidukite prototüübid, mida kasutatakse teedel tootja vastutusel konkreetse katseprogrammi sooritamiseks ning mis on kavandatud ja konstrueeritud spetsiaalselt selleks otstarbeks.

Artikkel 3
Mõisted

Käesolevas määruses **ja [...] IV lisas loetletud õigusaktides** kasutatakse järgmisi mõisteid, **kui neis ei ole sätestatud teisiti**:

- (1) „tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüp vastab asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (2) „turujärelevalve“ – turujärelevalveasutuste tegevus ja meetmed, mis tagavad, et turul kättesaadavaks tehtud sõidukid, süsteemid, osad või eraldi seadmestikud ning tarvikud ja lisaseadmed vastavad liidu asjakohastes **ühtlustamis**õigusaktides sätestatud nõuetele ega ohusta inimeste tervist, turvalisust või muid avaliku huvi kaitsega seotud aspekte;
- (3) „sõiduk“ – mis tahes mootorsõiduk või haagis, nagu on määratletud punktides 10 ja 11;
- (4) „süsteem“ – seadmete kogum, mis on ühendatud sõidukis ühe või mitme konkreetse ülesande täitmiseks ja mis peab vastama käesoleva määruse või IV lisas loetletud õigusaktide nõuetele;
- (5) „osa“ – seadis, mis on ette nähtud olema sõiduki osa ja millele võib anda sõidukist sõltumatu tüübikinnituse ning mis peab vastama käesoleva määruse või IV lisas loetletud õigusaktide nõuetele, **kui õigusakt sisaldab sellekohaseid selgesõnalisi sätteid**;

- (6) „eraldi seadmestik“ – seadis, mis on ette nähtud olema sõiduki osa ja millele võib anda eraldi tüübikinnituse, kuid üksnes seoses ühe või mitme konkreetse sõidukitüübiga ning mis peab vastama käesoleva määruse või IV lisas loetletud õigusaktide nõuetele, **kui õigusakt sisaldab sellekohaseid selgesõnalisi sätteid**;
- (7) „tarvikud“ – tooted sõiduki komplekteerimiseks, remondiks ja hoolduseks ning varuosad;
- (8) „lisaseadmed“ – tooted, mis ei ole tarvikud, kuid mida on võimalik sõidukile lisada või paigaldada;
- (9) „tootja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab kõigi sõidukile, süsteemile, osale või eraldi seadmestikule tüübikinnituse andmise või üksiksõiduki tüübikinnituse andmise või tarvikutele ja lisaseadmetele loa andmise menetluse aspektide ning toodangu nõuetele vastavuse eest ning samuti toodetava sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme turujärelevalve eest, olenemata sellest, kas ta on otseselt kaasatud asjaomase sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku kõigisse kavandamis- ja konstrueerimisetappidesse või mitte;
- (10) „mootorsõiduk“ – vähemalt neljarattaline omal jõul liikumiseks kavandatud ja konstrueeritud komplektne, komplekteeritud või mittekomplektne sõiduk, mille maksimaalne tootjakiirus on üle 25 km/h;
- (11) „haagis“ – mitteiseliikuv ratastel sõiduk, mis on kavandatud ja konstrueeritud vedamiseks mootorsõiduki poolt **ja mis suudab liikuda vähemalt vedava mootorsõiduki pikisuunalise kesktasapinnaga risti asuva horisontaaltelje ümber ning pikisuunalise kesktasapinnaga paralleelselt oleva vertikaaltelje ümber**;

- (12) „tüübikinnitusasutus“ – liikmesriigi [...] ametiasutus või ametiasutused, millest liikmesriik on komisjonile teatanud ja mille pädevusse kuuluvad sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübikinnituse või üksiksõiduki tüübikinnituse kõik aspektid, tarvikutele ja lisaseadmetele loa andmise menetlus, tüübikinnitustunnistuste väljastamine ja vajaduse korral tühistamine või nende väljastamisest keeldumine, tegutsemine teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutuste kontaktasutusena, tehniliste teenistuste määramine ja tootjapoolsete kohustuste täitmise tagamine seoses toodangu vastavusega;
- (13) „turujärelevalveasutus“ – riiklik ametiasutus või ametiasutused, kes vastutab/vastutavad turujärelevalve eest liikmesriigi territooriumil;
- (14) „riiklik ametiasutus“ – liikmesriigi tüübikinnitusasutus või mõni muu ametiasutus, kes on kaasatud sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmete turujärelevalve, piirikontrolli või registreerimise menetlustesse ning vastutab nende menetluste eest;
- (15) „turule laskmine“ – sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme esmakordne kättesaadavaks tegemine liidus;
- (16) „registreerimine“ – **tüübikinnituse saanud** sõidukile **kas alalise [...] või lühiajalise** riikliku maanteeliikluse loa andmine, **kaasa arvatud** sõiduki identifitseerimine ja **sellele** seerianumbri omistamine, **mida nimetatakse registreerimisnumbriks**;
- (17) „kasutuselevõtt“ – sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme esmakordne ettenähtud otstarbel kasutamine liidus;

- (18) „ettevõtja“ – tootja, tootja esindaja, importija või turustaja;
- (19) „terviksõiduki tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et mittekomplektne, komplektne või komplekteeritud sõidukitüüp vastab asjakohastele haldussätetele ja tehnilistele nõuetele;
- (20) „mitmeastmeline tüübikinnitus“ – menetlus, millega üks või mitu tüübikinnitusasutust tõestab, et mittekomplektne või komplekteeritud sõidukitüüp vastab, olenevalt komplekteerituse astmest, asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (21) „mittekomplektne sõiduk“ – sõiduk, mis peab läbima veel vähemalt ühe järgneva komplekteerimisetapi, et olla vastavuses käesoleva määruse asjakohaste tehniliste nõuete ja IV lisas loetletud õigusaktidega;
- (22) „ELi tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüp vastab asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele, mis sisalduvad käesolevas määruses ja IV lisas loetletud õigusaktides;
- (23) „tüübikinnitustunnistus“ – dokument, millega tüübikinnitusasutus tõendab ametlikult sõidukitüübile, süsteemile, osale või eraldi seadmestikule tüübikinnituse andmist;

- (24) „tootja esindaja“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kelle tootja on nõuetekohaselt nimetanud ennast tüübikinnitusasutuses või turujärelevalveasutuses esindama ja enda nimel tegutsema käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes;
- (25) „importija“ – liidus asuv füüsiline või juriidiline isik, kes laseb turule kolmandas riigis toodetud sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme;
- (26) „riiklik tüübikinnitus“ – menetlus, mille abil tüübikinnitusasutus kinnitab, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüp vastab asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele, mis on kehtestatud liikmesriigi seadustega, kusjuures selline tüübikinnitus kehtib vaid asjaomase liikmesriigi territooriumil;
- (27) „vastavussertifikaat“ – tootja poolt välja antud [...] dokument, mis tõendab, et toodetud sõiduk vastab tüübikinnituse saanud sõidukitüübile **ning tootmise ajal kõigile õigusaktide nõuetele**;
- (28) „turustaja“ – edasimüüja või muu turustusahelas osalev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud tootja või importija, kes teeb sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme turul kättesaadavaks;
- (29) „turul kättesaadavaks tegemine“ – sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme tarnimine turul turustamiseks või kasutamiseks äritegevuse käigus, kas tasu eest või tasuta;
- (30) „järgjärguline tüübikinnitus“ – menetlus, mille käigus kogutakse järk-järgult kokku sõidukiga seonduvate süsteemide, osade ja eraldi seadmestike ELi tüübikinnitustunnistused ning mille viimases astmes antakse tüübikinnitus terviksõidukile;

- (31) „üheastmeline tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab üheainsa toimingu abil, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüp tervikuna vastab asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (32) „sega-tüübikinnitus“ – järkjärguline tüübikinnitus, mille käigus **[...] terviksõiduki tüübi**kinnituse andmise viimases astmes antakse tüübikinnitus ühele või mitmele süsteemile, ilma et kõnealustele süsteemidele oleks vaja väljastada ELi tüübikinnitustunnistusi;
- (33) „komplekteeritud sõiduk“ – mitmeastmelise tüübikinnituse saanud sõiduk, mis on vastavuses käesoleva määruse asjakohaste tehniliste nõuete ja IV lisa loetletud õigusaktidega;
- (34) „terviksõiduk“ – sõiduk, mida käesoleva määruse asjakohaste tehniliste nõuete ja IV lisa loetletud õigusaktidega vastavusse viimiseks ei ole tarvis täiendada;
- (35) „sõidukitüüp“ – teatav [...] **rühm** sõidukeid, millel on vähemalt ühised II lisa osas B sätestatud põhikriteeriumid ning mis võivad sisaldada seal osutatud variante ja versioone;
- (36) „tehniline teenistus“ – organisatsioon või asutus, mille tüübikinnitusasutus on määranud katseid tegevaks katselaboratooriumiks või vastavushindamise organiks, et teha alghindamist ja muid katseid või kontrollimisi;
- (37) „baassõiduk“ – sõiduk, mida kasutatakse mitmeastmelise tüübikinnituse algetapis, **olenemata sellest, kas sellel juba on mootor või rattad [...]**;

- (38) „süsteemi tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et süsteemi tüüp vastab asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (39) „eraldi seadmestiku tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et eraldi seadmestiku tüüp vastab ühe või mitme konkreetse sõidukitüübiga seoses asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (40) „osa tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et osa tüüp vastab sõidukist eraldi asjakohastele haldusnormidele ja tehnilistele nõuetele;
- (41) „virtuaalne katsemeetod“ – arvutisimulatsioon, mis sisaldab arvutusi, mis tõendavad, et sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik vastab IV lisas loetletud õigusaktis sätestatud tehnilistele nõuetele, ilma et oleks vaja kasutada füüsilist sõidukit, süsteemi, osa või eraldi seadmestikku;
- (42) „üksiksõiduki tüübikinnitus“ – menetlus, millega tüübikinnitusasutus tõendab, et konkreetne sõiduk, mis on kas ainulaadne või mitte, vastab üksiksõiduki ELi tüübikinnituse [...] **või** üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse asjakohastele haldussätetele ja tehnilistele nõuetele;
- (43) „seerialõpu sõiduk“ – laovarusse kuuluv sõiduk, mida ei saa või mida enam ei saa turul kättesaadavaks teha, registreerida või kasutusele võtta uute tehniliste nõuete jõustumise tõttu, millele vastavat tüübikinnitust ei ole sõiduk saanud;

- (44) „alternatiivsed nõuded“ – haldussätted ja tehnilised nõuded, mille eesmärk on tagada kasutusohutuse, keskkonnakaitse ja tööohutuse selline tase, mis on võimalikult suures ulatuses samaväärne ühe või mitme IV lisas loetletud õigusaktiga tagatud tasemega;
- (45) „varuosad“ – tooted, mis paigaldatakse sõidukisse või sõidukile originaalosade asendamiseks, sealhulgas sõiduki kasutamiseks vajalikud tooted, välja arvatud kütus;
- (46) „sõiduki remondi- ja hooldusteave“ – kõik andmed sõiduki diagnoosimise, teenindamise, kontrollimise, perioodilise järelvalve, remondi, ümberprogrammeerimise [...], taaslähtestamise või **diagnostilise kaugtoe** jaoks, samuti tarvikute ja lisaseadmete sõidukile paigaldamise jaoks, mille tootja esitab oma volitatud edasimüüjatele ja remonditöökodadele, sealhulgas kõik nende andmete hilisemad muudatused ja täiendused;

(46a) [...]

- (47) „sõltumatu ettevõtja“ – sõidukite remondi ja hooldusega otseselt või kaudselt tegelev füüsiline või juriidiline isik, välja arvatud volitatud edasimüüja või remonditöökoda, sealhulgas muud remonditöökodad, remondiseadmete, tööriistade või varuosade tootjad või turustajad, tehnilise teabe kirjastajad, autoklubid, autoabi ettevõtjad, kontrollimis- ja katsetamisteenuseid pakuvad ettevõtjad ja alternatiivkütust kasutavate sõidukite seadmete paigaldajatele, tootjatele ja remontijatele koolitust pakuvad ettevõtjad; samuti tähistab see asjaomase sõidukitootja turustussüsteemi kuuluvaid volitatud remonditöökodasid, edasimüüjaid või turustajaid, kuivõrd nad osutavad remondi- või hooldusteenuseid sõidukitele, mille tootja turustussüsteemi nad ei kuulu;
- (48) „volitatud remonditöökoda“ – füüsiline või juriidiline isik, kes pakub remondi- ja hooldusteenuseid sõidukitele, mis kuuluvad tootja turustussüsteemi;
- (49) „sõltumatu remonditöökoda“ – füüsiline või juriidiline isik, kes pakub remondi- ja hooldusteenuseid sõidukitele, mis ei kuulu tootja turustussüsteemi;
- (50) „sõiduki pardadiagnostikateave“ – teave, mis on seotud sõidukisse paigaldatud või mootoriga ühendatud süsteemiga, mis võimaldab avastada rikke ja vajaduse korral teatada sellest häiresüsteemi abil, määrata kindlaks rikke arvatava asukoha arvutamälusse salvestatud teabe abil ning edastada seda teavet väljapoole;
- (50a) „alternatiivkütust kasutav sõiduk“ – sõiduk, mille konstruktsioon lubab töötada vähemalt üht liiki kütusega, mis on kas gaaskütus atmosfääritemperatuuril ja -rõhul või kütus, mille peamine koostisosa ei ole mineraalõli;**

- (51) „väikeseeriana toodetud sõiduk“ – sõidukitüüp, mille turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud ühikute arv ei ületa XII lisas sätestatud aastaseid koguselisi piirnorme;
- (52) „eriotstarbeline sõiduk“ – M-, N- või O-kategooriasse kuuluv sõiduk, millel on tehnilised eriomadused funktsiooni täitmiseks, milleks on vaja spetsiaalseid kohandusi või seadmeid;
- (53) „poolhaagis“ – veetav sõiduk, mille telg/teljed on viidud sõiduki raskuskeskme taha (ühtlase koormuse juures) ning mis on varustatud ühendusseadmega, mis võimaldab horisontaal- ja vertikaaljõud vedukile üle kanda;
- (54) „riiklik akrediteerimisasutus“ – ainus asutus liikmesriigis, mis riigi volituse alusel sooritab akrediteerimist määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punkti 11 tähenduses;
- (55) „kohapealne hindamine“ – kontrollimine [...] tehnilise teenistuse või selle alltöövõtjate või tütarettevõtjate valdustes;
- (56) „järelevalvega seotud kohapealne hindamine“ – kindlate ajavahemike järel järjepidevalt tehtav kohapealne hindamine, mis ei ole esmakordse määramise korral tehtav kohapealne hindamine ega määramise uuendamise korral tehtav kohapealne hindamine;
- (56a) „sõiduki tootmiskuupäev“ - kuupäev, mil sõiduki tootmine tootja saadud [...] kinnituse kohaselt lõpule viidi.**

Artikkel 4
Sõidukikategooriad

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi sõidukikategooriaid.
 - a) M-kategooria: peamiselt reisijate ja nende pagasi veoks kavandatud ja konstrueeritud mootorsõidukid.
 - i) M₁-kategooria: mootorsõidukid, milles on lisaks juhiistmele kuni kaheksa istekohta ja milles ei ole ruumi seisukohtadele. Istekohtade arv võib piirduda ühe istekohaga (juhiiste).
 - ii) M₂-kategooria: mootorsõidukid, milles on lisaks juhiistmele rohkem kui kaheksa istekohta ning mille täismass on kuni 5 tonni. Nendes mootorsõidukites võib olla ruumi seisukohtade jaoks.
 - iii) M₃-kategooria: mootorsõidukid, milles on lisaks juhiistmele rohkem kui kaheksa istekohta ning mille täismass on üle 5 tonni. Nendes mootorsõidukites võib olla ruumi seisukohtade jaoks.
 - b) N-kategooria: peamiselt kaupade veoks kavandatud ja konstrueeritud mootorsõidukid.
 - i) N₁-kategooria: mootorsõidukid täismassiga kuni 3,5 tonni.
 - ii) N₂-kategooria: mootorsõidukid täismassiga üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 12 tonni.
 - iii) N₃-kategooria: mootorsõidukid täismassiga üle 12 tonni.

c) O-kategooria: [...] haagised.

i) O₁-kategooria: haagised täismassiga kuni 0,75 tonni.

ii) O₂-kategooria: haagised täismassiga üle 0,75 tonni, kuid mitte üle 3,5 tonni.

iii) O₃-kategooria: haagised täismassiga üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 10 tonni.

iv) O₄-kategooria: haagised täismassiga üle 10 tonni.

2. Sõidukite, sõidukitüüpide, variantide ja versioonide kategooriatesse liigitamise kriteeriumid on sätestatud II lisas.

Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta II lisa seoses [...] sõidukitüüpide ja keretüüpidega [...], nii et see vastaks tehnika arengule.

II PEATÜKK

ÜLDKOHUSTUSED

Artikkel 5 *[...] **Tehnilised** nõuded*

1. Sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud peavad vastama IV lisa loetletud õigusaktide nõuetele.

1a. Sõidukeid, süsteeme, osasid ja eraldi seadmestikke peetakse käesoleva määruse nõuetele ja IV lisa loetletud õigusaktidele mittevastavaks eelkõige järgmistel juhtudel:
 - a) kui nad kalduvad tüübikinnitustunnistustes või nende lisades esitatud andmetest või katsearuannetes esitatud kirjeldavatest andmetest kõrvale rohkem kui asjaomane õigusakt ette näeb;**
 - b) kui kõikidel asjaomases õigusaktis ette nähtud tingimustel ei täideta asjaomases õigusaktis ette nähtud seeriatootmise hindamiskriteeriume või piirnorme;**
 - c) kui teabedokumendis tootja poolt esitatud mis tahes andmed ei ole kõikidel asjaomases õigusaktis sätestatud tingimustel reprodutseeritavad tüübikinnitusasutuste, turujärelevalveasutuste ja komisjoni poolt.**
Käesoleva lõike kohaldamisel võetakse arvesse üksnes tüübikinnitusasutuste, turujärelevalveasutuste või komisjoni poolt või nimel tehtud kontrollid, katseid, ülevaatusi ja hindamisi.
2. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta IV lisa, eesmärgiga võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muutusi, lisades ja ajakohastades viiteid õigusaktidele, mis sisaldavad nõudeid, millele sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud peavad vastama.

Artikkel 6
Liikmesriikide kohustused

1. Liikmesriigid asutavad või määravad tüübikinnitusasutused ja turujärelevalveasutused. Liikmesriigid teatavad selliste ametiasutuste asutamisest ja määramisest komisjonile.

Vastav teade peab sisaldama nende ametiasutuste nime, aadressi, kaasa arvatud elektronposti aadressi, ja pädevust. Komisjon avaldab tüübikinnitusasutuste ja turujärelevalveasutuste nimekirja ja andmed oma veebisaidil.

- 1a. Kui liikmesriigis vastutab sõidukite tüübikinnituse, sealhulgas üksiksõiduki tüübikinnituse eest rohkem kui üks tüübikinnitusasutus, määrab liikmesriik ühe tüübikinnitusasutuse, kes vastutab teabevahetuse eest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustega artikli 10 kohaldamiseks ja käesoleva määruse XV peatükis sätestatud kohustuste täitmiseks.**
- 1b. Kui liikmesriigis vastutab turujärelevalve eest rohkem kui üks turujärelevalveasutus, määrab liikmesriik ühe turujärelevalveasutuse, kes vastutab teabevahetuse eest teiste liikmesriikide turujärelevalveasutustega artikli 10 kohaldamiseks.**
2. Liikmesriigid lubavad turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta vaid selliseid sõidukeid, süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke, mis vastavad käesoleva määruse **ja IV lisas loetletud õigusaktide** nõuetele.

3. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike turule laskmist, registreerimist või kasutuselevõttu, kui need vastavad käesoleva määruse **ja IV lisas loetletud õigusaktide** nõuetele, välja arvatud [...] **XI peatükis** sätestatud juhtudel.

Erandina sellest reeglist ei ole liikmesriigid kohustatud lubama selliste sõidukite **teel liiklemist**, turule laskmist, registreerimist või kasutuselevõttu, mis on saanud tüübikinnituse käesoleva määruse alusel, kuid ületavad nõukogu direktiivi 96/53/EÜ I lisas sätestatud ühtlustatud mõõtmeid, **kaalu ja teljekoormust**¹⁷.

4. Liikmesriigid korraldavad ja teostavad turule sisenevate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike turujärelevalvet ja kontrollimist kooskõlas **käesoleva määruse ja** määruse (EÜ) nr 765/2008 III peatükiga.
5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et turujärelevalveasutused võivad vajaduse korral ja põhjendatult siseneda **nende territooriumil asuvate** ettevõtjate äriruumidesse ning võtta vajalikke sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike näidiseid vastavuse katsetamiseks.

¹⁷ Nõukogu 25. juuli 1996. aasta direktiiv 96/53/EÜ, millega kehtestatakse teatavatele ühenduses liikuvatele maantee sõidukitele siseriiklikus ja rahvusvahelises liikluses lubatud maksimaalmõõtmed ning rahvusvahelises liikluses lubatud täismass (EÜT L 235, 17.9.1996, lk 59).

6. Liikmesriigid vaatavad regulaarselt läbi oma tüübikinnitustegevused ja hindavad nende toimimist. Sellised läbivaatamised ja hindamised toimuvad vähemalt iga [...] **viie** aasta tagant ning nende tulemused edastatakse [...] komisjonile **ja jõustamisalase teabe vahetamise foorumile.**

Liikmesriigid annavad komisjonile ja jõustamisalase teabe vahetamise foorumile aru foorumi esitatud mis tahes soovitude elluviimise kohta.

Asjaomane liikmesriik teeb **perioodiliste läbivaatamiste ja hindamiste** tulemuste kokkuvõtte **üldsusele kättesaadavaks.**

[...]

7. Liikmesriigid vaatavad regulaarselt läbi oma **turu**järelevalvemeetmed ja hindavad nende toimimist. Sellised läbivaatamised ja hindamised toimuvad vähemalt iga [...] **viie** aasta tagant ning nende tulemused edastatakse [...] komisjonile **ja jõustamisalase teabe vahetamise foorumile.**

Liikmesriigid annavad komisjonile ja jõustamisalase teabe vahetamise foorumile aru foorumi esitatud mis tahes soovitude elluviimise kohta.

Asjaomane liikmesriik teeb **perioodiliste läbivaatamiste ja hindamiste** tulemuste kokkuvõtte **üldsusele kättesaadavaks.**

8. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, et kehtestada ühised kriteeriumid käesoleva artikli lõigetes 6 ja 7 osutatud läbivaatamiste ja hindamiste alaste aruannete vormi kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Tüübikinnitusasutuste kohustused

1. Tüübikinnitusasutused annavad tüübikinnituse vaid sellistele sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele, mis vastavad käesoleva määruse **ja IV lisas loetletud õigusaktide** nõuetele.
2. Tüübikinnitusasutused täidavad oma kohustusi sõltumatult ja erapooletult. Nad järgivad konfidentsiaalsuse nõuet, kui see on vajalik, et kaitsta ärisaladusi, võttes arvesse artikli 9 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustust liidu tarbijate huvide kaitsmiseks.

3. [...]

[...] Tüübikinnitusasutused teevad omavahel koostööd, vahetades oma rolli ja ülesannetega seotud asjakohast teavet.

3a. Selleks et turujärelevalveasutused saaksid teha katseid, teevad tüübikinnitusasutused turujärelevalveasutustele kättesaadavaks vajalikud andmed, mis on seotud vastavuskontrolli katseid läbivate sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnitusega. Need andmed peavad sisaldama vähemalt artikli 26 lõikes 1 osutatud tüübikinnitustunnistuses ja selle lisades esitatud teavet ning need tuleb esitada põhjendamatult viivitusega.

4. Kui tüübikinnitusasutust on teavitatud kooskõlas [...] **XI peatükiga**, võtab ta kõik vajalikud meetmed välja antud tüübikinnituse läbivaatamiseks ning parandab või tühistab vajaduse korral tüübikinnituse, sõltuvalt ilmsiks tulnud kõrvalekallete põhjustest ja raskusastmest.

5. [...]

Artikkel 8
Turujärelevalveasutuste kohustused

1. Turujärelevalveasutused sooritavad regulaarseid kontrolle, et veenduda sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike vastavuses käesolevas määruses **ja IV lisas loetletud õigusaktides** sätestatud nõuetele [...]. Nimetatud kontrolle tehakse piisaval määral, kontrollides dokumente ning tehes **vajaduse korral** statistiliselt asjakohase valimi alusel tegelike sõiduolude ja laboratoorseid katseid. Sealjuures võtavad turujärelevalveasutused arvesse riskihindamise, kaebuste ja **mis tahes** muu **asjakohase** teabe osas kehtestatud põhimõtteid.

1a. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, teostavad iga liikmesriigi turujärelevalveasutused aastas miinimumarvu [...] sõidukite kontrolle. Kontrollide miinimumarv liikmesriigi kohta on 1 iga 50 000 eelneval aastal liikmesriigis registreeritud uue sõiduki kohta.

1b. Turujärelevalveasutused jaotavad miinimumarvu kontrolle võrdselt A, B ja C rühma vahel. Turujärelevalveasutus võib otsustada miinimumarvu kontrollide jaotamisel kasutada ka rühma D.

Rühm A – heitkoguste kontrollid, näiteks tegelikus liikluses tekkivate heitkoguste katsed, heitkoguste laborikatsed, sõidutakistuse kontrollimise katsed, vastupidavuse kontrollimise katsed, kütuseaurude katsed ja heitkoguste kontrollimine madalal temperatuuril. Iga katset võidakse käsitada individuaalse kontrollina eeldusel, et see viiakse läbi IV lisas loetletud kohaldatavate õigusaktide kohaselt.

Rühm B – mittepurustavad dünaamilised kontrollid, näiteks sõiduki juhtimine, stabiilsus, pidurdamine ja muud sõiduki süsteemide dünaamiliste katsete liigid, mille suhtes kohaldatakse IV lisas loetletud konkreetseid õigusakte. Iga katset võidakse käsitada individuaalse kontrollina eeldusel, et see viiakse läbi kohaldatavate õigusaktide kohaselt.

Rühm C – mittepurustavad staatilised vastavuskontrollid, näiteks tarvikute numbrite ja tüübikinnitustähise kontrollimine, geomeetriline kontroll, talitluse ja funktsioonide kontroll. Iga katset võidakse käsitada individuaalse kontrollina eeldusel, et see viiakse läbi IV lisas loetletud kohaldatavate õigusaktide kohaselt.

Rühm D – purustavad vastavuskontrollid. Kui sõiduki mitme süsteemi, mille suhtes kohaldatakse üksikuid ja konkreetseid IV lisas loetletud õigusakte, üldist toimimist hinnatakse laiaulatuslikult üldise purustava vastavuskontrolli osana, võidakse iga individuaalset hindamist käsitada individuaalse kontrollina.

- 1c. Liikmesriigi turujärelevalveasutus võib teise liikmesriigi turujärelevalveasutusega kokku leppida, et artikli 8 lõike 1a kohaselt nõutud kontrollid viib läbi teine turujärelevalveasutus.
- 1d. Liikmesriigid peavad igal aastal koostama põhjaliku ülevaate oma kavandatud turujärelevalvekontrollidest ja esitama need foorumile.

2. Turujärelevalveasutused nõuavad ettevõtjatelt selliste dokumentide ja teabe kättesaadavaks tegemist, mida nad oma toiminguteks vajalikuks peavad.
3. Turujärelevalveasutused võtavad tüübikinnituse saanud sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike puhul nõuetekohaselt arvesse ettevõtjate esitatud vastavussertifikaate, **tüübikinnitustähiseid või tüübikinnitustunnistusi.**
4. Turujärelevalveasutused võtavad vajalikud meetmed, et hoiatada nende territooriumidel elavaid tarbijaid piisavalt vara mis tahes sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestikuga seonduvate kindlaks tehtud ohtude eest, et ära hoida või vähendada võimalikke vigastusi või muud kahju.

Turujärelevalveasutused teevad koostööd ettevõtjatega meetmete osas, mis võivad vältida või vähendada kõnealuste ettevõtjate poolt kättesaadavaks tehtud sõidukitest, süsteemidest, osadest või eraldi seadmestikest tulenevat ohtu.

5. Kui ühe liikmesriigi turujärelevalveasutused otsustavad sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmentiku [...] **XI peatüki** kohaselt turult kõrvaldada, teatavad nad sellest asjaomasele ettevõtjale ja [...] asjaomasele tüübikinnitusasutusele.
6. Turujärelevalveasutused täidavad oma kohustusi sõltumatult ja erapooletult. Nad järgivad konfidentsiaalsuse nõuet, kui see on vajalik, et kaitsta ärisaladusi, võttes arvesse artikli 9 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustust Euroopa Liidu tarbijate huvide kaitsmiseks.
7. [...]
8. Eri liikmesriikide turujärelevalveasutused koordineerivad oma turujärelevetoiminguid, teevad omavahel koostööd ning jagavad koostöö tulemusi üksteise ja komisjoniga. Turujärelevalveasutused lepivad vajaduse korral kokku töö jagamises ja spetsialiseerumises.
9. Kui liikmesriigis vastutab turujärelevalve ja välispiirikontrolli eest rohkem kui üks ametiasutus, teevad need ametiasutused omavahel koostööd, vahetades oma rolli ja ülesannetega seotud asjakohast teavet.
10. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, et kehtestada **ühised** kriteeriumid **lõikes 1 osutatud vastavuskontrollide piisava ulatuse kindlaksmääramiseks.** [...] Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9
Vastavuse kontrollimine komisjoni poolt [...]

1. Komisjon **võib oma kulul** korraldada ja teha [...] vastavuse kontrollimise katseid ja ülevaatusi juba turul kättesaadavaks tehtud sõidukitele, süsteemidele, osadele ja eraldi seadmestikele, et kontrollida, kas need sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud **vastavad käesolevas määruses või IV lisas loetletud õigusaktides sätestatud tüübikinnitusnõuetele.** [...]

Komisjon võtab arvesse riskihindamise osas kehtestatud põhimõtteid, kaebusi ja muud asjaomast teavet, eelkõige teavet, mida vahetatakse foorumis artikli 10 kohaselt.

[...]

2. Tüübikinnitust omavad tootjad või **muud** ettevõtjad teevad komisjonile nõudmise korral **kompensatsiooni eest** kättesaadavaks statistiliselt asjakohase hulga komisjoni valitud toodetavaid sõidukeid, süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke, mis esindavad neid sõidukeid, süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke, mis on asjaomase tüübikinnituse alusel turule laskmiseks kättesaadavad. Kõnealused sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud esitatakse katsetamiseks sellisel ajal ja sellises kohas ning selliseks ajavahemikuks, nagu komisjon võib vajada.

2a. Enne kui komisjon teostab oma vastavuskontrolli katseid ja ülevaatusi, teavitatakse tüübikinnituse väljastanud liikmesriiki ja liikmesriiki, kus sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik turul kättesaadavaks tehti.

3. Selleks et komisjon saaks teha lõigetes 1 ja 2 osutatud katseid, teevad liikmesriigid komisjonile kättesaadavaks [...] **vajalikud andmed**, mis on seotud vastavuskontrolli katseid läbivate sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnitusega. Need **andmed** peavad sisaldama vähemalt artikli 26 lõikes 1 osutatud tüübikinnitustunnistuses ja selle lisades esitatud teavet **ning need tuleb esitada põhjendamatu viivitusega.**

[...]

4. Sõidukitootjad **avalikustavad tasuta** teabe, mis on vajalik vastavuskontrolliks [...] **ning mis ei ole kättesaadav tüübikinnitustunnistusel ja selle lisadel.** Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks **tasuta** avalikustatavad andmed [...], sõltuvalt ärisaladuste kaitsest ja isikuandmete säilitamisest liidu ja liikmesriikide õigusaktide kohaselt. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Kui komisjon teeb kindlaks, et [...] sõidukid, **osad või eraldi seadmestikud** ei vasta käesolevas määruses või IV lisas loetletud õigusaktides sätestatud tüübikinnitusnõuetele, **et sõidukid, osad või eraldi seadmestikud ei vasta tüübikinnituse kohastele omadustele** või et tüübikinnitus on antud ebaõigete andmete alusel, [...] **algatab ta artikkelis 50 ja 54 sätestatud menetluse**.

Kui kõnealused katsed ja ülevaatused seavad kahtluse alla tüübikinnituse enda õigsuse, teatab komisjon sellest asjaomas(t)ele tüübikinnitusasutus(t)ele ning jõustamisalase teabe vahetamise foorumile.

Komisjon avaldab aruande oma järelduste kohta pärast iga tehtud vastavuskontrolli katset.

6. [...]

Artikkel 10

Jõustamisalase teabe vahetamise foorum

1. Komisjon loob jõustamisalase teabe vahetamise foorumi (edaspidi „foorum“) ja juhib seda.

Kõnealune foorum koosneb **iga** liikmesriigi poolt määratud **tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutuste esindajatest**.

[...]

2. [...]

Foorumi nõuandva rolli **eesmärgiks on** muu hulgas heade tavade propageerimine, jõustamisega seotud probleeme käsitlev teabevahetus, koostöö, töömeetodite ja vahendite väljatöötamine, elektroonilise teabevahetuse korra väljatöötamine, ühtlustatud jõustamisprojektide hindamine, karistused ja ühiskontrolliga seotud küsimused.

2a. Foorum kaalub:

- a) liikmesriikide poolt kooskõlas artikli 6 lõigetega 6 ja 7 läbi viidud tüübikinnitustegevuste ja turujärelevameetmete tulemusi;
- b) liikmesriikide poolt artikli 71 lõike 7 alusel esitatud aruandeid tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja teavitamise ning tehniliste teenistuste järelevalve menetluste kohta;
- c) [...] käesolevas määruses sätestatud nõuete rakendamise seisukohast asjakohaseid üldiseid küsimusi seoses tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja järelevalvega kooskõlas artikli 82 lõikega 4;
- d) ettevõtjate poolt toime pandud rikkumisi;
- e) turujärelevameetmete planeerimist, koordineerimist ja nende tulemusi;
- f) komisjoni poolt kooskõlas artikliga 9 läbi viidud katsete ja ülevaatuste tulemusi;
- g) liikmesriikide poolt kooskõlas artikliga 29 läbi viidud toodangu vastavuse alaste tegevuste tulemusi;
- h) XIV peatükis sätestatud sõidukite pardadiagnostikaseadmete andmete ning remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust käsitlevaid küsimusi, eelkõige artiklis 69 kehtestatud menetluste rakendamisega seotud küsimusi;
- i) käesolevas määruses ja IV lisas loetletud õigusaktides sätestatud nõuete ühtse tõlgendamisega seotud küsimusi kõnealuste nõuete rakendamise ajal.

2b. [...]

2c. [...]

2d. [...]

2e. Nõuandva rolli osana ja lõike 2a kohaste kaalutluste tulemusi arvesse võttes võib foorum avaldada arvamust.

Foorum püüab saavutada konsensust. Kui konsensusele ei jõuta, väljendab foorum oma arvamust liikmesriikide lihthääleenamusega. Igal liikmesriigil on üks hääl.

Eriarvamusele jäävad liikmesriigid võivad nõuda, et nende esitatud seisukohad ja seisukohtade põhjendused oleksid foorumi arvamuses märgitud.

2f. Komisjon võtab rakendusaktide vastuvõtmisel asjakohaselt arvesse foorumi poolt lõike 2e kohaselt väljendatud arvamusi.

[...]

3. **Foorum kehtestab oma kodukorra.**

[...]

4. [...]

Artikkel 11
Tootjate üldised kohustused

1. Tootja tagab, et sõidukid, süsteemid, osad **ja** eraldi seadmestikud, mis [...] **on** turule lastud, on toodetud ja saanud tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määruse **ja IV lisas loetletud õigusaktide** sätetega.
2. **Tootja vastutab tüübikinnitusasutuse ees tüübikinnitusmenetluse kõikide aspektide ja toodangu nõuetele vastavuse tagamise eest.**

Mitmeastmelise tüübikinnituse korral vastutab tootja ka nende süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja toodangu vastavuse eest, mille ta lisas sõiduki komplekteerimisetapis. Tootja, kes muudab varasemates astmetes juba tüübikinnituse saanud osi, süsteeme või eraldi seadmestikke, vastutab muudetud osade, süsteemide ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja toodangu vastavuse eest. Eelneva etapi tootja annab teavet järgmise etapi tootjale seoses muutustega, mis võivad mõjutada osale, süsteemile, eraldi seadmestikule või terviksõidukile tüübikinnituse andmist. Selline teave esitatakse niipea, kui on väljastatud terviksõiduki tüübikinnituse uus laiendus ning hiljemalt mittekomplektse sõiduki tootmise alguskuupäeval.

3. Tootja, kes muudab mittekomplektset sõidukit nii, et see kvalifitseerub mõne muu kategooria sõidukina, mis tähendab, et tüübikinnitusmenetluse varasemas astmes juba hinnatud nõuded on muutunud, vastutab ka nende nõuete täitmise eest, mida kohaldatakse sellele sõidukikategooriale, millesse muudetud sõiduk kvalifitseerub.

4. **Sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike** ELi tüübikinnitusega seoses nimetab tootja, kes on asutatud väljaspool liitu, ühe liidus registreeritud esindaja, kes esindab teda tüübikinnitusasutuse ees. See tootja nimetab ühtlasi turujärelevalve eesmärkidel ühe liidus asuva esindaja, kelleks võib olla sama esindaja, kes nimetati seoses ELi tüübikinnitusega.
5. [...]
6. Tootja kehtestab korra, mis võimaldab tagada, et sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike seeriatootmine jääb vastavusse tüübikinnituse saanud tüübiga.
7. Lisaks sõidukitele andmesildi kinnitamisele ning nende osadele või eraldi seadmestikele tüübikinnitustähise kinnitamisele artikli 36 kohaselt märgib tootja oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja liidus asuva kontaktaadressi kas turul kättesaadavaks tehtud sõidukitele, osadele või eraldi seadmestikele või, kui see ei ole võimalik, pakendile või osa või eraldi seadmestikuga kaasas olevasse dokumenti.
- 7a. Tootja tagab, et sel ajal, kui sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik on tema vastutuse all, ei ohusta toote ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.**
- 7b. Ilma et see piiraks artikli 9 lõike 4 kohaldamist, teeb sõiduki tootja kättesaadavaks andmed, mida kolmandad isikud vajavad katsete läbiviimiseks. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et määrata kindlaks tasuta avalikustatavad andmed ning kolmandate isikute poolt täidetavad nõuded, mille suhtes kehtib ärisaladuse kaitse ja isikuandmete säilitamise nõue liidu ja liikmesriikide õigusaktide kohaselt. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 12

Tootjate kohustused seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike või tarvikute ja lisaseadmetega, mis ei vasta nõuetele või kujutavad endast tõsist ohtu

1. [...] **Kui** sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik või tarvik või lisaseade, mis on turule lastud või kasutusele võetud, ei vasta käesoleva määruse nõuetele või kui tüübikinnitus on antud ebaõigete andmete alusel, võtab **tootja** viivitamata asjakohased meetmed sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme vastavusse viimiseks, vajaduse korral turult kõrvaldamiseks või tagasivõtmiseks.

Tootja teatab kohe tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele, esitades andmed mittevastavuse ja võetud meetmete kohta.

2. Kui sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade kujutab endast tõsist ohtu, esitab tootja viivitamata üksikasjaliku teabe **ohu** ja võetud meetmete kohta liikmesriikide tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustele [...].

3. Tootja säilitab tüübikinnitustunnistust ja selle lisasid [...] kümme aastat pärast sõiduki ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu ja viis aastat pärast süsteemi, osa või eraldi seadmestiku [...] ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu.

Sõiduki tootja hoiab artiklis 34 osutatud vastavussertifikaatide koopiat tüübikinnitusasutusele kättesaadavana **kümme aastat**.

4. Tootja esitab riiklikule ametiasutusele selle põhjendatud nõudmise korral [...] sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, **tarviku või lisaseadme** vastavust tõendava ELi tüübikinnitustunnistuse või artikli 55 lõikes 1 osutatud loa koopia keeles, mis on riiklikule ametiasutusele kergesti arusaadav.

Tootja teeb riikliku ametiasutusega selle põhjendatud nõudmise korral koostööd mis tahes meetmete osas, mis võetakse vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklile 20, et kõrvaldada oht, mida põhjustab tema poolt turul kättesaadavaks tehtud sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade.

Artikkel 13
Tootja esindajate kohustused [...]

1. Tootja esindaja [...] täidab ülesandeid tootjalt saadud volituse piires. Volituses sätestatakse **vähemalt**, et esindajal on õigus teha [...] järgmist:
 - a) omada juurdepääsu [...] tüübikinnitustunnistusele ja selle lisadele ning vastavussertifikaadile [...] ühes liidu ametlikus keeles. Need dokumendid tehakse tüübikinnitusasutustele kättesaadavaks [...] kümneks aastaks **pärast** sõiduki **ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu** ja [...] viieks aastaks pärast süsteemi, osa või eraldi seadmestiku [...] **ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu**;
 - b) **esitada** tüübikinnitusasutusele selle **põhjendatud nõudmise korral** sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tootmise vastavust tõendava täieliku teabe ja dokumentatsiooni;
 - c) teha tüübikinnitus- või turujärelevalveasutuse taotluse korral selle ametiasutusega koostööd, et kõrvaldada kõnealuse volitusega hõlmatud sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmete põhjustatav tõsine oht;
 - d) teatada tootjale viivitamata kaebustest ja teadetest ohtude, võimalike vahejuhtumite ja mittevastavuste kohta seoses volitusega hõlmatud sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmetega;
 - e) lõpetada volitus **karistuse**ta, kui tootja tegutseb vastupidiselt käesolevast määrusest tulenevatele kohustustele.

2. Tootja esindaja, kes lõpetab volituse lõike 1 punktis e osutatud põhjusel, teatab sellest viivitamata tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele ja komisjonile.

[...]. **Esitatav teave** peab **hõlmama** vähemalt järgmist:

- a) [...] volituse lõpetamise kuupäev;
- b) kuupäev, kuni milleni võib tegevust lõpetavat tootja esindajat tootja esitatavas teabes, sealhulgas reklaammaterjalides nimetada;
- c) dokumentide üleandmine, sealhulgas konfidentsiaalsusega seotud küsimused ja omandiõigused;
- d) tegevust lõpetava tootja esindaja kohustus pärast volituse lõppu edastada tootjale või tegevust alustavale tootja esindajale kõik ohtusid või võimalikke vahejuhtumeid käsitlevad kaebused ja teated seoses sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadmega, mille jaoks ta oli tootja esindajaks määratud.

Artikkel 14
Importijate kohustused

1. Importija [...] laseb turule vaid sellised sõidukid, süsteemid, osad või eraldi seadmestikud, mis vastavad **käesoleva määruse ja IV lisas loetletud õigusaktide** nõuetele.
2. Enne tüübikinnituse saanud sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku turule laskmist kontrollib importija, [...] et **sellel on kehtiv tüübikinnitustunnistus** ning [...] et süsteem, osa või eraldi seadmestik kannab nõutud tüübikinnitustähist ja vastab artikli 11 lõike 7 sätetele.

Sõiduki puhul tagab importija, et sõidukiga on kaasas nõutud vastavussertifikaat.
3. Kui [...] sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik ei vasta käesoleva määruse ning eeskätt tüübikinnituse nõuetele, siis ei lase [...] **importija** seda sõidukit, süsteemi, osa või eraldi seadmestikku turule [...] seni, kuni see on nõuetega vastavusse viidud.
- 3a.** Kui [...] sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade kujutab endast tõsist ohtu, teatab **importija** sellest tootjale ja turujärelevalveasutustele. Tüübikinnituse saanud sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike puhul teatab ta sellest ka tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

4. Importija märgib oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ja kontaktaadressi kas sõidukile, süsteemile, osale, eraldi seadmestikule, tarvikule või lisaseadmele või, kui see ei ole võimalik, selle pakendile või süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadmega kaasas olevale dokumendile.
5. Importija tagab, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestikuga on kaasas artiklis 63 nõutud juhised ja teave asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes.
6. Selleks et kaitsta tarbijate tervist ja turvalisust, koostab importija [...] turule lastud sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmete kohta esitatud kaebuste ja tagasivõtmiste registri ning teatab turustajatele sellistest [...] **kaebustest ja tagasivõtmistest.**
- 7. Importija teatab tootjale viivitamata kaebustest ja teadetest ohtude, võimalike vahejuhtumite ja mittevastavuste kohta seoses imporditud sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmetega.**
- 7a. Importijad tagavad, et sel ajal, kui sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik on nende vastutuse all, ei ohusta toote ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.**

Artikkel 15

Importijate kohustused seoses selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestikega, mis ei vasta nõuetele, või seoses sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmetega, mis kujutavad endast tõsist ohtu

1. Kui importija poolt turule lastud sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik ei ole vastavuses käesoleva määrusega, võtab importija selle sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku vastavusse viimiseks **tootja kontrolli all** viivitamata asjakohaseid meetmeid, et [...] kõrvaldada vajaduse korral toode turult või võtta see kasutajalt tagasi. **Importija teatab sellest ka tootjale ja tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.**
2. Kui **turule lastud** sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade kujutab endast tõsist ohtu, esitab [...] importija viivitamata üksikasjaliku teabe tõsise ohu kohta tootjale ja liikmesriikide tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustele [...].

Importija teatab tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustele ka igast võetud meetmest ning esitab eelkõige andmed tõsise ohu ja tootja võetud parandusmeetmete kohta.

3. Importija säilitab [...] **tüübikinnitustunnistuse ja selle lisade** koopiat kümme aastat pärast **sõiduki ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu** [...] ja viis aastat pärast süsteemi, osa või eraldi seadmestiku [...] **ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu** [...] **ning tagab, et need** saab [...] **tüübikinnitus**asutustele **ja turujärelevalve**asutustele nõudmise korral kättesaadavaks teha.
4. Importija esitab riiklikule ametiasutusele selle põhjendatud nõudmise korral sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku vastavust tõendava täieliku teabe ja dokumentatsiooni keeles, mis on kõnealusele ametiasutusele kergesti arusaadav. Importija teeb riikliku ametiasutusega selle põhjendatud nõudmise korral koostööd mis tahes meetmete osas, mis võetakse vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklile 20, et kõrvaldada oht, mida põhjustab tema poolt turul kättesaadavaks tehtud sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade, ning **kõrvaldada kõik mittevastavused.**

Artikkel 16
Turustajate kohustused

- 1.** Enne sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku turul kättesaadavaks tegemist [...] kontrollivad turustajad, et sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik kannab nõutud andmesilti või tüübikinnitustähist, et sellega on kaasas nõutud dokumendid ning artiklis 63 nõutud juhised ja ohutusteave asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes ning et tootja ja importija on täitnud vastavalt artikli 11 lõikes 7 ning artikli 14 lõikes 4 sätestatud nõuded.

1a. Turustajad tagavad, et sel ajal, kui sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik on nende vastutuse all, ei ohusta toote ladustamise ega transpordi tingimused selle vastavust käesolevas määruses sätestatud nõuetele.

Artikkel 17

Turustajate kohustused seoses sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestikega, mis ei vasta nõuetele, või seoses sõidukite, süsteemide, osade, eraldi seadmestike, tarvikute või lisaseadmetega, mis kujutavad endast tõsist ohtu

1. Kui [...] sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik [...] ei vasta käesoleva määruse nõuetele, teavitab [...] **turustaja sellest tootjat, importijat ja tüübikinnitusasutust** ja **ei lase** seda sõidukit, süsteemi, osa või eraldi seadmestikku turule [...] seni, kuni see on nõuetega vastavusse viidud.
2. Kui [...] sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik, mille turustaja on turul kättesaadavaks teinud, [...] ei vasta käesoleva määruse nõuetele, teavitab turustaja sellest tootjat ja importijat.

3. Kui sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade kujutab endast tõsist ohtu, esitab turustaja viivitamata tõsist ohtu käsitleva üksikasjaliku teabe tootjale, importijale ning selle liikmesriigi tüübikinnitus- ja turujärelevalveasutustele, kus kõnealune sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade turul kättesaadavaks tehti.

Turustaja teatab neile ka igast võetud meetmest ning esitab andmed [...] tootja võetud parandusmeetmete kohta.

4. Turustaja teeb riikliku ametiasutusega selle põhjendatud nõudmise korral koostööd mis tahes meetmete osas, mis võetakse vastavalt määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklile 20, et kõrvaldada oht, mida põhjustab tema poolt turul kättesaadavaks tehtud sõiduk, süsteem, osa, eraldi seadmestik, tarvik või lisaseade.

Artikkel 18

Tootja kohustuste kohaldamine importijate ja turustajate suhtes

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat tootjana ning sellise importija või turustaja suhtes kohaldatakse artiklitest 8, 11 ja 12 tulenevaid tootja kohustusi **järgmistel juhtudel:**

- a)** kui importija või turustaja teeb sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku turul kättesaadavaks [...] või vastutab selle kasutuselevõtu eest oma nime või kaubamärgi all või muudab sõidukit, süsteemi, osa või eraldi seadmestikku nii, et see ei pruugi enam asjakohastele nõuetele vastata [...];
- b)** **kui importija või turustaja teeb süsteemi, osa või eraldi seadmestiku turul kättesaadavaks või vastutab selle kasutuselevõtu eest väljaspool Euroopa Liitu väljastatud UNECE tüübikinnituste alusel ning tootja esindajat liidu territooriumil ei ole võimalik kindlaks määrata.**

Artikkel 19
Ettevõtjate kindlakstegemine

Tüübikinnitusasutuse või turujärelevalveasutuse taotlusel ning kümne aasta vältel pärast sõiduki turule laskmist ja viie aasta vältel pärast süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadme turule laskmist annavad ettevõtjad teavet alljärgneva kohta:

- a) iga ettevõtja isik, kes on neid sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadmega varustanud;
- b) iga ettevõtja isik, keda nemad on sõiduki, süsteemi, osa, eraldi seadmestiku, tarviku või lisaseadmega varustanud.

III PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSE ANDMISE MENETLUSED

Artikkel 20 *ELi tüüfikinnituse andmise menetlused*

1. Terviksõiduki tüüfikinnituse taotlemisel võib tootja valida ühe järgmistest menetlustest:
 - a) järkjärguline tüüfikinnitus;
 - b) üheastmeline tüüfikinnitus;
 - c) sega-tüüfikinnitus.

Lisaks võib tootja valida mittekomplektsele või komplekteeritud sõiduki mitmeastmelise tüüfikinnituse.

2. **Ilma et see piiraks IV lisas loetletud õigusaktide nõuete kohaldamist,** kehtib süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüfikinnituse puhul üksnes üheastmeline tüüfikinnitus.
3. Mitmeastmelist tüüfikinnitust võib anda mittekomplektsele või komplekteeritud sõidukitüübile, mis, arvestades sõiduki komplekteerituse astet, vastab artiklis 22 sätestatud teatmikus esitatud andmetele ning IV lisas loetletud asjakohastes õigusaktides kehtestatud tehnilistele nõuetele.

Mitmeastmelist tüüfikinnitust kohaldatakse ka teise tootja poolt ümberehitatud või muudetud komplektsete sõidukite suhtes pärast nende valmimist.

4. Sõiduki viimase komplekteerimisetapi ELi tüübikinnitus antakse alles pärast seda, kui tüübikinnitusasutus on kontrollinud, et viimases astmes tüübikinnituse saanud sõiduki tüüp vastab tüübikinnituse andmise ajal kõigile kehtivatele tehnilistele nõuetele **vastavalt käesoleva määruse XVII lisas esitatud ettekirjutustele**. See kontroll hõlmab kõiki mittekomplektsele sõidukitüübile mitmeastmelise menetluse käigus antud ELi tüübikinnitusega hõlmatud nõudeid puudutavate dokumentide kontrolli, [...] **sealhulgas** ka juhul, kui tüübikinnitus anti erinevale sõidukikategooriale.
5. Lõikes 1 osutatud tüübikinnituse valik ei mõjuta kohaldatavaid sisulisi nõudeid, millele kinnituse saanud sõidukitüüp peab vastama terviksõiduki tüübikinnituse väljastamise ajal.
6. Mitmeastmelist tüübikinnitust võib kasutada ka üksiktootja, tingimusel et selle eesmärgiks ei ole hoida kõrvale ühes etapis toodetud sõidukite suhtes kehtivatest nõuetest. Üksiktootja toodetud sõidukeid ei loeta mitmes etapis toodetud sõidukiteks vastavalt käesoleva määruse artiklitele 39, 40 ja 47.
7. **Tootja teeb tüübikinnitusasutusele kättesaadavaks sellise arvu sõidukeid, osi või eraldi seadmestikke, mida nõutakse asjaomastes üksikdirektiivides või -määrustes vajalike katsetuste läbiviimiseks.**

Artikkel 21
ELi tüübikinnituse taotlemine

1. Tootja esitab tüübikinnitusasutusele ELi tüübikinnituse taotluse ja artiklis 22 osutatud teatmiku.
2. Ühe konkreetse sõidukitüübi, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku kohta võib esitada ainult ühe taotluse ja ainult ühes liikmesriigis.

[...]

Kui tüübikinnitusasutus jätab teatavale sõidukitüübile tüübikinnituse andmata või kui tüübikinnitus tühistatakse, ei tohi mõnes teises liikmesriigis sama sõidukitüübi kohta uut avaldust esitada.

Uut avaldust teise sõidukitüübi määramiseks või muudatuste tegemiseks ei tohi esitada, kui tüübikinnitusasutus ei pea seda uueks sõidukitüübiks.

3. Iga tüübikinnituse saamiseks esitatud sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi kohta esitatakse eraldi taotlus.

1. Artikli 21 lõikes 1 osutatud teatmik sisaldab järgmist:
 - a) **lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktides** nimetatud teabedokument **terviksõiduki** üheastmelise või sega-tüübikinnituse saamiseks või [...] **terviksõiduki** järkjärgulise tüübikinnituse saamiseks **või asjaomases õigusaktis nimetatud teabedokument süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübikinnituse puhul;**
 - b) kõik andmed, joonised, fotod ja muu asjakohane teave;
 - c) sõidukite puhul märges artikli 20 lõikega 1 kooskõlas valitud menetlus(t)e kohta;
 - d) mis tahes täiendav teave, mida tüübikinnitusasutus **tüübikinnitus**menetluse raames nõuab.
2. Teatmiku võib esitada **paberkandjal või** sellises elektroonilises vormingus, **mida tehniline teenistus ja tüübikinnitusasutus aktsepteerivad.**
3. Komisjon võtab vastu **rakendusaktid**, et **määrata kindlaks** teabedokumendi **ja teatmiku** näidis, kaasa arvatud lõikes 2 osutatud ühtlustatud elektrooniline vorming. **Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu** [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 23
Teatavate ELi tüübikinnituse taotlustega esitatav lisateave

1. Järkjärgulise tüübikinnitusmenetluse taotlusele peab lisaks artikli 22 kohasele teatmikule olema lisatud ka kõik ELi või UNECE tüübikinnitustunnistused, sealhulgas katsearuanded **ja teabedokumendid**, mis on nõutavad IV lisa loetletud [...] **õigusaktide** kohaselt.

Süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübikinnituse [...] puhul on tüübikinnitusasutusel IV lisa loetletud [...] **õigusaktide** kohaselt juurdepääs teatmikule **ja asjakohasel juhul tüübikinnitustunnistustele ja nende lisadele** kuni terviksõiduki tüübikinnituse väljastamise või andmata jätmiseni.

2. Sega-tüübikinnituse taotlusele peab lisaks artikli 22 kohasele teatmikule olema lisatud ka ELi või UNECE tüübikinnitustunnistused, sealhulgas katsearuanded **ja teabedokumendid**, mis on nõutavad IV lisa loetletud [...] **õigusaktide** kohaselt.

Süsteemide puhul, mille kohta ELi või UNECE tüübikinnitustunnistust ei ole esitatud, peab taotlusega lisaks artiklis 22 osutatud teatmikule kaasnema [...] **artikli 22 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktides** sätestatud teave, mis on nõutav nimetatud süsteemidele tüübikinnituse andmiseks sõidukile tüübikinnituse andmise järgus, ja katsearuanne ELi või UNECE tüübikinnitustunnistuse asemel.

3. Mitmeastmelise tüübikinnituse taotlusega peab olema kaasas järgmine teave:

- a) esimeses astmes – need teatmiku ja ELi **või UNECE tüübikinnitustunnistuste ja asjakohasel juhul katsearuannete osad, mis on baassõiduki asjaomasel komplekteerituse tasemel asjakohased;**
- b) teises astmes ja edasistes astmetes – asjaomasel valmistamisetapil asjakohased teatmiku ja ELi **või UNECE** tüübikinnitustunnistuse osad koos **terviksõidukile** eelmisel valmistamisetapil väljastatud ELi tüübikinnitustunnistuse koopiaga ning üksikasjalik teave sõidukile tootja tehtud muudatuste või lisanduste kohta.

Punktides a ja b osutatud teave [...] **esitatakse** vastavalt artikli 22 lõikele 2.

4. [...]

Ühtlasi võivad tüübikinnitusasutus **ja tehnilised teenistused** põhjendatud taotlusega nõuda, et tootja esitaks täiendavat teavet, **sealhulgas juurdepääsu sõidukis kasutatud tarkvarale ja algoritmidele**, mis on vajalik otsustamiseks, millised katsed on nõutavad või kuidas nimetatud katsete tegemist hõlbustada.

IV PEATÜKK

ELi TÜÜBIKINNITUSE ANDMISE MENETLUSED

Artikkel 24 *ELi tüübiakinnituse menetluste üldsätted*

1. Iga sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi kohta võib väljastada vaid ühe ELi tüübiakinnituse.
2. Tüübiakinnitusasutus, kes on saanud artikli 21 kohase taotluse, annab ELi tüübiakinnituse alles pärast seda, kui on kontrollinud järgmist:
 - a) artiklis 29 osutatud toodangu vastavuse kontrollimise kord;
 - b) et teine tüübiakinnitusasutus ei ole asjaomasele sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübile veel tüübiakinnitust väljastanud, **seda andmata jätnud või tühistanud, mille tõestuseks on vähemalt tootja kinnitus;**
 - c) asjaomast tüüpi sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik vastab kehtivatele nõuetele;
 - d) terviksõiduki järkjärgulise, sega- ja mitmeastmelise tüübiakinnituse korral kontrollib tüübiakinnitusasutus vastavalt artikli 20 lõikele 4, kas süsteemidel, osadel ja eraldi seadmestikel on olemas **kehtivad** eraldi tüübiakinnitused vastavalt terviksõiduki tüübiakinnituse andmise ajal kehtivatele nõuetele.

3. Kehtivad menetlused on V lisa sätestatud ELi tüübikinnitusmenetlused ja mitmeastmelise tüübikinnituse korral XVII lisa sätestatud menetlused.

Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta V lisa, võtmaks arvesse õiguslikke muudatusi ja tehnika arengut ning ajakohastades selleks ELi tüübikinnitusega seotud menetlusi ja XVII lisa seoses mitmeastmelise tüübikinnitusega.

4. Tüübikinnitusasutus koostab infopaketi, mis koosneb artiklis 22 osutatud teatmikust koos sellele tehnilise teenistuse või tüübikinnitusasutuse poolt oma ülesannete täitmise käigus lisatud katsearuannete ja kõigi muude dokumentidega.

Infopaketti **võib säilitada elektrooniliselt** ja see sisaldab sisukorda, milles iga dokumendi kõik leheküljed ja vorm on selgelt tähistatud ja ELi tüübikinnituse menetlemine kronoloogiliselt fikseeritud.

Tüübikinnitusasutus hoiab infopaketi kättesaadavana kümne aasta jooksul pärast asjaomase ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu.

5. Tüübikinnitusasutus jätab ELi tüübikinnituse andmata, kui ta leiab, et sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüüp vastab küll kehtivatele nõuetele, kuid kujutab endast tõsist ohtu turvalisusele või võib tõsiselt kahjustada keskkonda või inimeste tervist. Sellisel juhul saadab ta teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja komisjonile kohe üksikasjaliku toimiku, milles põhjendab oma otsust ja esitab oma järeldusi kinnitavad tõendid.
6. Kooskõlas artikliga 20 [...] jätab tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnituse andmata järkjärgulise, sega- ja mitmeastmelise tüübikinnituse korral, kui ta leiab, et süsteemid, osad või eraldi seadmestikud ei vasta käesoleva määruse nõuetele või IV lisas loetletud õigusaktidele.

Tüübikinnitusasutus nõuab, et süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutused toimiksid artikli 54 lõike 2 kohaselt.

Artikkel 25

Väljastatud, muudetud, andmata jäetud ja tühistatud ELi tüübikinnitustest teatamine

1. Tüübikinnitusasutus **teeb** [...] ELi tüübikinnitustunnistuse [...] väljastamisel või muutmisel teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele, **turujärelevalveasutusele** ja komisjonile **kättesaadavaks** iga sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi kohta, millele ta on tüübikinnituse andnud, koopia sõiduki ELi tüübikinnitustunnistusest koos selle juurde kuuluvate lisade ja artiklis 23 osutatud katsearuannetega. Koopia [...] **tehakse** **kättesaadavaks** ühise turvalise elektroonilise vahetussüsteemi kaudu [...], **nagu on sätestatud lõikes 5.**
2. [...]
3. [...]

4. Tüübikinnitusasutus teatab viivitamata teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja komisjonile igast ELi tüübikinnituse andmata jätmisest või tüübikinnituse tühistamisest ning esitab sellise otsuse põhjendused **lõikes 5 sätestatud ühise turvalise elektroonilise vahetussüsteemi kaudu.**
5. Komisjon võtab vastu [...] **rakendusaktid, [...] milles kirjeldatakse kättesaadavaks tehtavate elektrooniliste dokumentide vormingut, vahetusmehhanismi, tüübikinnituse väljastamisest, muutmisest, andmata jätmisest ja tühistamisest teiste poolte teavitamise menetlusi ja asjaomaseid turvameetmeid.**

Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 26

ELi tüübikinnitustunnistus

1. ELi tüübikinnitustunnistus sisaldab järgmisi lisasid:
 - a) artikli 24 lõikes 4 osutatud infopakett;
 - b) artikli 28 lõikes 1 osutatud õigusaktides nõutud katsearuanded süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübikinnituse korral või katsetulemuste leht terviksõiduki tüübikinnituse korral;
 - c) **terviksõiduki tüübikinnituse korral** vastavussertifikaadile alla kirjutama volitatud isiku/isikute nimi/nimed ja allkirja(de) näidis(ed) ning märges tema/nende ametikoha kohta;
 - d) terviksõiduki tüübikinnituse korral **sõidukitüübi** vastavussertifikaadi täidetud näidis.
2. [...]

Komisjon võtab vastu **rakendusaktid**, et **määrata kindlaks** tüübikinnitustunnistuse, selle nummerdussüsteemi ja katsetulemuste lehe näidised, kaasa arvatud asjakohases elektroonilises vormingus. **Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu** [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

3. Iga sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi puhul teeb tüübikinnitusasutus järgmised toimingud:
 - a) täidab kõik asjakohased ELi tüübikinnitustunnistuse osad koos selle lisadega;
 - b) koostab infopaketi sisukorra;
 - c) väljastab viivitamata tootjale täidetud ELi tüübikinnitustunnistuse koos selle lisadega.
4. ELi tüübikinnituse puhul, mille kehtivuse suhtes on artiklite 37 ja 41 ning IV lisa III osa kohaselt kehtestatud piirangud või mille suhtes ei rakendata käesoleva määruse või IV lisa osutatud õigusaktide teatavaid sätteid, tuleb nimetatud piirangud või asjakohaste sätete rakendamata jätmine märkida ELi tüübikinnitustunnistusse.
5. Kui sõiduki tootja valib sega-tüübikinnituse menetluse, märgib tüübikinnitusasutus infopaketti viited artikli 28 lõikes 1 osutatud õigusaktides nõutud katsearuannetele süsteemide, osade või eraldi seadmestike kohta, mille kohta ELi tüübikinnitustunnistust ei ole väljastatud, **ning märgib kõnealuse sõiduki tüübikinnituse suhtes kohaldatava viimase rakendusakti ja asjakohasel juhul kõnealuse rakendusakti rakendusetapi.**
6. Kui sõiduki tootja valib üheastmelise tüübikinnitusmenetluse, lisab tüübikinnitusasutus ELi tüübikinnitustunnistusele asjakohaste õigusaktide loetelu kooskõlas [...] **lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktides** esitatud näidisega.

Artikkel 27

Süsteemide, osade või eraldi seadmestike ELi tüübikinnitusi käsitlevad erisätted

1. ELi tüübikinnitus antakse süsteemile, osale või eraldi seadmestikule, mis vastab artiklis 22 sätestatud teatmikus esitatud andmetele ja IV lisas loetletud asjakohastes õigusaktides sätestatud tehnilistele nõuetele.
2. Kui osale või eraldi seadmestikule, mis on või ei ole ette nähtud remondiks, teeninduseks või hoolduseks, laieneb sõidukiga seotud süsteemi tüübikinnitus, ei nõuta täiendavat osa või eraldi seadmestiku tüübikinnitust, kui IV lisas loetletud asjakohastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.
3. Kui osa või eraldi seadmestik täidab oma ülesannet või selle spetsiifiline omadus avaldub ainult koos sõiduki teiste osadega ja sel põhjusel on vastavust võimalik tõendada ainult siis, kui osa või eraldi seadmestik toimib koos nende teiste sõidukiosadega, piiratakse vastavalt osa või eraldi seadmestiku ELi tüübikinnituse ulatust.

Sel juhul märgitakse ELi tüübikinnitustunnistuses kõik osa või eraldi seadmestiku kasutuspiirangud ja selle sõidukile paigaldamise eritingimused.

Kui see osa või eraldi seadmestik on paigaldatud sõidukile, kontrollib tüübikinnitusasutus sõidukile tüübikinnituse andmise ajal vastavust kohaldatavatele kasutuspiirangutele või paigaldamistingimustele.

Artikkel 28
ELi tüübikinnituseks nõutavad katsed

1. **ELi tüübikinnitustega seoses kontrollib tüübikinnitusasutus** [...] **y**stavust käesoleva määruse tehnilistele nõuetele ja IV lisas loetletud õigusaktidele [...] asjakohaste katsetega, mis on kooskõlas IV lisas loetletud asjakohaste õigusaktidega ja mida sooritavad selleks määratud tehnilised teenistused.

Katsearuannete vorm peab vastama üldnõuetele, mille kehtestab komisjon rakendusaktidega. Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

2. Tootja teeb [...] **tehnilistele teenistustele** kättesaadavaks IV lisas loetletud asjaomastes õigusaktides nõutud katsete tegemiseks vajalikud sõidukid, süsteemid, osad või eraldi seadmestikud.
3. Nõutud katsete tegemiseks kasutatakse neid sõidukeid, süsteeme, osi ja eraldi seadmestikke, mis on kinnitatava tüübi suhtes representatiivsed.
4. Tootja taotlusel ja tüübikinnitusasutuse nõusolekul võib alternatiivina lõikes 1 osutatud katsemenetlustele kasutada virtuaalseid katsemeetodeid kooskõlas XVI lisaga.
5. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta XVI lisa, võtmaks arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi ning ajakohastades selleks õigusaktide loetelu, millega seoses võib tootja või tehniline teenistus kasutada virtuaalseid katsemeetodeid, ja eritingimusi, mille kohaselt tuleb virtuaalseid katsemeetodeid kasutada.

Artikkel 29
Toodangu vastavuse kontrollimise kord

1. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võtab kooskõlas X lisaga vajalikud meetmed kontrollimaks, vajaduse korral koostöös teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustega, et tootja toodab sõidukeid, süsteeme, osi või eraldi seadmestikke vastavalt tüübikinnituse saanud tüübile.
2. Terviksõiduki tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus kontrollib, kas statistiliselt asjakohane hulk sõidukeid ja vastavussertifikaate on kooskõlas artiklite 34 ja 35 nõuetega ning kas vastavussertifikaatides esitatud andmed on õiged.
3. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võtab vajalikud meetmed kontrollimaks, vajaduse korral koostöös teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustega, et lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmed on jätkuvalt piisavad, nii et tootmises olevad sõidukid, süsteemid, osad või eraldi seadmestikud vastavad jätkuvalt tüübikinnituse saanud tüübile ning vastavussertifikaadid on jätkuvalt kooskõlas artiklitega 34 ja 35.
4. Selleks et kontrollida sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku vastavust tüübikinnituse saanud tüübile, teeb ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus tootja ettevõttes, sealhulgas tootmisrajatistes, võetud näidiste kontrollimisi või katseid, mis on nõutavad ELi tüübikinnituse jaoks.

4a. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võtab vajalikud meetmed kontrollimaks, et tootja täidab XIV peatükis sätestatud kohustusi. Eelkõige kontrollib ta, kas kõnealuste kohustuste täitmiseks muudab või täiendab tootja sõiduki pardadiagnostikaseadmete andmeid ning remondi- ja hooldusteavet.

5. ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus, kes teeb kindlaks, et tootja ei tooda enam sõidukeid, süsteeme, osi või eraldi seadmestikke kooskõlas tüübikinnituse saanud tüübiga, **käesoleva määruse nõuetega või IV lisa loetletud õigusaktide nõuetega** või et vastavussertifikaadid ei vasta enam artiklite 34 ja 35 nõuetele, ehkki tootmine jätkub, võtab vajalikud meetmed tagamaks, et toodangu vastavuse kontrollimise **korda** järgitakse nõuetekohaselt, või tühistab tüübikinnituse. **Tüübikinnitusasutus võib otsustada võtta kõik vajalikud [...] XI peatüki kohased piiravad meetmed.**
6. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta X lisa, võtmaks arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi ning ajakohastades selleks toodangu vastavuse kontrollimise menetlusi.

Artikkel 30

[...]

Tasud

1. [...]

2. [...]

Tüübikinnitustegevusega seotud tasud nõutakse sisse tootjatelt, kes on esitanud asjaomases liikmesriigis tüübikinnituse taotluse.

[...] Liikmesriigid tagavad, et on olemas piisavad vahendid, et katta turujärelevalvemeetmetega seotud kulud. Ilma et see piiraks siseriiklike õigusaktide kohaldamist, võib kõnealused kulud katta tasudega, mille võib sisse nõuda liikmesriik, kus sõidukid turule lastakse.

2a. Liikmesriik võib nõuda haldustasusid taotluse esitanud tehnilistelt teenistustelt, et katta täielikult või osaliselt kulud, mis on seotud tehniliste teenistuste eest vastutavate riiklike ametiasutuste käesoleva määruse kohase tegevusega. (üle toodud artikli 86 lõikest 1)

[...]

3. [...] ¹⁸.

4. [...]

5. [...]

¹⁸ [...]

V PEATÜKK

ELI TÜÜBIKINNITUSTE MUUDATUSED JA KEHTIVUS

Artikkel 31 *ELi tüüfikinnituste muudatuste ja kehtivuse üldsätted*

1. Tootja teatab ELi tüüfikinnituse andnud tüüfikinnitusasutusele viivitamata igast muutusest infopaketi andmetes.

Tüüfikinnitusasutus otsustab, kas selle muutuse kohta tuleb teha muudatus ELi tüüfikinnituse parandamise või laiendamise teel artiklis 32 sätestatud korras või nõuab see muutus uut tüüfikinnitust.

2. Vastava muutmise taotlus esitatakse eranditult algse ELi tüüfikinnituse andnud tüüfikinnitusasutusele.
3. Kui tüüfikinnitusasutus leiab, et muudatuse tegemiseks on vaja kontrollimisi või katseid korrata, teatab ta sellest tootjale.
4. Kui tüüfikinnitusasutus leiab lõikes 3 osutatud kontrollimiste või katsete põhjal, et ELi tüüfikinnituse nõuded on jätkuvalt täidetud, kohaldatakse artiklis 32 osutatud korda.
5. Kui tüüfikinnitusasutus leiab, et [...] kehtiva tüüfikinnituse laiendus ei suuda muudatusi infopaketi andmetes hõlmata, keeldub ta ELi tüüfikinnituse muutmisest ja nõuab, et tootja taotleks uut ELi tüüfikinnitust.

Artikkel 32
ELi tüübikinnituste parandused ja laiendused

1. Muudatust nimetatakse „paranduseks“, kui tüübikinnitusasutus leiab, et hoolimata infopaketi andmete muutumisest vastab asjaomast tüüpi sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik jätkuvalt selle tüübi suhtes kehtivatele nõuetele ja et seega ei ole tarvis kontrolle ega katseid korrata.

Sel juhul väljastab tüübikinnitusasutus vajaduse korral viivitamata infopaketi parandatud leheküljed, märkides igale parandatud leheküljele selgelt muudatuse laadi ja uuesti väljastamise kuupäeva, või väljastab infopaketi tervikliku ajakohastatud versiooni koos muudatuste üksikasjaliku kirjeldusega.

2. Muudatust nimetatakse „laienduseks“, kui tüübikinnitusasutus leiab, et infopaketi sisalduvad andmed on muutunud, ja kui ilmneb mõni järgmistest asjaoludest:
 - a) vaja on täiendavaid kontrolle või katseid, et teha kindlaks jätkuv vastavus nõuetele, millel kehtiv tüübikinnitus põhineb;
 - b) ELi tüübikinnitustunnistuse (välja arvatud lisade) andmed on muutunud;
 - c) tüübikinnituse saanud sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi suhtes hakatakse kohaldama IV lisas loetletud õigusaktide uusi nõudeid.

Laienduse puhul väljastab tüübikinnitusasutus viivitamata ajakohastatud ELi tüübikinnitustunnistuse, mida tähistatakse laienduse numbriga, mida suurendatakse vastavalt juba varem antud laienduste arvule. Tüübikinnitustunnistusel peab selgelt olema kirjas laienduse põhjus ja uuesti väljastamise kuupäev ning kehtivus.

3. Alati kui väljastatakse infopaketi muudetud leheküljed või selle ajakohastatud tervikversioon, tehakse vastavad muudatused infopaketi sisukorras, et näidata viimati lisatud laienduse või paranduse kuupäev või tervikteksti uusima ajakohastatud versiooni kuupäev.
4. Sõiduki tüübikinnituse laiendust ei nõuta, kui lõike 2 punktis c osutatud uued nõuded ei ole tehnilisest seisukohast selle sõidukitüübi jaoks olulised või hõlmavad muid sõidukikategooriaid kui see, millesse asjaomane sõidukitüüp kuulub.

Artikkel 33
Kehtivuse lõppemine

1. [...]

2. [...] ELi tüübikinnitus kaotab [...] kehtivuse järgmistel juhtudel:
- a) kui tüübikinnitus saanud sõiduki, **süsteemi, osa või eraldi seadmestiku** tüübi suhtes kehtivad uued nõuded muutuvad [...] turul kättesaadavaks tegemise, registreerimise või kasutuselevõtu puhul kohustuslikeks ja tüübikinnitust ei ole võimalik artikli 32 lõike 2 punkti c kohaselt laiendada;
 - b) kui sõidukite tootmine kooskõlas tüübikinnitus saanud sõidukitüübiga vabatahtlikult lõpetatakse, **mis igal juhul loetakse toimunuks siis, kui ühtegi asjaomast tüüpi sõidukit ei toodetud kahe eelmise aasta jooksul. Selline sõiduki tüübikinnitus jääb siiski kehtima sõiduki registreerimise või kasutuselevõtu eesmärgil seni, kuni ei kohaldata lõike 2 punkti a;**
 - c) kui tüübikinnitustunnistuse kehtivus aegub artikli 37 lõikes 6 osutatud piirangu tõttu;
 - d) kui tüübikinnitus on tühistatud vastavalt artikli 29 lõikele 5 või artikli 53 lõikele 1;
 - e) kui on leitud, et tüübikinnitus põhineb valeandmete esitamisel, katsetulemuste võltsimisel või selliste andmete avaldamata jätmisel, mis võinuks kaasa tuua tüübikinnituse andmisest keeldumise.
3. Kui kehtetuks muutub ainult sõidukitüübi ühe variandi või variandi ühe versiooni **terviksõiduki** tüübikinnitus, kaotab kõnealuse sõidukitüübi [...] **terviksõiduki** tüübikinnitus kehtivuse vaid selle konkreetse variandi või versiooni suhtes.

4. Kui teatava sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübi tootmine lõpetatakse, teatab tootja sellest viivitamata [...] ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.

Ühe kuu jooksul alates esimeses lõigus osutatud teate saamisest teatab sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübile ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus sellest teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele.

5. Kui [...] tüübikinnitustunnistuse kehtivus [...] hakkab lõppema, teatab tootja sellest viivitamata [...] tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.
6. Tootjalt sellekohase teate saamisel edastab [...] tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutustele ja komisjonile viivitamata kogu asjakohase teabe, mida võib vaja olla sõidukite, **süsteemide, osade või eraldi seadmestike** turul kättesaadavaks tegemiseks, registreerimiseks või kasutuselevõtuks.

[...] **Sõidukite puhul** tuleb teates ära märkida viimasena toodetud sõiduki tootmiskuupäev ja valmistajatehase tähis (VIN-kood) vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 19/2011¹⁹ artiklile 2.

¹⁹ Komisjoni määrus (EL) nr 19/2011, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste valmistaja andmesildi ja valmistajatehase tähise tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 8, 12.1.2011, lk 1).

VI PEATÜKK

VASTAVUSSERTIFIKAAT JA MÄRGISED

Artikkel 34 *Vastavussertifikaadi üldsätted*

1. Tootja väljastab paberkandjal vastavussertifikaadi, mis on kaasas iga komplektse, mittekomplektse või komplekteeritud sõidukiga, mis on toodetud vastavuses tüübikinnituse saanud sõidukitüübiga. **Sel eesmärgil kasutab tootja lõike 2 kohaselt vastu võetud rakendusaktidega kehtestatud näidist.**

Vastavussertifikaat sisaldab sõiduki tootmiskuupäeva. Vastavussertifikaat on koostatud selliselt, et oleks välistatud selle võltsimine.

Vastavussertifikaat antakse ostjale koos sõidukiga tasuta. Selle väljastamise eeltingimusena ei tohi nõuda sõnaselget taotlust või tootjale lisateabe esitamist.

Sõiduki omaniku nõudmisel väljastab sõidukitootja talle kümne aasta jooksul pärast sõiduki tootmise kuupäeva vastavussertifikaadi duplikaadi tasu eest, mis ei ületa selle väljastamise kulu. Iga vastavussertifikaadi duplikaadi esiküljel peab olema selgelt nähtav sõna „duplikaat“.

2. [...]

Selleks et luua lõike 1 rakendamiseks ühetaolised tingimused, võtab komisjon vastu vastavussertifikaati käsitlevad rakendusaktid, kehtestades eelkõige:

a) vastavussertifikaadi paberkandjal dokumendi näidise,

b) turvaelemendid vastavussertifikaadi võltsimise vältimiseks,

c) nõuded vastavussertifikaadi allkirjastamise kohta.

Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu [käesoleva määruse kohaldamise kuupäevaks] kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Vastavussertifikaat koostatakse vähemalt ühes liidu ametlikest keeltest.
4. Vastavussertifikaatide allkirjastamiseks volitatud isik(ud) töötab (töötavad) tootja alluvuses ning on nõuetekohaselt volitatud tagama tootja täielikku juriidilist vastutust sõiduki kavandamise ja konstrueerimisega seotud aspektide või toodangu vastavuse eest.
5. Vastavussertifikaat täidetakse tervikuna ja see ei sisalda sõiduki kasutuse suhtes muid piiranguid peale käesolevas määruses või IV lisas loetletud õigusaktides sätestatu.

5a. Mittekomplektse või komplekteeritud sõiduki korral täidab tootja ainult need vastavussertifikaadi väljad, mis käsitlevad tüübikinnituse asjaomase astme lisandusi või muudatusi, ja vajaduse korral lisab kõik eelnevates astmetes väljastatud vastavussertifikaadid.

6. [...]

Artikkel 35
Elektroonilisel kujul vastavussertifikaadi erisätted

1. [...]
2. [...]
3. [...]

1. Ilma et see piiraks artikli 34 lõike 1 kohaldamist, [...] teeb tootja põhjendamatu viivitusega [...] pärast sõiduki tootmiskuupäeva [...] vastavustunnistuse üldkasutataval [...] elektroonilisel [...] kujul struktureeritud andmetena tasuta kättesaadavaks terviksõiduki tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele vastavalt lõikele 6.

Tüübikinnitusasutus teeb vastavustunnistuse elektroonilisel kujul struktureeritud andmetena kättesaadavaks ühises turvalises elektroonilises vahetussüsteemis, kus sellele pääsevad ligi tüübikinnitusasutused, turujärelevalveasutused, liikmesriikide registreerimisasutused ja komisjon [...] ²⁰ [...].

2. Tootja võib vabastada lõikes 1 osutatud kohustusest nende sõidukitüüpide puhul, millel on artiklis 40 osutatud väikeseeriana toodetud sõiduki riiklik tüübikinnitus [...].
3. Vastavustunnistuse elektroonilisel kujul struktureeritud andmetena saanud tüübikinnitusasutus annab sellele lugemisõigusega juurdepääsu [...] kooskõlas artikli 34 lõikega 1 [...] ning mitmes etapis toodetud sõidukite puhul edasise astme tootjale.
- Vastavussertifikaat antakse ostjale koos sõidukiga tasuta. Selle väljastamise eeltingimusena ei tohi nõuda sõnaselget taotlust või tootjale lisateabe esitamist.
4. [...]
5. Kogu käesoleva artikli kohaselt tehtav andmevahetus peab toimuma turvalise andmevahetusprotokolli abil.
6. Liikmesriigid kehtestavad oma andmesidevõrgu organisatsiooni ja struktuuri, et võimaldada andmete vastuvõtmist ning vastavussertifikaatide vahetamist elektroonilisel kujul struktureeritud andmetena, soovitatavalt kasutades olemasolevaid struktureeritud andmete vahetamise süsteeme ja kooskõlas lõikega 7.

7. Selleks et luua käesoleva artikli rakendamiseks ühetaolised tingimused, võtab komisjon vastu vastavussertifikaati elektroonilisel kujul struktureeritud andmetena käsitlevad rakendusaktid, kehtestades eelkõige:

- a) elektroonilisel kujul vastavussertifikaatide andmeelementide [...] põhivormi ja struktuuri ning vahetustes kasutatavad teated,
- b) turvalise andmevahetuse miinimumnõuded, sealhulgas andmelaostuse ja andmete väärtarvitamise ärahoidmiseks, ning meetmed elektrooniliste andmete autentsuse tagamiseks, nt digitaalallkirja kasutamine,
- c) elektroonilisel kujul vastavussertifikaadi andmekirjete vahetamise vahendid,
- d) sõiduki kordumatu identifitseerimisnumbri miinimumnõuded ning lõike 3 kohaselt ostjale antava teabe vorm,
- e) juurdepääsu vastavalt lõikele 3 [...],
- f) [...]
- g) erandid teatavate sõidukite kategooriate ja väikeseeriana toodetud sõidukitüüpide tootjatele.

Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu [käesoleva määruse kohaldamise kuupäevaks] kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

8. Ilma et see piiraks artikli 34 lõike 1 kohaldamist, [...] väljastavad tootjad vastavussertifikaadid käesoleva artikli kohaselt kohustuslikus korras alates [...] kohaldamise kuupäevast + 5 aastat]. See kohustus ei mõjuta tootjate kohustust väljastada paberkandjal vastavussertifikaat kooskõlas artikli 34 lõikega 1.
9. Liikmesriigid aktsepteerivad elektroonilisel kujul vastavussertifikaate ning peavad olema võimelised vahetama käesoleva artikli kohaselt elektroonilisel kujul vastavussertifikaate teiste liikmesriikide asutustega hiljemalt alates [...] kohaldamise kuupäevast + 8 aastat].

1. Sõidukitootja kinnitab igale tüübikinnituse saanud tüübiga vastavuses toodetud sõidukile **käesolevas määruses ja IV lisas loetletud asjakohastes õigusaktides nõutud märgistusi** kandva andmesildi, **vajaduse korral täiendavad sildid ning tunnused või tähised**.
2. Osa või eraldi seadmestiku tootja kinnitab igale tüübikinnituse saanud tüübiga kooskõlas toodetud osale või eraldi seadmestikule, sõltumata sellest, kas tegemist on osaga süsteemist või mitte, IV lisas loetletud asjaomastes õigusaktides nõutud tüübikinnitustähise.

Kui sellist tüübikinnitustähist ei nõuta, lisab tootja osale või eraldi seadmestikule vähemalt oma kaubanime või kaubamärgi ning tüübinumbri või valmistajatehase tähise.

3. ELi tüübikinnitustähis vastab [...] **komisjoni poolt vastu võetud rakendusaktidele**. **Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu** [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega**.
4. **Ettevõtjad ei lase turule sõidukeid, osi või eraldi seadmestikke, mille märgistus ei vasta käesoleva määruse nõuetele.**

VII PEATÜKK

UUS TEHNIKA JA UUED PÕHIMÕTTED

Artikkel 37

Uue tehnika või uute põhimõtete suhtes tehtavad erandid

1. Tootja võib taotleda ELi tüübikinnitust sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku tüübile, milles on kasutatud uut tehnikat või uusi põhimõtteid, mis ei vasta ühele või mitmele IV lisas loetletud õigusaktile.
2. Tüübikinnitusasutus annab lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituse, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:
 - a) ELi tüübikinnituse taotluses on esitatud põhjused, miks uus tehnika või uued põhimõtted muudavad sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku ühele või mitmele IV lisas loetletud õigusaktile mittevastavaks;
 - b) ELi tüübikinnituse taotluses on kirjeldatud uue tehnika või uue põhimõtte turvalisust ja keskkonnamõju ning meetmeid, mis on võetud selleks, et võrreldes nõuetega, mille suhtes erandit taotletakse, oleks tagatud vähemalt samaväärne turvalisuse ja keskkonnakaitse tase;
 - c) esitatud on katsete kirjeldus ja tulemused, mis tõendavad, et punktis b esitatud tingimus on täidetud.
3. Sellise ELi tüübikinnituse andmiseks, millega tehakse erand uuele tehnikale või uutele põhimõtetele, on vaja komisjoni luba. Kõnealune luba antakse rakendusaktiga. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Kuni komisjoni otsuseni loa andmise kohta võib tüübikinnitusasutus väljastada ajutise ELi tüübikinnituse, mis kehtib ainult selle tüübikinnitusasutuse liikmesriigi territooriumil ja taotletava erandi alla kuuluva sõidukitüübi kohta. Tüübikinnitusasutus teatab sellest viivitamata komisjonile ja teistele liikmesriikidele, edastades neile toimiku, mis sisaldab lõikes 2 osutatud teavet.

ELi tüübikinnituse ajutine olemus ja piiratud territoriaalne kehtivus peavad olema näha tüübikinnitustunnistuse ja vastavussertifikaadi pealkirjas.

5. Teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutused võivad otsustada lõikes 4 osutatud ajutise ELi tüübikinnituse oma territooriumil heaks kiita, tingimusel et nad teatavad heakskiitmisest kirjalikult ajutise ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.
6. Vajaduse korral täpsustatakse lõikes 3 osutatud komisjoni loas, kas sellele kehtivad piirangud, eelkõige seoses tüübikinnituse saavate sõidukite piirarvuga. ELi tüübikinnitus kehtib igal juhul vähemalt 36 kuud.
7. Kui komisjon keeldub lõikes 3 osutatud loa andmisest, teatab tüübikinnitusasutus viivitamata käesoleva artikli lõikes 4 osutatud ajutise tüübikinnituse omanikule, et ajutine ELi tüübikinnitus kaotab kehtivuse kuus kuud pärast komisjoni keelduva otsuse kuupäeva.

Ajutise ELi tüübikinnituse kohaselt enne selle kehtivuse lõppemist toodetud sõidukeid lubatakse siiski turule lasta, registreerida või kasutusele võtta igas ajutist ELi tüübikinnitust lõike 5 alusel tunnustanud liikmesriigis.

Artikkel 38
Õigusaktide hilisem kohandamine

1. Kui komisjon on lubanud anda ELi tüübikinnituse vastavalt artiklile 37, võtab ta viivitamata vajalikud meetmed asjaomaste õigusaktide kohandamiseks tehnika arenguga.

Kui artikli 37 kohaselt tehtud erand on seotud UNECE eeskirjaga, teeb komisjon ettepaneku ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni asjaomase eeskirja muutmiseks vastavalt [...] **menetlusele, mis on ette nähtud 1958. aasta muudetud kokkuleppega.**

2. Niipea kui asjaomaseid õigusakte on muudetud, kaotatakse kõik komisjoni otsuses lubatud ELi tüübikinnituse andmise suhtes kehtinud piirangud.
3. Kui vajalikke meetmeid lõikes 1 osutatud õigusaktide vastuvõtmiseks ei ole võetud, võib komisjon anda oma otsusega ja ajutise ELi tüübikinnituse andnud liikmesriigi taotlusel loa ajutise ELi tüübikinnituse **kehtivuse** pikendamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

VIII PEATÜKK

VÄIKESEERIANA TOODETUD SÕIDUKID

Artikkel 39 *Väikeseeriana toodetud sõidukite ELi tüübikinnitus*

1. Tootja taotlusel ja XII lisa 1. jaotises sätestatud **sõidukikategooriate M, N ja O** aastaste koguseliste piirnormide piires võivad liikmesriigid anda ELi tüübikinnitusi väikeseeriana toodetud sõiduki tüübile, mis vastab vähemalt IV lisa I osa liite 1 nõuetele.
2. Lõiget 1 ei kohaldata eriotstarbeliste sõidukite suhtes.
3. Väikeseeriana toodetud sõidukite ELi tüübikinnitustunnistused **peavad olema kooskõlas komisjoni poolt rakendusaktidega kehtestatud näidise ja nummerdussüsteemiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega [...].**
4. **Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 88 vastu delegeeritud õigusakte IV lisa I osa liite 1 täiendamiseks, et kehtestada sõidukikategooriate M, N ja O tehnilised nõuded ning muuta vastavalt XII lisa aastaste koguseliste piirnormide osas.**

Artikkel 40
Väikeseeriana toodetud sõidukite riiklik tüübikinnitus

1. Tootja võib taotleda väikeseeriana toodetud sõidukitüübi riiklikku tüübikinnitust XII lisa 2. jaotises sätestatud aastaste koguseliste piirnormide piires. Neid piirnorme kohaldatakse tüübikinnituse saanud sõidukitüüpide iga liikmesriigi turul vastaval aastal kättesaadavaks tegemise, registreerimise ja kasutuselevõtu suhtes.
2. Liikmesriigid võivad otsustada vabastada lõikes 1 osutatud mis tahes sõidukitüübi **vastavusest** ühele või mitmele [...] **käesoleva määruse sättele või** IV lisa loetletud õigusaktides sätestatud nõuetele, tingimusel et need liikmesriigid sätestavad asjakohased alternatiivsed nõuded.
3. Väikeseeriana toodetud sõidukitele riikliku tüübikinnituse andmisel tunnustab tüübikinnitusasutus süsteeme, osi või eraldi seadmestikke, millele on antud tüübikinnitus vastavalt IV lisa loetletud õigusaktidele.
4. Väikeseeriana toodetud sõidukite riiklikud tüübikinnitustunnistused peavad olema [...] kooskõlas **komisjoni poolt rakendusaktidega kehtestatud** näidise [...] **ja ühtlustatud nummerdussüsteemiga.** [...] **See** kannab pealkirja „Väikeseeriana toodetud sõiduki riiklik tüübikinnitustunnistus“ ning selles täpsustatakse lõike 2 alusel tehtud erandite sisu ja laadi. [...] **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Seni, kuni komisjon võtab vastu sellise rakendusakti, võivad liikmesriigid jätkata riiklike tüübikinnitustunnistuste formaadi kindlaksmääramist.**

Artikkel 41
Väikeseeriana toodetud sõidukite riikliku tüübikinnituse kehtivus

1. Väikeseeriana toodetud sõidukite riikliku tüübikinnituse kehtivus piirdub selle tüübikinnitusasutuse liikmesriigi territooriumiga, kes tüübikinnituse andis.
2. Tootja taotlusel saadab tüübikinnitusasutus tootja määratud liikmesriikide tüübikinnitusasutustele tähtkirjaga või elektronpostiga tüübikinnitustunnistuse ja selle lisade koopia.
3. Tootja määratud liikmesriikide tüübikinnitusasutused otsustavad [...] **kahe** kuu jooksul alates lõikes 2 osutatud dokumentide kättesaamisest, kas kiita tüübikinnitus heaks või mitte.

Liikmesriikide tüübikinnitusasutused tunnustavad riiklikku tüübikinnitust, välja arvatud juhul, kui neil on põhjust arvata, et riiklikud tehnilised nõuded, mille kohaselt sõidukitüübile tüübikinnitus on antud, ei ole nende omadega samaväärsed.

4. Liikmesriikide tüübikinnitusasutused teatavad oma otsusest **kahekuulise ajavahemiku** jooksul riikliku tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele. **Kui nimetatud kahekuulise ajavahemiku jooksul ei ole esitatud vastuväiteid, loetakse riiklik tüübikinnitus heaks kiidetuks.**
5. Sellise taotleja palvel, kes soovib teises liikmesriigis turule lasta, registreerida või kasutusele võtta riikliku tüübikinnituse saanud ja väikeseeriana toodetud sõidukit, edastab väikeseeriana toodetud sõidukile riikliku tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus teise liikmesriigi ametiasutusele tüübikinnitustunnistuse **ja selle lisade** koopia [...] .

Teise liikmesriigi ametiasutus lubab nimetatud sõidukit turule lasta, registreerida ja kasutusele võtta, välja arvatud juhul, kui tal on põhjust arvata, et riiklikud tehnilised nõuded, mille kohaselt sõidukitüübile tüübikinnitus anti, ei ole tema omadega samaväärsed.

IX PEATÜKK ÜKSIKSÕIDUKI TÜÜBIKINNITUSED

Artikkel 42 *Üksiksõiduki ELi tüüfikinnitused*

1. Liikmesriigid annavad ELi üksiksõiduki tüüfikinnituse sõidukile, mis vastab IV lisa I osa liites **2 [...]** sätestatud nõuetele või eriotstarbeliste sõidukite puhul IV lisa II osa nõuetele.
Käesolevat sätet ei kohaldata mittekomplektsete sõidukite suhtes.
2. Üksiksõiduki ELi tüüfikinnituse taotluse esitab [...] sõiduki omanik, **tootja** või **tootja** esindaja **või importija** [...].
3. Liikmesriigid ei tee purustavaid katseid, et teha kindlaks, kas sõiduk vastab lõikes 1 sätestatud nõuetele, ning kasutavad selleks taotleja esitatud asjakohast teavet.
4. ELi üksiksõiduki tüüfikinnitustunnistus peab [...] **olema kooskõlas komisjoni poolt rakendusaktidega kehtestatud näidise ja nummerdussüsteemiga. Esimesed sellised rakendusaktid võetakse vastu** [väljaannete talitus: palun lisada **24** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist]. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega** [...].
5. Liikmesriigid lubavad turule lasta, registreerida või kasutusele võtta kehtiva üksiksõiduki ELi tüüfikinnitustunnistusega sõidukeid.
6. **Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 88 vastu delegeeritud õigusakte IV lisa I osa [...] täiendamiseks, et kehtestada sõidukikategooriate M, N ja O uute sõidukite tehnilised nõuded.**

Artikkel 43
Üksiksõiduki riiklikud tüübikinnitused

1. Liikmesriik võib otsustada vabastada konkreetse sõiduki, mis on kas ainulaadne või mitte, vastavusest ühele või mitmele käesoleva määruse sättele või IV lisas loetletud õigusaktides sätestatud [...] nõuetele, tingimusel et need liikmesriigid kehtestavad asjakohased alternatiivsed nõuded.
2. Üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse taotluse esitab [...] sõiduki omanik, **tootja** või [...] tootja esindaja, tingimusel et esindaja on liidus registreeritud.
3. Liikmesriigid ei tee purustavaid katseid, et teha kindlaks, kas sõiduk vastab lõikes 1 sätestatud alternatiivsetele nõuetele, ning kasutavad selleks taotleja esitatud asjakohast teavet.
4. Üksiksõidukile riikliku tüübikinnituse andmisel tunnustab tüübikinnitusasutus süsteeme, osi või eraldi seadmestikke, millele on antud tüübikinnitus vastavalt IV lisas loetletud õigusaktidele.
5. Liikmesriik väljastab viivitamata üksiksõiduki riikliku tüübikinnitustunnistuse, kui sõiduk vastab taotlusele lisatud kirjeldusele ja asjakohastele alternatiivsetele nõuetele.

6. [...]

Üksiksõiduki riiklik tüübikinnitustunnistus peab olema kooskõlas komisjoni poolt rakendusaktidega kehtestatud näidise ja nummerdussüsteemiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Seni, kuni komisjon võtab vastu sellise rakendusakti, võivad liikmesriigid jätkata riiklike tüübikinnitustunnistuste formaadi kindlaksmääramist.

[...]

7. [...]

Artikkel 44

Üksiksõiduki riiklike tüübikinnituste kehtivus

1. Üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse kehtivus piirdub selle andnud liikmesriigi territooriumiga.
2. Üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse saanud sõidukit teises liikmesriigis turul kättesaadavaks teha, registreerida või kasutusele võtta sooviva taotleja palvel edastab tüübikinnituse andnud liikmesriik taotlejale teatise tehniliste sätete kohta, mille suhtes sõidukile tüübikinnitus on antud.

3. Liikmesriik lubab turul kättesaadavaks teha, registreerida või võtta kasutusele sõidukit, millele teine liikmesriik on artikli 43 kohaselt andnud üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse, välja arvatud juhul, kui sellel liikmesriigil on põhjust arvata, et asjakohased alternatiivsed nõuded, mille kohaselt sõidukile tüübikinnitus anti, ei ole tema nõuetega samaväärsed, **või et sõiduk ei vasta nende nõuetele.**
4. Käesoleva artikli sätteid võib kohaldada sõidukitele, millele on antud tüübikinnitus vastavalt käesolevale määrusele ja mida on muudetud enne nende esimest registreerimist või kasutuselevõttu.

Artikkel 45
Erisätted

1. Artiklites **42 ja** 43 [...] esitatud menetlusi võib kohaldada konkreetse **mitmes etapis toodetud** sõiduki suhtes. [...]
2. Artiklites **42 ja** 43 [...] esitatud menetlustega **ei** [...] asendada tavalises järjestuses toimuva mitmeastmelise tüübikinnituse mõnda vaheastet ja neid **ei** [...] kohaldada sõidukile esimese astme kinnituse saamiseks.

X PEATÜKK

TURUL KÄTTESAADAVAKS TEGEMINE, REGISTREERIMINE VÕI KASUTUSELEVÕTT

Artikkel 46

Muude kui seerialõpu sõidukite turul kättesaadavaks tegemine, registreerimine või kasutuselevõtt

1. Ilma et see piiraks artiklite 49–51 kohaldamist, võib sõidukeid, mille puhul on terviksõiduki tüübikinnitus kohustuslik või mille puhul on tootja sellise tüübikinnituse saanud, turul kättesaadavaks teha, registreerida või kasutusele võtta ainult siis, kui nendega on kaasas artiklite 34 ja 35 kohaselt välja antud kehtiv vastavussertifikaat.

[...]

Mittekomplektsete sõidukite registreerimisest ja kasutuselevõttust võib keelduda seni, kuni sõidukid jäävad mittekomplektseks. Mittekompaktseid sõidukeid ei või registreerida ega võtta kasutusele käesoleva määruse artikli 47 sätetest kõrvalehoidumiseks.

2. [...]
3. Väikeseeriana toodetud sõidukite arv, mis ühe aasta jooksul turul kättesaadavaks tehakse, registreeritakse või kasutusele võetakse, ei tohi ületada XII lisas sätestatud aastaseid koguselisi piirnorme.

1. Arvestades XII lisa B osas täpsustatud piiranguid ja ainult piiratud aja jooksul võivad liikmesriigid registreerida ja lubada müüa või kasutusele võtta sõidukeid, mis vastavad sõidukitüübile, mille ELi tüübikinnitus enam ei kehti.

Esimest lõiku kohaldatakse ainult liidu territooriumil asuvate sõidukite suhtes, mis nende tootmise ajal olid hõlmatud kehtiva ELi tüübikinnitusega, kuid mida ei registreeritud ega võetud kasutusele enne ELi tüübikinnituse kehtivuse lõppu.

2. Lõikes 1 sätestatud võimalus kehtib komplektsete sõidukite suhtes kaheteistkümne kuu jooksul alates kuupäevast, mil ELi tüübikinnituse kehtivus lõppes, ning komplekteeritud sõidukite suhtes kaheksateistkümne kuu jooksul alates nimetatud kuupäevast.

3. Tootja, kes soovib toetuda lõike 1 sätetele, esitab taotluse pädevale asutusele igas liikmesriigis, mida kõnealuste sõidukite kasutuselevõtmine puudutab. Taotluses tuleb täpsustada tehnilised ja majanduslikud põhjused, mille tõttu nimetatud sõidukid ei vasta uutele tehnilistele nõuetele.

Asjaomased liikmesriigid otsustavad kolme kuu jooksul alates taotluse saamisest, kas ja millises koguses lubada nimetatud sõidukite registreerimist oma territooriumil.

4. Liikmesriigid rakendavad asjakohaseid meetmeid, et tagada tõhus järelevalve
käesolevas artiklis esitatud menetluse raames registreeritud või kasutusele võetud
sõidukite arvu üle.

1. [...]

2. [...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

6. [...]

Artikkel 48

Osade ja eraldi seadmestike turul kättesaadavaks tegemine või kasutuselevõtt

1. Osi või eraldi seadmestikke, sealhulgas neid, mis on ette nähtud järelturu jaoks, võib turul kättesaadavaks teha või kasutusele võtta üksnes siis, kui need vastavad IV lisas loetletud asjakohaste õigusaktide nõuetele ja on märgistatud vastavalt artiklile 36.
2. Lõiget 1 ei kohaldata osade või eraldi seadmestike suhtes, mis on konstrueeritud või kavandatud spetsiaalselt selliste uute sõidukite jaoks, mida käesolev määrus ei hõlma.
3. Liikmesriigid võivad lubada selliste osade või eraldi seadmestike turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõttu, mis on artikli 37 alusel saanud vabastuse või mis on ette nähtud kasutamiseks sõidukites, mille suhtes kehtivad artiklite 39, 40, 42 ja 43 alusel antud kõnealuse osa või eraldi seadmestikuga seotud tüübikinnitused.
4. Liikmesriigid võivad ühtlasi lubada nende osade või eraldi seadmestike turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõtmist, mida kasutatakse sõidukitel, mille puhul nende turul kättesaadavaks tegemise, registreerimise või kasutuselevõtu ajal ei olnud nõutav tüübikinnitus käesoleva määruse või direktiivi 2007/46/EÜ alusel.
5. **Liikmesriigid võivad ühtlasi lubada selliste varuosade või eraldi seadmestike turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõtmist, mis on ette nähtud kasutamiseks sõidukites, mis on saanud tüübikinnituse enne IV lisas loetletud asjaomaste õigusaktide nõuete jõustumist, kooskõlas kõnealuste tüübikinnituste esmasel andmisel kohaldatava asjaomase õigusakti nõuetega.**

XI PEATÜKK

KAITSEKLAUSLID

Artikkel 49

[...] Selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike riiklik hindamine, mille puhul kahtlustatakse, et need kujutavad endast tõsist ohtu või ei vasta nõuetele [...]

1. Kui ühe liikmesriigi [...] turujärelevalveasutustel on turujärelevalvetoimingute või tüübikinnitusasutuse või tootjate esitatud andmete või saadud kaebuste põhjal piisavalt alust arvata, et käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmed võib kujutada tõsist ohtu inimeste tervisele või turvalisusele või muudele käesoleva määrusega hõlmatud avaliku huvi kaitsega seotud aspektidele või ei vasta käesolevas määruses ja IV lisas loetletud õigusaktides sätestatud nõuetele, [...]

2. [...] teostavad **turujärelevalveasutused** seoses asjaomase sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestikuga hinnangu, mis hõlmab [...] käesolevas määruses kehtestatud **asjakohaseid** nõudeid. Asjaomased ettevõtjad **ja asjaomane tüübikinnitusasutus** teevad [...] turujärelevalveasutustega tihedat koostööd, **mis hõlmab kõikide artikli 29 kohaste asjaomaste katsete tulemuste edastamist.**

[...] Riskihindamise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 20 [...].

[...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

Artikkel 49a

Tõsist ohtu kujutavate või nõuetele mittevastavate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestikega tegelemise riiklik menetlus

1. Kui mõne liikmesriigi turujärelevalveasutus leiab artikli 49 kohase hindamise järel, et sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik kujutab tõsist ohtu inimeste tervisele või turvalisusele või muudele käesoleva määrusega hõlmatud avaliku huvi kaitsega seotud aspektidele või ei vasta käesoleva määruse nõuetele, nõuab ta viivitamatult, et asjaomane ettevõtja võtaks mõistliku aja jooksul, mis on ohu tõsiduse ja mittevastavusega proportsionaalne, kõik asjakohased parandusmeetmed selle tagamiseks, et asjaomane sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik selle turule laskmisel, registreerimisel või kasutuselevõtmisel ei kujutaks endast enam seda ohtu ega oleks enam nõuetele mittevastav.
2. Ettevõtja tagab kooskõlas artiklites 11–19 osutatud kohustustega, et kõikide tema poolt liidus turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud asjaomaste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike suhtes võetakse kõik asjakohased parandusmeetmed.

3. Kui ettevõtja ei võta lõikes 1 osutatud mõistliku aja jooksul piisavaid parandusmeetmeid või kui ohu tõttu tuleb kiiresti tegutseda, võtavad riiklikud ametiasutused kõik asjakohased ajutised piiravad meetmed, et keelata asjaomaste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike turul kättesaadavaks tegemine, registreerimine või kasutuselevõtt või seda piirata, need turult kõrvaldada või tagasi võtta.

Käesolevas lõikes osutatud piiravate meetmete suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklit 21.

4. Komisjon võib rakendusaktides käsitleda üksikasjalikult nõuetele mittevastavuse olemust ning sobivaid meetmeid, mida riiklikel ametiasutustel tuleb võtta käesoleva artikli ühetaolise kohaldamise tagamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 50

[...] **ELi tasandil** võetavad **parandus- ja** piiravad meetmed [...]

1. [...] **Liikmesriik, kes võtab artikli 49a lõigete 1 ja 3 alusel parandus- ja piiravaid meetmeid, [...] teavitab** sellest viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike **määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 22 osutatud elektroonilise süsteemi kaudu.** [...] **Liikmesriik teatab samuti oma järeldustest viivitamata tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele.**

Esitatud teave peab hõlmama kõiki kättesaadavaid andmeid, eelkõige [...] **asjaomaste** sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike identifitseerimiseks vajalikke andmeid, toodete päritolu, [...] **mittevastavuse** ja ohu olemust, võetud riiklike **parandus- ja** piiravate meetmete iseloomu ja kestust, samuti asjaomase ettevõtja esitatud seisukohti.

2. **Liikmesriigid** [...] märgivad **samuti**, kas **oht või** [...] **mittevastavus** on tingitud ühest või mitmest alljärgnevast tegurist:
 - a) sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike mittevastavus nõuetele, mis on seotud inimeste tervise ja turvalisusega, keskkonnakaitsega või muude käesolevas määruses sätestatud avalike huvide kaitse valdkondadega;
 - b) puudused IV lisas loetletud asjaomastes õigusaktides.
3. Kõik liikmesriigid peale menetluse algatanud liikmesriigi teatavad komisjonile ja teistele liikmesriikidele ühe kuu jooksul **pärast lõikes 1 osutatud teavitamist** kõikidest võetud **parandus- ja** piiravatest meetmetest ja esitavad kogu nende käsutuses oleva lisateabe seoses asjaomaste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike **mittevastavuse ja ohuga** ning oma vastuväited, kui nad ei ole teatatud riikliku meetmega nõus.
- 3a. **Kui ühe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud teavitamist ei ole teised liikmesriigid ega komisjon esitanud vastuväiteid seoses liikmesriigi võetud parandus- või piirava meetmega, siis loetakse meede põhjendatuks. Teised liikmesriigid tagavad, et asjaomase sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmetiku suhtes võetakse viivitamata sarnased parandus- või piiravad meetmed.**

4. Kui ühe kuu jooksul **pärast** lõikes 1 osutatud **teavitamist** on teised liikmesriigid või komisjon esitanud vastuväiteid seoses liikmesriigi võetud **parandus- või** piirava meetmega [...]
5. [...]

[...]

(Artikli 50 lõige 4 jätkub allpool):

1. [...] või kui komisjon on leidnud, et riiklik meede on liidu õigusaktidega vastuolus, [...] konsulteerib komisjon viivitamata **asjaomaste** liikmesriikide ja asjaomase ettevõtja või asjaomaste ettevõtjatega [...].

4a. Kõnealuse konsulterimise tulemuste põhjal [...] võtab komisjon vastu otsuse rakendusaktide abil ELi tasandil võetavate ühtlustatud parandus- või piiravate meetmete kohta [...]. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon adresseerib oma otsuse kõikidele liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata asjaomastele ettevõtjatele. Liikmesriigid rakendavad komisjoni otsuse viivitamata [...]. **Nad teatavad sellest komisjonile.**

2. Kui komisjon leiab, et [...] riiklik meede ei ole [...] põhjendatud, tühistab asjaomane liikmesriik selle või kohandab seda vastavalt lõikes [...] **4a** osutatud komisjoni otsusele.

4b. Kui komisjon pärast komisjoni poolt kooskõlas käesoleva määruse artikliga 9 tehtud kontrolle teeb kindlaks [...], et parandus- või piirav meede on ELi tasandil vajalik, konsulteerib ta viivitamata asjaomaste liikmesriikidega ja asjaomaste ettevõtjatega. Komisjon võtab vastu otsuse kooskõlas lõikega 4a.

4c [...] Kui **oht või mittevastavus** [...] on seotud puudustega IV lisas loetletud õigusaktides, teeb komisjon ettepaneku järgmiste asjakohaste meetmete võtmiseks:

- a) **ELi** õigusaktide puhul teeb komisjon vajalikud ettepanekud asjaomaste õigusaktide muutmiseks;
- b) UNECE eeskirjade puhul esitab komisjon asjakohaste UNECE eeskirjade muudatusettepanekud [...] **vastavalt 1958. aasta muudetud kokkuleppe alusel kohaldatavale korrale.**

[...]

[...]

[...]

Artikkel 54

[...]

Mittevastav ELi tüübikinnitus

1. Kui tüübikinnitusasutus [...] leiab, et [...] **antud** tüübikinnitus **ei vasta käesolevale määrusele**, [...] **keeldub ta niisuguse tüübikinnituse tunnustamisest** [...].
2. [...] **Tüübikinnitusasutus teatab sellest** [...] ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusele, **teistele liikmesriikidele ja komisjonile**. [...] **Kui ühe kuu jooksul pärast teavitamist kinnitab ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus tüübikinnituse mittevastavust, tühistab see tüübikinnitusasutus tüübikinnituse.**

3. [...]

4. [...]

5. [...]

6. [...]

7. [...]

8. Kui ühe kuu jooksul alates tüübikinnitusasutuse poolt [...] **tüübikinnituse andmisest keeldumisest** [...] teatamisest on **ELi tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus** [...] esitanud vastuväite, siis konsulteerib komisjon viivitamata liikmesriikidega **ja eelkõige tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusega** ning asjaomase ettevõtjaga [...].

[...]

8a. Nimetatud [...] **konsulteerimise** alusel **otsustab** komisjon rakendusaktide abil, **kas lõike 1 alusel vastu võetud ELi tüübikinnituse tunnustamisest keeldumist loetakse põhjendatuks** [...]. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon adresseerib oma otsuse kõikidele liikmesriikidele ning edastab selle viivitamata asjaomastele ettevõtjatele. Liikmesriigid rakendavad komisjoni otsuse viivitamata ja teatavad sellest komisjonile.

- 8b. Kui komisjon pärast komisjoni poolt kooskõlas käesoleva määruse artikliga 9 tehtud kontrolle teeb kindlaks [...], et antud tüübikinnitus ei vasta käesolevale määrusele, siis konsulteerib komisjon viivitamata liikmesriikidega ja eelkõige tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutusega ning asjaomase ettevõtjaga. Komisjon võtab vastu otsuse kooskõlas lõikega 8a.**
9. **Mittevastava tüübikinnitusega hõlmatud toodete suhtes, mis on juba turul kättesaadavaks tehtud, kohaldatakse artikleid 49–50 [...]. [...]**

Artikkel 55

Selliste tarvikute või lisaseadmete turule laskmine ja kasutuselevõtt, mis võivad kujutada endast tõsist ohtu oluliste süsteemide nõuetekohasele toimimisele

1. Selliseid tarvikuid ja lisaseadmeid, mis võivad kujutada endast tõsist ohtu sõiduki turvalisuse või keskkonnatoime seisukohalt oluliste süsteemide nõuetekohasele toimimisele, ei lasta turule ega võeta kasutusele ja need keelatakse, välja arvatud juhul, kui tüübikinnitusasutus on väljastanud nende kohta loa kooskõlas artikli 56 lõigetega 1 ja 4.
- 1a. Sellised meetmed peaksid olema kohaldatavad ainult piiratud arvule tarvikutele ja lisaseadmetele, mis määratakse kindlaks vastavalt lõikele 3.**

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 88 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada nõuded, millele lõikes 1 osutatud tarvikud ja lisaseadmed peavad vastama.

Nimetatud nõuded võib kehtestada IV lisas loetletud õigusaktide alusel või need võivad sisaldada tarvikute ja lisaseadmete võrdlust originaaltarvikute või -lisaseadmete keskkonnatoime või turvalisuse näitajatega, nagu see on asjakohane. Igal juhul peavad nõuded tagama, et tarvikud või lisaseadmed ei kahjustaks sõiduki turvalisuse või keskkonnatoime seisukohalt oluliste süsteemide toimimist.

3. Komisjon [...] võtab vastu [...] **rakendus**akte [...] tarvikute või lisaseadmete loetelu **kehtestamiseks**, mille aluseks on [...] **järgmiste elementide hindamine** [...]:

- a) kõnealuste tarvikute või lisaseadmetega varustatud sõidukite turvalisusele või keskkonnatoimele kujutatava tõsise ohu [...] **olemasolu**;
- b) artikli 56 lõike 1 kohaselt tarvikute või lisaseadmete jaoks loa saamise võimalik mõju tarbijatele ja järelturu tootjatele.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

4. Lõiget 1 ei kohaldata originaaltarvikute või -lisaseadmete suhtes ega nende tarvikute või lisaseadmete suhtes, mis kuuluvad süsteemi, millele on antud tüübikinnitus vastavalt mõnele IV lisas loetletud õigusaktile, välja arvatud juhul, kui tüübikinnitus on seotud muude aspektidega kui lõikes 1 osutatud tõsise ohuga.

Selles lõikes tähistavad originaaltarvikud või -lisaseadmed tarvikuid või lisaseadmeid, mis on toodetud vastavalt sõiduki tootja poolt kõnealuse sõiduki monteerimiseks ette nähtud spetsifikaatidele ja tootmisstandarditele.

5. Lõige 1 ei kehti tarvikute ja lisaseadmete suhtes, mida toodetakse ainult võidusõiduks ettenähtud sõidukitele. [...] Tarvikuid või lisaseadmeid, mida kasutatakse nii võidusõiduks kui ka maanteel **ning mille suhtes kohaldatakse lõikes 3 osutatud rakendusakte**, ei tohi teha kättesaadavaks sõidukitele, mis on ette nähtud kasutamiseks üldkasutatavatel teedel, kui need tarvikud ja lisaseadmed ei vasta lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktides kehtestatud nõuetele ja kui komisjon ei ole rakendusaktidega nende jaoks luba andnud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 56

Oluliste süsteemide nõuetekohast toimimist tõsiselt ohustada võivate tarvikute või lisaseadmetega seotud nõuded

1. Tarvikute või lisaseadmete tootja võib taotleda artikli 55 lõikes 1 osutatud luba, esitades tüübikinnitusasutusele taotluse koos selleks määratud tehnilise teenistuse koostatud katsearuandega, mis kinnitab, et tarvikud või lisaseadmed, mille jaoks luba taotletakse, vastavad artikli 55 lõikes 2 osutatud nõuetele. Tootja võib esitada iga tarviku või lisaseadme tüübi kohta ainult ühe taotluse ainult ühele tüübikinnitusasutusele.

2. Loa taotlus peab sisaldama andmeid, mis sisaldavad tarvikute või lisaseadmete tootjat, tarvikute või lisaseadmete tüüpi, identifitseerimis- ja osanumbreid, sõidukitootja nime, sõiduki tüüpi ning vajaduse korral sõiduki valmistamisaastat või mis tahes muud teavet, mis võimaldab identifitseerida sõidukit, millele paigaldamiseks need tarvikud või lisaseadmed on ette nähtud.

Tüübikinnitusasutus annab loa tarvikuid ja lisaseadmeid turule lasta ja kasutusele võtta, kui ta leiab lõikes 1 osutatud katsearuannet ja muid tõendeid arvesse võttes, et kõnealused tarvikud ja lisaseadmed vastavad artikli 55 lõikes 2 osutatud nõuetele.

Tüübikinnitusasutus väljastab tootjale viivitamata loatunnistuse, mis vastab [...] näidisele [...] **ning komisjoni poolt rakendusaktidega kehtestatud loatunnistuse nummerdussüsteemile. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

[...]

3. Tootja teatab loa andnud tüübikinnitusasutusele viivitamata mis tahes muudatusest, mis mõjutab loa andmise ajal kehtinud tingimusi. Nimetatud tüübikinnitusasutus otsustab, kas luba tuleks üle vaadata või uuesti väljastada ning kas edasised katsed on vajalikud.

Tootja tagab, et tarvikuid ja lisaseadmeid toodetakse ning nende tootmine jätkub samades tingimustes, mille alusel luba on väljastatud.

4. Tüübikinnitusasutus kontrollib enne loa väljastamist, kas on olemas meetmed ja menetlused tõhusa kontrolli tagamiseks toodangu nõuetele vastavuse üle.

Juhul kui tüübikinnitusasutus leiab, et loa väljastamise tingimused ei ole enam täidetud, nõuab ta, et tootja võtaks vajalikud meetmed tarvikute või lisaseadmete nõuetega vastavusse viimiseks. Vajaduse korral tühistab tüübikinnitusasutus loa.

5. Teise liikmesriigi ametiasutuse nõudel saadab loa väljastanud tüübikinnitusasutus ühe kuu jooksul pärast nõude kättesaamist nõude esitanud ametiasutusele ühise turvalise elektroonilise vahetussüsteemi kaudu koopia loatunnistusest ja selle lisadest. Koopia võib edastada ka turvalisel elektroonilisel kujul.
6. Tüübikinnitusasutus, kes ei ole nõus teise liikmesriigi väljastatud loaga, esitab komisjonile oma mittenõustumise põhjused. Komisjon võtab asjakohased meetmed lahkarvamuse lahendamiseks, kaasa arvatud vajaduse korral loa tühistamise nõudmiseks, pärast asjaomaste tüübikinnitusasutustega konsulteerimist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
7. Kuni artikli 55 lõikes 3 osutatud loetelu ei ole koostatud, võivad liikmesriigid rakendada riiklikke sätteid, milles käsitletakse tarvikuid ja lisaseadmeid, mis võivad mõjutada sõiduki turvalisuse või keskkonnatoime seisukohast oluliste süsteemide nõuetekohast toimimist.

[...]

1. [...]

2. [...]

3. [...]

[...]

[...]

[...]

[...]

XII PEATÜKK RAHVUSVAHELISED EESKIRJAD

Artikkel 60

ELi tüübikinnituse jaoks nõutavad UNECE eeskirjad

1. UNECE eeskirjad või nende muudatused, mille vastuvõtmise poolt on liit hääletanud või mida liit rakendab ja mis on loetletud IV lisas, kuuluvad [...] sõidukite, **süsteemide, osade või eraldi seadmestike** ELi tüübikinnituse nõuete juurde.
2. [...]
3. Kui liit on hääletanud sõiduki terviksõiduki tüübikinnituse puhul UNECE eeskirja või selle muudatuste poolt, võtab komisjon kooskõlas artikliga 88 vastu delegeeritud õigusakti, et muuta UNECE eeskiri või selle muudatused kohustuslikuks või muuta käesolevat määrust, nagu see on asjakohane.

Delegeeritud õigusaktis sätestatakse UNECE eeskirja või selle muudatuste kohustusliku kohaldamise kuupäevad ning sellesse lisatakse üleminekusätteid, kui see on asjakohane **ning kui see on kohaldatav sõidukite tüübikinnituse, esmase registreerimise ja kasutuselevõtu jaoks ning süsteemide, osade ja eraldi seadmestike turul kättesaadavaks tegemise jaoks.**

Artikkel 61
UNECE eeskirjade samaväärsus ELi tüübikinnituste seisukohast

1. IV lisa II osas loetletud UNECE eeskirju käsitletakse samaväärsetena vastavate õigusaktidega, niivõrd kui nende kohaldamisala ja sisu kattuvad.
2. Liikmesriikide tüübikinnitusasutused tunnustavad lõikes 1 osutatud UNECE eeskirjade kohaselt antud tüübikinnitusi ja vajaduse korral sellekohaseid tüübikinnitustähiseid käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud õigusaktide kohaselt välja antud tüübikinnituste ja tüübikinnitustähiste asemel.

Artikkel 62
Samaväärsus teiste eeskirjadega

Nõukogu võib komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega tunnistada samaväärseks käesoleva määrusega kehtestatud tingimused või sätted, mis käsitlevad süsteemide, osade ja eraldi seadmestike ELi tüübikinnitust, ning rahvusvaheliste eeskirjadega või kolmandate riikide eeskirjadega kehtestatud tingimused või sätted, mis on vastu võetud liidu ja kolmandate riikide vaheliste mitme- või kahepoolsete lepingute raames.

XIII PEATÜKK TEHNILISE TEABE ESITAMINE

Artikkel 63 *Kasutajatele ettenähtud teave*

1. Tootja ei tohi esitada tehnilist teavet, mis on seotud käesolevas määruses, selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides või rakendusaktides **või IV lisas loetletud õigusaktides** sätestatud andmetega sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku **või tarviku või lisaseadme** tüübi kohta ning mis erineb tüübikinnitusasutuse poolt tüübikinnituse saanud tüübi andmetest.
2. Tootja teeb kasutajatele kättesaadavaks kogu asjakohase teabe ja vajalikud juhendid, milles kirjeldatakse sõiduki, osa, süsteemi või eraldi seadmestiku **või tarviku või lisaseadme** kasutamisega seotud eritingimusi või piiranguid.
3. Lõikes 2 osutatud teave esitatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles või ametlikes keeltes, kus sõiduk, süsteem, osa või eraldi seadmestik **või tarvik või lisaseade** turule lastakse, registreeritakse või kasutusele võetakse. Teave esitatakse [...] sõiduki kasutusjuhendis.

Artikkel 64
Tootjatele ettenähtud teave

1. Sõiduki tootja annab süsteemide, osade või eraldi seadmestike **või tarvikute või lisaseadmete** tootjatele kõik andmed, mis on vajalikud süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele ELi tüübikinnituse või artikli 55 lõikes 1 osutatud loa saamiseks.

Sõidukitootja võib kohustada süsteemide, osade või eraldi seadmestike **või tarvikute või lisaseadmete** tootjaid sõlmima siduvat kokkulepet, et kaitsta mitteavaliku teabe, kaasa arvatud intellektuaalomandi õigustega seotud teabe konfidentsiaalsust.

2. Süsteemide, osade või eraldi seadmestike **või tarvikute või lisaseadmete** tootja esitab sõiduki tootjale kogu üksikasjaliku teabe piirangute kohta, mis kehtivad tema tüübikinnitustele ja millele on osutatud artikli 27 lõikes 3 või mis on kehtestatud IV lisas loetletud õigusaktiga.

XIV PEATÜKK

REMONDI- JA HOOLDUSTEABE KÄTTESAADAVUS

Artikkel 65

Tootjate kohustused sõidukite remondi- ja hooldusteabe esitamisel

1. Tootjad tagavad sõltumatutele ettevõtjatele sõiduki pardadiagnostika andmete, diagnostika- ja muu varustuse, vahendite, sealhulgas mis tahes asjakohase tarkvara ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe piiranguteta ja standardses vormis kättesaadavuse.

Tootjad varustavad sõltumatud remonditöökodad standardse ja turvalise kaugjuhitava tehnikaga, et nad saaksid teha töid, mis nõuavad juurdepääsu sõiduki turvasüsteemidele.

2. Kuni komisjon on võtnud Euroopa Standardikomitee (CEN) või samaväärse standardiasutuse kaudu vastu asjaomase standardi, esitatakse sõiduki pardadiagnostika ning remondi- ja hooldusteave kergesti kättesaadaval viisil ning sellisel kujul, et sõltumatud ettevõtjad saaksid seda mõistlike jõupingutustega töödelda.

Sõiduki pardadiagnostika andmed ning remondi- ja hooldusteave avaldatakse tootja veebisaidil standardses vormis või, juhul kui see ei ole teabe iseloomu tõttu võimalik, mõnel muul asjakohasel viisil. Eelkõige tuleb teave teha kättesaadavaks viisil, mis ei ole diskrimineeriv volitatud edasimüüjate ja remonditöökodade tingimuste või juurdepääsuga võrreldes.

2a. Järgmistel juhtudel on piisav, kui tootja tagab juurdepääsu nõutud teabele kergesti kättesaadaval ja operatiivsel viisil, kui sõltumatu ettevõtja seda taotleb:

a) artiklis 40 osutatud väikeseeriana toodetud sõidukite riikliku tüübikinnitusega hõlmatud sõidukitüübid;

aa) eriotstarbelised sõidukid;

b) O₁- ja O₂-kategooria sõidukitüübid, mille puhul ei kasutata diagnostikavahendeid või füüsilist või traadita andmevahetust sõidukis paikneva(te) elektroonilis(t)e juhtseadis(t)ega nende sõidukite diagnostika või ümberprogrammeerimise eesmärgil;

c) tüübikinnituse mitmeastmelise tüübikinnitusmenetluse viimane etapp, kui viimane etapp hõlmab ainult kere, mis ei sisalda sõiduki [...] elektroonilisi juhtsüsteeme ning kui kõik sõiduki elektroonilised juhtsüsteemid jäävad baassõidukis samaks.

3. Komisjon kehtestab ja ajakohastab sõidukite pardadiagnostika andmete ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe esitamise viisi asjakohased tehnilised tingimused. Komisjon arvestab praeguse infotehnoloogia, sõidukitehnoloogia prognoositava arengu, kehtivate ISO standardite ja võimaliku ülemaailmse ISO standardiga.
4. XVIII lisas on esitatud sõiduki remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ja eelkõige selle esitamise tehnilist kirjeldust käsitlevate nõuete üksikasjad.

5. Tootjad teevad sõltumatutele ettevõtjatele ning volitatud edasimüüjatele ja remonditöökodadele kättesaadavaks ka koolitusmaterjalid.
6. Tootja tagab, et sõidukite remondi- ja hooldusteave on alati kättesaadav, välja arvatud teabesüsteemi vajaliku korrastamise ajal.

Tootja muudab ja täiendab oma veebisaitidel avaldatud sõidukite remondi- ja hooldusteavet samal ajal, kui see tehakse kättesaadavaks volitatud remonditöökodadele.

7. Pardadiagnostikaga ühilduvate vahetus- või teenindusosade ning diagnostikavahendite ja katseseadmete tootmise ja teenindamise eesmärgil esitavad tootjad sõidukite asjakohase pardadiagnostika ning remondi- ja hooldusteabe mittediskrimineerival viisil igale koostisosade, diagnostikavahendite või katseseadmete tootjale või remontijale, kes sellest on huvitatud.
8. Kui eesmärk on kavandada, toota või remontida autotööstuse seadmeid alternatiivkütust kasutavatele sõidukitele, esitavad tootjad sõidukite asjakohase pardadiagnostika ning remondi- ja hooldusteabe mittediskrimineerival viisil igale alternatiivkütuseid kasutavate sõidukite seadmete tootjale, paigaldajale või remontijale, kes on sellest huvitatud.
9. [...]

Kui sõiduki remondi- ja hooldusdokumente hoitakse sõidukitootja või tema esindaja keskandmebaasis, peab sõltumatutel remonditöökodadel olema neile dokumentidele tasuta juurdepääs ja võimalus sisestada teavet tehtud remondi- ja hooldustööde kohta.

(vastavalt määrusele 168/2013)

(9a) Käesolevat peatükki ei kohaldata [...] sõidukite suhtes, mis on hõlmatud üksiksõiduki tüübikinnitusega.

[...]

10. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta ja täiendada XVIII lisa, [...] võtmaks arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi ning vältimaks kuritarvitamist, ajakohastades selleks sõiduki pardadiagnostikale ning remondi- ja hooldusteabele juurdepääsu nõudeid ning võttes vastu ja integreerides lõigetes 2 ja 3 osutatud standardid.

Artikkel 66
Kohustused tüübikinnituse mitme omaniku korral

1. Tootja, kes vastutab süsteemi, osa või eraldi seadmestiku asjaomase tüübikinnituse või sõiduki teatava komplekteerimisetapi eest, edastab sega-tüübikinnituse, järkjärgulise tüübikinnituse või mitmeastmelise tüübikinnituse korral nii lõpptootjale kui ka sõltumatutele ettevõtjatele konkreetset süsteemi, osa, eraldi seadmestikku või teatavat komplekteerimisetappi käsitleva remondi- ja hooldusteabe.
2. [...]

Mitmeastmelise tüübikinnituse korral vastutab lõpptootja sõiduki pardadiagnostika ning remondi- ja hooldusteabe kättesaadavuse eest seoses oma tootmisastme(te)ga ja seostega eelneva(te) tootmisastme(te)ga.

Artikkel 67
Tasud sõidukite remondi- ja hooldusteabele juurdepääsu eest

1. Tootja võib võtta mõistlikku ja proportsionaalset tasu juurdepääsu eest sõiduki remondi- ja hooldusteabele, välja arvatud artikli 65 lõikes 89 osutatud teave. Tasu ei tohi takistada juurdepääsu teabele, jättes arvestamata, mil määral sõltumatu ettevõtja seda kasutab.
Sõidukite remondi- ja hooldusteave peab olema tasuta kättesaadav riiklikele ametiasutustele, komisjonile ja selleks määratud tehnilistele teenistustele.
2. Tootja avaldab sõidukite remondi- ja hooldusteabe, kaasa arvatud teabe tehinguteenuste kohta, näiteks ümberprogrammeerimine ja tehniline abi, tunni, päeva, kuu ja aasta arvestuses, kusjuures nende andmetele juurdepääsu tasud sõltuvad ajavahemikust, mille kestel juurdepääsu võimaldatakse.

Lisaks ajapiiranguga juurdepääsule võivad tootjad pakkuda tehingupõhist juurdepääsu, mille korral võetakse tasu tehingu kaupa, mitte kasutuskestuse põhjal.

Kui tootja võimaldab mõlemat liiki juurdepääsu, valivad sõltumatud remonditöökojad kas ajapõhise või tehingupõhise süsteemi.

Artikkel 68
Tõend remondi- ja hooldusteavet käsitlevate kohustuste täitmise kohta

1. Tootja, kes on taotlenud ELi või riiklikku tüübikinnitust, esitab tüübikinnitusasutusele tõendi artiklitele 65–70 vastavuse kohta kuue kuu jooksul alates asjaomase tüübikinnituse kuupäevast.
2. Kui lõikes 1 osutatud aja jooksul nõuete täitmise kohta tõendeid ei esitata, võtab tüübikinnitusasutus kooskõlas artikliga 69 asjakohased meetmed.

Artikkel 69
Sõidukite pardadiagnostikaseadmete andmete ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe
kättesaadavusega seotud kohustuste täitmine

1. Tüübikinnitusasutus võib igal ajal omal algatusel, kaebuse alusel või tehnilise teenistuse hinnangust lähtudes kontrollida, kas tootja järgib artikleid 65–70 ning sõiduki pardadiagnostikaseadme andmetele ja sõiduki remondi- ja hooldusandmetele juurdepääsu tõendi tingimusi, mis on sätestatud XVIII lisa liites 1.
2. Kui tüübikinnitusasutus leiab, et tootja on rikkunud sõidukite pardadiagnostikaseadmete andmete ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavusega seotud kohustusi, võib vastava tüübikinnituse andnud tüübikinnitusasutus võtta olukorra parandamiseks vajalikke meetmeid.

Nendeks meetmeteks võivad muu hulgas olla tüübikinnituse tühistamine või peatamine, rahatrahv ja muud artikli 89 kohaselt võetavad meetmed.

3. Kui sõltumatu ettevõtja või sõltumatuid ettevõtjaid esindav kutseorganisatsioon esitab tüübikinnitusasutusele kaebuse tootja suutmatuse kohta järgida artikleid 65–70, **hindab tüübikinnitusasutus põhjendamatu viivitusega kõnealust kaebust ja teeb vajaduse korral** auditi, et kontrollida tootjapoolset nõuete täitmist.
4. Auditi käigus võib tüübikinnitusasutus nõuda, et tehniline teenistus või muu sõltumatu ekspert hindaks kõnealuste kohustuste täitmist seoses juurdepääsuga sõiduki pardadiagnostikaseadme andmetele ja sõiduki remondi- ja hooldusandmetele.

Artikkel 70
Sõidukite andmetele juurdepääsu foorum

1. **Sõiduki pardadiagnostika-, remondi- ja hooldusteabe kättesaadavusega seonduvalt hõlmab** määruse (EÜ) nr 692/2008 artikli 13 lõike 9 kohaselt asutatud sõidukite andmetele juurdepääsu foorum **ka kõiki käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvaid sõidukeid.**

Foorum tegutseb kooskõlas XVIII lisa sätetega.

2. Foorum [...] **arutab, kas juurdepääs sõiduki pardadiagnostika-, remondi- ja hooldusteabele mõjutab sõidukivarguste vähendamises tehtud edusamme, ning annab soovitusi, kuidas parandada nõudeid kõnealusele teabele juurdepääsemiseks. Foorum annab eelkõige komisjonile soovitusi menetluse kehtestamiseks, millega akrediteeritud organisatsioonid annavad sõltumatutele ettevõtjatele heakskiidu või volituse juurdepääsuks sõiduki turvaandmetele.**

Komisjon võib otsustada foorumi arutelud ja järeldused konfidentsiaalseks jätta.

XV PEATÜKK

TEHNILISTE TEENISTUSTE HINDAMINE, MÄÄRAMINE, TEAVITAMINE JA JÄRELEVALVE

Artikkel 71

Tehniliste teenistuste eest vastutav tüübikinnitusasutus

1. Liikmesriigi poolt kooskõlas artikli [...] **6 lõikega 1a** määratud tüübikinnitusasutus [...] vastutab tehniliste teenistuste, sealhulgas vajaduse korral nende alltöövõtjate või tütarettevõtjate hindamise, määramise, teavitamise ja järelevalve eest. **Tüübikinnitusasutus võib [...] otsustada, et tehniliste teenistuste ja vajaduse korral nende alltöövõtjate või tütarettevõtjate hindamist ja järelevalvet teostab riiklik akrediteerimisasutus määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses ja sellega kooskõlas.**
- 1a. **Tüübikinnitusasutuste suhtes ei kohaldata vastastikust hindamist, kui nad määravad kõik oma tehnilised teenistused üksnes tehniliste teenistuste akrediteerimise alusel [...] kooskõlas artikli 77 lõikega 1a [...].**

- 1b. Tüübikinnitusasutuste suhtes kohaldatakse vastastikust hindamist seoses mis tahes tegevusega, mis on seotud määratud tehniliste teenistuste hindamise ja järelevalvega.

Vastastikused hindamised hõlmavad tüübikinnitusasutuste poolseid hinnanguid, mis on teostatud tehniliste teenistuste kõikide või mõningate toimingute kohta. Kõnealune hindamine hõlmab töötajate pädevust, katsete ja kontrollide metoodika õigsust ning katsetulemuste õigsust, mis põhinevad IV lisa I osas loetletud õigusaktide määratletud kohaldamisalal, kooskõlas artikli 77 lõikega 1b.

Vastastikusest hindamisest on vabastatud tegevus, mis on seotud selliste tehniliste teenistuste hindamise ja järelevalvega, kes tegelevad üksnes artiklis 43 osutatud üksiksõiduki riiklike tüübikinnitustega ning artiklis 40 osutatud väikeseeriana toodetud sõidukite riiklike tüübikinnitustega.

Vastastikusest hindamisest on vabastatud tüübikinnitusasutuste mis tahes hinnanguid akrediteeritud tehniliste teenistuste kohta.

2. [...]

3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. Liikmesriigid annavad komisjonile, **artikli 10 kohaselt loodud foorumile** ja **nõudmisel** teistele liikmesriikidele teada tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja teavitamise ning tehniliste teenistuste järelevalve menetlustest ja neis tehtavatest muudatustest.

- 7a. Tüübikinnitusasutused, kelle suhtes kohaldatakse vastastikust hindamist, kehtestavad siseauditi korra [...] vastavalt V lisa 2. liites sätestatule [...]. Siseauditeid tehakse vähemalt kord aastas. Siseauditite sagedust võib siiski vähendada, kui tüübikinnitusasutus suudab tõendada, et tema juhtimissüsteem on tõhusalt rakendatud ja osutunud stabiilseks.
- 7b. [...] Tüübikinnitusasutuse vastastikuse hindamise viivad läbi kaks teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutust ning seda tehakse vähemalt üks kord iga viie aasta tagant [...]. Komisjon võib osaleda vastastikuse hindamise meeskonnas ja otsustada oma osalemise üle riskihindamise analüüsi põhjal.
Hindamise läbiviimise eest vastutab hinnatav asutus ning see hõlmab kontrollkäiku tehnilisse teenistusse, mis valitakse välja vastastikuse hindamise meeskonna äranägemisel.
- 7c. [...] (üle viidud lõikesse 7d)
[...]
Võttes nõuetekohaselt arvesse artikli 10 kohaselt loodud foorumi kaalutlusi, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, milles on esitatud vähemalt viit aastat hõlmav vastastikuste hindamiste kava, kus on sätestatud vastastikuse hindamise meeskonna koosseisu kriteeriumid, hindamiseks kasutatav metoodika, [...] ajakava, sagedus ja muud hindamisega seotud ülesanded. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
- 7d. Vastastikuste hindamiste tulemusi kontrollib foorum. Komisjon koostab tulemuste kokkuvõtte ja avalikustab selle.

8. [...]

9. [...]

10. [...]

(Lõigete 8–10 sisu on lisatud lõigetes 7a ja 7b.)

11. Komisjon võib võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse näidis lõikes 7 osutatud liikmesriikide menetlusi käsitleva teabe esitamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 72
Tehniliste teenistuste määramine

1. Tüübikinnitusasutused määravad tehnilised teenistused pädevusvaldkonnast sõltuvalt ühte või mitmesse järgmisest neljast tegevuskategooriast:
 - a) A-kategooria: käesolevas määruses ja IV lisas loetletud õigusaktides osutatud katsed, mida nimetatud tehnilised teenistused teevad enda tegevusüksustes;
 - b) B-kategooria: käesolevas määruses ja IV lisas loetletud õigusaktides osutatud katsete juhendamine, kui neid katseid tehakse tootja või kolmanda poole tegevusüksustes.
Nimetatud katsed, sealhulgas katsete ettevalmistamine, hõlmavad tehnilise teenistuse järelevalvet;
 - c) C-kategooria: tootja toodangu vastavuse kontrollimise menetluste regulaarne hindamine ja järelevalve;
 - d) D-kategooria: katsete või kontrollide juhendamine või tegemine toodangu vastavuse järelevalve raames.

1a. [...]

a) [...]

b) [...]

c) [...]

1b. [...]

1c. Tüübikinnitusasutusi, kelle suhtes ei kohaldata vastastikust hindamist kooskõlas artikli 71 lõikega 7a, ei kaasata vastastikuse hindamise meeskonnaga seotud tegevusse.

2. Liikmesriik võib määrata tüübikinnitusasutuse tehniliseks teenistuseks ühe või mitme lõikes 1 osutatud tegevuskategooria osas. [...]
3. Tehniline teenistus asutatakse liikmesriigi õiguse alusel ning ta on juriidiline isik, välja arvatud **tüübikinnitusasutuse juurde kuuluv tehniline teenistus ja** tootja ettevõttesisene akrediteeritud tehniline teenistus, nagu on osutatud artiklis 76.
4. Tehniline teenistus sõlmib oma tegevuse kohta vastutuskindlustuse, välja arvatud juhul, kui vastutuse võtab siseriikliku õiguse alusel enda kanda liikmesriik või kui liikmesriik ise on vastavushindamise eest otseselt vastutav.
5. Muid kui artikli 76 kohaselt määratud kolmanda riigi tehnilisi teenistusi võib artikli 78 tähenduses **määrata ja** teavitada ainult siis, kui liidu ja kõnealuse kolmanda riigi vahelises kahepoolses lepingus on sätestatud nende tehniliste teenistuste määramise võimalus. See ei takista liikmesriigi õiguse alusel vastavalt lõikele 3 asutatud tehnilisel teenistusel asutada tütaretevõtjaid kolmandates riikides, tingimusel et määratud tehniline teenistus haldab ja kontrollib tütaretevõtjaid otse.

Artikkel 73
Tehniliste teenistuste sõltumatus

1. Tehniline teenistus, kaasa arvatud selle töötajad, on sõltumatu ja viib ellu talle määratud tegevusi suurima erialase usaldusväärsuse ja nõutava tehnilise pädevusega oma konkreetsetes valdkonnas ning ta ei tohi alluda mis tahes surveavaldustele ja ahvatlustele, eelkõige rahalistele surveavaldustele ja ahvatlustele, mis võivad tema otsuseid või hindamistoimingute tulemusi mõjutada, eriti juhul, kui surve avaldajateks ja ahvatlejateks on isikud või isikute rühmad, kes on huvitatud nimetatud toimingute tulemustest.
2. Tehniline teenistus on kolmandast isikust organisatsioon või asutus, mis ei osale tema poolt hinnatava, katsetatava või kontrollitava sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku kavandamise, valmistamise, tarnimise või hooldamise protsessis.

Organisatsiooni või asutust, mis kuulub ettevõtjate ühendusse või kutseliitu, mis esindab ettevõtjaid, kes on seotud tema poolt hinnatavate, katsetatavate või kontrollitavate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike kavandamise, tootmise, tarnimise või hooldamisega, võib pidada esimese lõigu nõudeid täitvaks tingimusel, et asjaomase liikmesriigi [...] **tüübi**kinnitusasutusele on tõestatud tema sõltumatus ning huvide konflikti puudumine.

3. Tehniline teenistus, selle juhtkond ja töötajad, kes vastutavad selliste tegevuste eest, mis neile on määratud kooskõlas artikli 72 lõikega 1, ei tohi olla nende poolt hinnatavate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike kavandajad, tootjad, tarnijad või hooldajad ega esindada nimetatud tegevustega tegelevaid pooli. See ei välista selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike kasutamist, mis on vajalikud tehnilise teenistuse tegevuseks, ega niisuguste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike kasutamist isiklikuks otstarbeks.
4. Tehniline teenistus tagab, et tema tütarettevõtjate või alltöövõtjate tegevus ei mõjuta talle määratud tegevuskategooriate konfidentsiaalsust, objektiivsust ega erapooletust.
5. Tehnilise teenistuse töötajad hoiavad ametisaladust igasuguse teabe osas, mis on omandatud käesoleva määruse kohaselt täidetavate ülesannete käigus, välja arvatud seoses tüübikinnitusasutusega või kui seda nõuab liidu või liikmesriigi õigus.

Artikkel 74
Tehniliste teenistuste pädevus

1. Tehniline teenistus peab olema suuteline ellu viima kõiki tegevusi, mille jaoks ta taotleb määramist artikli 72 lõike 1 alusel. Ta tõendab tüübikinnitusasutusele **või riiklikule akrediteerimisasutusele**, et omab kõike alljärgnevat:
 - a) personal, kellel on asjakohased oskused, tehnilised eriteadmised, kutsealane ettevalmistus ning piisav ja asjakohane kogemus nende tegevuste sooritamiseks, mille jaoks ta määramist taotleb;
 - b) menetluste kirjeldused nende tegevuste jaoks, mille määramist taotletakse, kusjuures neis menetlustes võetakse nõuetekohaselt arvesse asjaomase sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmetiku tehnoloogia keerukust ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega. Tehniline teenistus tõendab nende menetluste läbipaistvust ja korratavust;
 - c) vajalikud vahendid nende tegevuskategooriatega seotud ülesannete täitmiseks, mille puhul määramist taotletakse, ning juurdepääs kogu vajalikule varustusele või kõigile vajalikele vahenditele.
2. Tehniline teenistus tõendab ühtlasi, et tal on asjakohased oskused, tehnilised eriteadmised ja tõendatud kogemused katsete ja kontrollide tegemiseks, et hinnata sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike vastavust käesolevale määrusele, IV lisas loetletud õigusaktidele ning V lisa liite 1 loetletud standarditele. **V lisa 1. liites loetletud standardeid ei kohaldata aga artikli 45 lõikes 1 osutatud riikliku mitmeastmelise [...] menetluse viimase astme suhtes.**

Artikkel 75
Tehniliste teenistuste tütarettevõtjad ja alltöövõtjad

1. Tehnilised teenistused võivad oma [...] tüübikinnitusasutuse nõusolekul sooritada mõnd neile artikli 72 lõike 1 kohaselt määratud tegevust alltöövõtu korras või lasta neid teha tütarettevõtjal.
2. Kui tehniline teenistus kasutab talle määratud tegevuskategooriate konkreetsete ülesannete täitmiseks alltöövõtjaid või tütarettevõtjat, siis tagab ta, et alltöövõtja või tütarettevõtja vastab artiklites 72, 73 ja 74 sätestatud nõuetele, ning teatab sellest tüübikinnitusasutusele.
3. Tehnilised teenistused vastutavad täielikult oma alltöövõtjate ja tütarettevõtjate täidetud ülesannete eest, olenemata nende asukohast.
4. Tehnilised teenistused hoiavad **määravale** tüübikinnitusasutusele kättesaadavana asjakohaseid dokumente, mis käsitlevad alltöövõtja või tütarettevõtja [...] ja nende täidetud ülesannete hindamist **tüübikinnitusasutuste poolt või akrediteerimist riikliku akrediteerimisasutuse poolt.**

5. _____ [...]

Määrav tüübikinnitusasutus teatab komisjonile määratud tehnilise teenistuse alltöövõtjatest ja tütarettevõtjatest.

Artikkel 76
Tootja ettevõttesisesed tehnilised teenistused

1. Tootjapoolset ettevõttesisest tehnilist teenistust võib määrata artikli 72 lõike 1 punktis a osutatud A-kategooriaga seotud tegevuseks üksnes seoses XV lisas loetletud õigusaktidega. Ettevõttesisene tehniline teenistus moodustab eraldioleva ja eristatava osa tootja ettevõttest ega osale selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike kavandamises, tootmises, tarnimises või hoolduses, mida ta hindab.
2. Ettevõttesisene tehniline teenistus peab vastama järgmistele nõuetele:
 - a) selle on akrediteerinud määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus kooskõlas käesoleva määruse V lisa liidetega 1 ja 2;
 - b) ettevõttesisene tehniline teenistus ja selle töötajad on organisatsiooniliselt identifitseeritavad ning neil on tootja ettevõttes, mille osaks nad on, aruandlusmeetodid, mis tagavad nende erapooletuse ja tõendavad seda asjaomasele [...] **tüübikinnitusasutusele ja riiklikule akrediteerimisasutusele;**
 - c) ettevõttesisene tehniline teenistus ega selle töötajad ei tohi osaleda üheski tegevuses, mis võiks ohustada nende sõltumatust või ausust seoses tegevustega, mille sooritamiseks nad on määratud;
 - d) ta osutab oma teenuseid ainult selle tootja ettevõttele, mille osaks ta on.

3. [...]
4. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 88, et muuta XV lisa, võtmaks arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi ning ajakohastades selleks õigusaktide ja neis sisalduvate piirangute loetelu.

Artikkel 77
Tehniliste teenistuste [...] hindamine

0. **Taotlust esitav tehniline teenistus peab esitama ametliku taotluse selle liikmesriigi tüübikinnitusasutusele, kus ta taotleb määramist vastavalt V lisa 2. liite 4. osale. Taotluses peavad olema nimetatud tegevused, mille jaoks taotlust esitav tehniline teenistus määramist taotleb [...].**
1. Enne **kui tüübikinnitusasutus määrab** tehnilise teenistuse, [...] hindab tüübikinnitusasutus **[...] või riiklik akrediteerimisasutus** tehnilist teenistust hindamise kontrollküsimumstiku alusel, mis sisaldab vähemalt V lisa 2. liites loetletud nõudeid. Hindamine hõlmab kohapealset hindamist taotluse esitanud tehnilise teenistuse ja vajaduse korral liidus või liidust väljaspool paiknevate alltöövõtjate või tüürettevõtjate ruumides.

1a. Kui hindamise viib läbi riiklik akrediteerimisasutus kooskõlas artikli 71 lõikega 1, esitab taotluse esitanud tehniline teenistus tüübikinnitusasutusele kehtiva akrediteerimistunnistuse ja vastava [...] hindamisaruande, [...] mis tõendab tehnilise teenistuse vastavust V lisa 2. liites sätestatud nõuetele tegevuste jaoks, milleks taotluse esitanud tehniline teenistus määramist taotleb.

1b. Kui hindamist teostab tüübikinnitusasutus, määrab selle liikmesriigi tüübikinnitusasutus, kus taotlust esitav tehniline teenistus taotleb määramist, ametlikult ühise hindamisrühma, kuhu kuuluvad ka vähemalt kahe teise liikmesriigi tüübikinnitusasutuse esindajad [...] koos komisjoni esindajaga [...], et osaleda taotluse esitanud tehnilise teenistuse hindamisel, kaasa arvatud kohapealsel hindamisel. [...] Selle liikmesriigi [...] määrav tüübikinnitusasutus, kus taotluse esitanud tehniline teenistus on taotlenud määramist, võimaldab kõnealustele esindajatele õigeaegse juurdepääsu dokumentidele, mis on vajalikud taotluse esitanud tehnilise teenistuse hindamiseks.

1c. Kui tüübikinnitusasutus hindab tehnilisi teenistusi, kes taotlevad katsete läbiviimist üksnes artiklis 43 osutatud [...] üksiksõiduki riikliku tüübikinnituse jaoks, vabastatakse selle liikmesriigi tüübikinnitusasutus, kus taotluse esitanud tehniline teenistus taotleb määramist, ühise hindamisrühma määramise [...] kohustusest [...]. Ühisest hindamisest on samuti vabastatud tehnilised teenistused, kes ainult kontrollivad O₁- ja O₂-kategooria sõidukite osade nõuetekohast paigaldamist.

1d. Kui tehniline teenistus on taotlenud määramist mitme tüübikinnitusasutuse poolt vastavalt artikli 78 lõikele 3, viiakse hindamine läbi ainult ühe korra, tingimusel et tehnilise teenistuse kogu määramisala on selle hindamisega kaetud.

2. Ühine hindamisrühm teeb hindamismenetluse käigus järeldused taotluse esitanud tehnilise teenistuse mittevastavuse kohta käesoleva määruse artiklites 72–76, 84 ja 85 ning V lisa 2. liites esitatud nõuetele [...].
3. Ühine hindamisrühm koostab [...] pärast kohapealset hindamist aruande, mis näitab, mil määral taotluse esitaja vastab käesoleva määruse artiklites 72–76, 84 ja 85 ning V lisa 2. liites esitatud nõuetele.
4. [...]

5. [...]

Tüübikinnitusasutus teatab komisjonile igaks ühiskontrolliks välja kutsutavate esindajate nimed ja eriteadmised.

6. [...]

7. Tüübikinnitusasutus [...] **saadab** hindamise **tulemust käsitleva aruande** [...] **V lisa 2. liites sätestatud korra kohaselt** komisjonile ning **nõudmise korral** teiste liikmesriikide **tüübikinnitus**asutustele, [...] **lisades** dokumentaalsed tõendid, mis kinnitavad, et tehniline teenistus on pädev ja et on kehtestatud tehnilise teenistuse korrapärasest järelevalvet tagav kord [...].

[...]

8. Teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutused ja komisjon võivad hindamisaruande ja dokumentaalsed tõendid läbi vaadata, esitada küsimusi või osutada probleemidele ja taotleda täiendavaid dokumente ühe kuu jooksul [...] **alates** hindamisaruande ja dokumentaalsete tõendite [...] **kättesaamise kuupäevast**.

9. [...] Selle liikmesriigi tüübikinnitusasutus, kus taotlust esitav tehniline teenistus **taotleb määramist**, vastab täiendavaid dokumentaalseid tõendeid puudutavatele küsimustele, märkustele ja taotlustele nelja nädala jooksul alates nende saamisest.

10. Teiste liikmesriikide tüübikinnitusasutused või komisjon võivad esitada üksikult või ühiselt [...] selle liikmesriigi tüübikinnitusasutusele, kus taotlust esitav tehniline teenistus **taotleb määramist**, soovitusi nelja nädala jooksul alates lõikes 9 osutatud vastuse saamisest. Tüübikinnitusasutus võtab soovitusi arvesse tehnilise teenistuse määramist käsitleva otsuse vastuvõtmise käigus. Kui see tüübikinnitusasutus otsustab jätta teiste liikmesriikide või komisjoni esitatud soovitused arvesse võtmata, esitab ta sellekohased põhjendused kahe nädala jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.
11. Tehniliste teenistuste määramise kehtivusaeg on **piiratud** [...].
12. Tüübikinnitusasutus, kes soovib enda määramist tehniliseks teenistuseks vastavalt artikli 72 lõikele 2, tõendab oma vastavust käesoleva määruse nõuetele dokumentaalselt hindamise kaudu, mille teevad sõltumatud audiitorid. Nimetatud audiitorid **võivad pärineda samast organisatsioonist, kui nende töö on korraldatud hinnatavat tegevust läbiviivast personalist eraldi**, [...] ning peavad vastama V lisa 2. liites kehtestatud nõuetele.

Artikkel 78
Komisjonile tehniliste teenistuste määramisest teatamine

1. [...] **Tüübikinnitusasutused** teatavad komisjonile iga määratud tehnilise teenistuse nimetuse, aadressi, sealhulgas elektronposti aadressi, vastutavate isikute nimed ja tegevuste kategooria. Teates peavad olema selgelt sätestatud määramise ulatus, vastavushindamise tegevused ja menetlused ning IV lisas loetletud toodete ja subjektide tüüp, millega seoses tehniline teenistus on määratud, samuti nimetatud üksikasjade hilisemad muudatused.

Teade tuleb esitada enne, kui määratud tehnilised teenistused on asunud ellu viima artikli 72 lõikes 1 osutatud tegevusi.

2. [...]

3. [...] **Tehnilise teenistuse võib määrata mõne teise liikmesriigi tüübikinnitusasutus kui selle liikmesriigi tüübikinnitusasutus, kus tehniline teenistus asub, tingimusel, et määramine tüübikinnitusasutuse poolt on täies ulatuses hõlmatud akrediteerimisega kooskõlas artikli 77 lõikega 1a.**
4. [...]
5. Komisjon avaldab oma veebisaidil nimekirja talle käesoleva artikli kohaselt teatatud **määratud** tehniliste teenistuste [...], nende alltöövõtjate ja **nende tütarettevõtjate** andmetega **ning ajakohastab seda.**

Artikkel 79
Tehniliste teenistuste määramiste muutmine ja pikendamine

1. Kui tüübikinnitusasutus on veendunud või talle on teatatud, et tehniline teenistus ei vasta enam käesolevas määruuses sätestatud nõuetele, siis piirab see ametiasutus määramist või peatab või tühistab selle, sõltuvalt nõuetele mittevastavuse raskusastmest.

Tüübikinnitusasutus **teatab** komisjonile ja teistele liikmesriikidele viivitamata iga [...] **määramise** peatamisest, piiramisest ja tühistamisest.

Komisjon ajakohastab vastavalt sellele artikli 78 lõikes **5** osutatud avaldatud teavet.

2. Kui määramist piiratakse, see peatatakse või tühistatakse või kui tehniline teenistus on lõpetanud oma tegevuse, siis hoiab [...] **tüübikinnitusasutus kõnealuse tehnilise teenistuse dokumendid** kättesaadavana tüübikinnitusasutustele või turujärelevalveasutustele.
3. Tüübikinnitusasutus teatab teistele tüübikinnitusasutustele ja komisjonile, kui tehnilise teenistuse mittevastavusel on mõju tüübikinnitustunnistustele, mis on väljastatud ülevaatus- ja katsearuannete alusel, mille on väljastanud asjaomane tehniline teenistus.

Kahe kuu jooksul pärast teate muudatustest teatamist esitab tüübikinnitusasutus komisjonile ja teistele tüübikinnitusasutustele aruande mittevastavuse kohta tehtud järeldustest. Kui see on vajalik turul olevate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike turvalisuse tagamiseks, annab määrav [...] asutus asjaomastele tüübikinnitusasutustele korralduse peatada või tühistada mõistliku aja jooksul kõik alusetult väljastatud tunnistused.

4. Kui tehniliste teenistuste määramine on peatatud, piiratud või tühistatud, jäävad nende tehniliste teenistuste väljastatud ülevaatus- ja katsearuannete alusel väljastatud tüübikinnitustunnistused kehtima, välja arvatud juhul, kui nimetatud tüübikinnitused kaotavad kehtivuse artikli 33 lõikele 2e kohaselt.

[...]

a) [...]

b) [...]

– [...]

5. Tehnilise teenistuse määramisala võib laiendada V lisa 2. liites esitatud sätete [...] kohaselt ning artiklis 78 osutatud teate alusel.
6. Tehnilise teenistuse määramist [...] uuendatakse üksnes pärast seda, kui tüübikinnitusasutus on kontrollinud, kas tehniline teenistus vastab jätkuvalt käesoleva määruse nõuetele. Hindamine tehakse artikli 77 lõigetes 1a või 1b sätestatud korras.

Artikkel 80
Tehniliste teenistuste järelevalve

1. [...] Tüübikinnitusasutus [...] teeb tehniliste teenistuste üle pidevat järelevalvet, et tagada käesoleva määruse artiklites 72–76, 84 ja 85 ning V lisa 2. liites esitatud nõuete täitmine.

Kõnealust kohustust ei kohaldata tehniliste teenistuste selliste tegevuste suhtes, mida kontrollivad artikli 71 lõike 1 kohaselt akrediteerimisasutused.

Tehnilised teenistused esitavad nõudmise korral kogu asjakohase teabe ja dokumentatsiooni, mida on vaja, et see tüübikinnitusasutus saaks [...] kontrollida nimetatud nõuete täitmist.

Tehnilised teenistused teatavad viivitamata [...] tüübikinnitusasutusele [...] kõigist muudatustest, eelkõige seoses personali, ruumide, tütarettvõtjate ja alltöövõtjatega, mis võivad mõjutada käesoleva määruse artiklites 72–76, 84 ja 85 ning V lisa 2. liites sätestatud nõuete täitmist või suutlikkust sooritada vastavushindamistoiminguid seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestikega, mille hindamiseks nad on määratud.

2. Tehnilised teenistused vastavad viivitamata tüübikinnitusasutuse või komisjoni nõudmistele seoses nende poolt tehtud vastavushindamistega.

3. [...] Tüübikinnitusasutus [...] tagab, et tehniline teenistus täidab lõikes 2 osutatud kohustuse, välja arvatud juhul, kui on õiguspärane põhjus seda mitte teha.

Kui [...] tüübikinnitusasutus [...] **tuvastab** õiguspärase põhjuse, teatab ta sellest komisjonile.

Komisjon konsulteerib viivitamata liikmesriikidega. Saadud hinnangu põhjal teeb komisjon rakendusakti teel otsuse, kas pidada õiguspärasest põhjust õigustatuks või mitte. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Tehniline teenistus või [...] tüübikinnitusasutus võib nõuda, et teise liikmesriigi ametiasutustele või komisjonile edastatud teavet käsitataks konfidentsiaalsena.

- 3a. [...] Tüübikinnitusasutus hindab vähemalt iga [...] 30 kuu möödudes, kas iga tema vastutuse alla kuuluv tehniline teenistus vastab jätkuvalt artiklites 72–76, 84 ja 85 ning V lisa 2. liites esitatud nõuetele. See hindamine sisaldab kontrollkäiku igasse tema vastutusalasse kuuluvasse tehnilisse teenistusse.

Kahe kuu jooksul pärast tehnilise teenistuse kohta lõpliku hinnangu andmist esitavad liikmesriigid komisjonile ja teistele liikmesriikidele aruande kõnealuste järelevalvetegevuste kohta. Aruanded sisaldavad hindamise kokkuvõtet, mis tehakse üldsusele kättesaadavaks.

4. [...]

Artikkel 81
Tehnilise teenistuse pädevuse vaidlustamine

1. Komisjon uurib kõiki juhtumeid, mille puhul tema tähelepanu juhitakse kahtlusele tehnilise teenistuse pädevuse kohta või selle kohta, kas tehniline teenistus täidab jätkuvalt käesoleva määruse kohaselt tema suhtes kehtivaid nõudeid ja kohustusi. Ta võib selliseid uurimisi ka omal algatusel alustada.

Komisjon uurib tehnilise teenistuse vastutust, kui on tõestatud või kui on alust arvata, et tüübikinnitus on antud valeandmete põhjal või et katsetulemusi on võltsitud või et avaldamata on jäetud sellised andmed või tehniline kirjeldus, mis võinuks kaasa tuua tüübikinnituse andmisest keeldumise.

2. Osana lõikes 1 osutatud uurimisest konsulteerib komisjon tehnilise teenistuse **määranud** [...] liikmesriigi tüübikinnitusasutusega. Selle liikmesriigi tüübikinnitusasutus esitab komisjonile selle nõudmisel kogu asjakohase teabe asjaomase tehnilise teenistuse tegevuse ning tema sõltumatuse ja pädevusega seotud nõuete täitmise kohta.

3. Komisjon tagab, et uurimise käigus omandatud tundlikku teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.
4. Kui komisjon teeb kindlaks, et tehniline teenistus ei vasta või enam ei vasta tema määramise nõuetele või on vastutav lõikes 1 osutatud rikkumiste eest, teatab ta sellest tüübikinnitusasutuse liikmesriigile.

Komisjon nõuab liikmesriigilt piiravate meetmete võtmist, kaasa arvatud vajaduse korral määramise peatamist, piiramist või tühistamist.

Kui liikmesriik jätab vajalikud piiravad meetmed võtmata, võib komisjon rakendusaktide abil asjaomase tehnilise teenistuse määramise peatada, seda piirata või selle tühistada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon teatab asjaomasele liikmesriigile oma otsusest ning ajakohastab vastavalt artikli 78 lõikes 4 osutatud avaldatud teavet.

Artikkel 82

Tehniliste teenistuste hindamist, määramist ja järelevalvet käsitleva teabe vahetamine

1. Tüübikinnitusasutused nõustavad üksteist ja komisjoni käesolevas määruses sätestatud nõuete rakendamise seisukohast asjakohastes üldistes küsimustes seoses tehniliste teenistuste hindamise, määramise ja järelevalvega.
2. Tüübikinnitusasutused esitavad üksteisele ja komisjonile mitte hiljem kui kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist artikli 77 lõike 1 kohaselt kasutatud hindamise kontrollküsimustiku näidise ja hiljem selle võimalikud kohandused, kuni komisjon on võtnud vastu ühtlustatud hindamise kontrollküsimustiku. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte hindamise kontrollküsimustiku vormi kehtestamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
3. Kui artikli 77 lõikes 3 osutatud hindamisaruannete andmed viitavad tüübikinnitusasutuste üldiste tegevuspõhimõtete lahknevusele, võivad liikmesriigid või komisjon nõuda teabe vahetamist.
4. Teabevahetust koordineerib artiklis 10 osutatud foorum.

Artikkel 83
Koostöö riiklike akrediteerimisasutustega

1. Kui tehnilise teenistuse määramise [...] aluseks on akrediteerimine määruse (EÜ) nr 765/2008 tähenduses, **jätkavad riiklik akrediteerimisasutus ja [...] tüübikinnitusasutus täielikku koostööd ning vahetavad asjakohast teavet kooskõlas määruses (EÜ) nr 765/2008 sätestatud kohustustega.**

Liikmesriigid tagavad, et riiklik akrediteerimisasutus, mis on akrediteerinud konkreetse tehnilise teenistuse, saaks tüübikinnitusasutuselt järjepidevalt teavet vahejuhtumite aruannete kohta ja muud tehnilise teenistuse poolt kontrollitavate valdkondadega seotud teavet, juhul kui see teave on asjakohane tehnilise teenistuse töö tulemuste hindamise seisukohalt.

2. Liikmesriigid tagavad, et riiklik akrediteerimisasutus, kes vastutab konkreetse tehnilise teenistuse akrediteerimise eest, saaks tehnilise teenistuse asukohaliikmesriigi tüübikinnitusasutuselt järjepidevalt teavet akrediteerimise seisukohast oluliste järelduste kohta. Riiklik akrediteerimisasutus teatab tehnilise teenistuse asukohaliikmesriigi tüübikinnitusasutusele oma järeldustest.

Artikkel 84
Tehnilise teenistuse tegevusalased kohustused

1. Tehnilised teenistused sooritavad (kõiki) tegevusi, mille jaoks nad on määratud artikli 72 lõike 1 alusel.
2. Tehnilised teenistused järgivad alati kõiki alljärgnevaid nõudeid:
 - a) nad võimaldavad oma tüübikinnitusasutusel tehnilise teenistuse tegevust [...] **tüübikinnituseks tehtavate katsete** ajal jälgida;
 - b) nad annavad oma tüübikinnitusasutusele nõudmisel teavet tegevuskategooriate kohta, mille jaoks nad on määratud.
3. Kui tehniline teenistus leiab, et tootja ei järgi käesoleva määruse nõudeid, teatab ta sellest tüübikinnitusasutusele, et viimane võiks nõuda tootjalt asjakohaste parandusmeetmete võtmist. Tüübikinnitusasutus jätab tüübikinnitustunnistuse väljastamata, kui nimetatud asjakohaseid parandusmeetmeid ei ole võetud.

Artikkel 85
Tehnilise teenistuse teavitamiskohustus

1. Tehnilised teenistused teatavad oma tüübikinnitusasutusele järgmist:
 - a) iga mittevastavus, mis võib põhjustada tüübikinnitustunnistuse andmata jätmise, selle piiramise, peatamise või tühistamise;
 - b) määramise ulatust ja tingimusi mõjutavad asjaolud;
 - c) turujärelevalveasutustelt saadud teabenõuded nende tegevuse kohta.
2. Oma tüübikinnitusasutuse nõudmise korral annavad tehnilised teenistused teavet tegevuste kohta nende määramisalas ja muude tehtud toimingute, sealhulgas piiriülese tegevuse ja alltöövõtu kohta.

[...]

XVI PEATÜKK

RAKENDAMIS- JA DELEGEERITUD VOLITUSED

Artikkel 87

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab mootorsõidukite tehniline komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 88
Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 4 lõikes 2, artikli 5 lõikes 2, artikli 10 lõikes 3, [...] artikli 24 lõikes 3, [...] artikli 28 lõikes 5, artikli 29 lõikes 6, [...] **artikli 39 lõikes 4, artikli 42 lõikes 6, [...]**, artikli 55 lõikes 2, [...] artikli 60 lõikes 3, artikli 65 lõikes 10, artikli 76 lõikes 4 ja artikli 90 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile [...] **viieks aastaks** alates käesoleva määruse jõustumisest.

Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 4 lõikes 2, artikli 5 lõikes 2, artikli 10 lõikes 3, [...] artikli 24 lõikes 3, [...] artikli 28 lõikes 5, artikli 29 lõikes 6, [...] **artikli 39 lõikes 4, artikli 42 lõikes 6, [...]**, artikli 55 lõikes 2, [...] artikli 60 lõikes 3, artikli 65 lõikes 10, artikli 76 lõikes 4 ja artikli 90 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

3a. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 4 lõike 2, artikli 5 lõike 2, artikli 10 lõike 3, [...] artikli 24 lõike 3, [...] artikli 28 lõike 5, artikli 29 lõike 6, [...] artikli 55 lõike 2, [...] artikli 60 lõike 3, artikli 65 lõike 10, artikli 76 lõike 4 ja artikli 90 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

XVII PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 89 *Karistused*

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mis määratakse, kui ettevõtjad ja tehnilised teenistused ei täida käesoleva määruse artiklites sätestatud kohustusi [...], ning võtavad kõik vajalikud meetmed nende karistuste kohaldamiseks. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Karistatavad on vähemalt järgmised ettevõtjate ja tehniliste teenistuste toime pandud rikkumised:
 - a) valeandmete esitamine tüübikinnituse andmise menetluse või tagasivõtmiseni viiva menetluse ajal;
 - b) katsetulemuste võltsimine tüübikinnituse saamiseks;
 - c) selliste andmete või tehniliste kirjelduste esitamisest hoidumine, mis võiks tuua kaasa sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike tagasivõtmise või tüübikinnitustunnistuse andmata jätmise või tühistamise;
 - d) [...] tehniliste teenistuste mittevastavus nende määramiseks ettenähtud nõuetele.**

3. Lisaks lõikes 2 sätestatud rikkumistele kuuluvad karistatavate rikkumiste hulka ka vähemalt järgmised ettevõtjatepoolsed rikkumised:
- a) teabele juurdepääsu andmisest keeldumine;
 - b) tüübikinnitust nõudvate sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmetike turul kättesaadavaks tegemine ilma sellise tüübikinnitusega või sel eesmärgil dokumentide, [...] **yastavussertifikaatide, andmesiltide või tüübikinnitustähiste** võltsimine.
4. Liikmesriigid teevad lõigete 1–3 rakendussätteid komisjonile teatavaks hiljemalt pp/kk/aaaa [väljaannete talitus: palun lisage kuupäev [...] **36** kuud pärast käesoleva määruse jõustumist.] ja teavad komisjonile viivitamata kõikidest hilisematest neid sätteid mõjutavatest muudatustest.
5. Liikmesriigid esitavad komisjonile igal aastal aruande kehtestatud karistuste kohta. **Kui teataval aastal pole karistusi kehtestatud, ei esita liikmesriigid komisjonile [...] aruannet.**
6. **Komisjon koostab kokkuvõtva aruande [...] liikmesriikide poolt kehtestatud karistuste kohta. Aruanne võib sisaldada soovitusi liikmesriikidele ja see esitatakse artikli 10 kohaselt loodud foorumile.**

Haldustrahvid parandus- ja piiravate meetmete toetamiseks ELi tasandil

1. **Kui komisjon võtab vastu otsuseid kooskõlas artikliga 50, võib ta määrata asjaomasele ettevõtjale haldustrahve** sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku mittevastavuse eest käesoleva määruse nõuetele.

Kehtestatud haldustrahvid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Eelkõige peavad trahvid olema proportsionaalsed liidu turul registreeritud mittevastavate sõidukite arvuga või liidu turul kättesaadavaks tehtud mittevastavate süsteemide, osade või eraldi seadmestike arvuga.

Komisjon ei või käesoleva artikli alusel alustada, uuesti alustada või jätkata menetlusi ettevõtjate vastu käesoleva määruse rikkumiste alusel, mille eest asjaomaseid ettevõtjaid on karistatud või mille suhtes nad on artikli 89 kohaselt õigeks mõistetud varasema otsusega, mida enam ei ole võimalik vaidlustada.

Komisjoni kehtestatud haldustrahvid ei lisandu artikli 89 kohaselt liikmesriikide poolt sama rikkumise eest määratud karistustele ega ületa 30 000 eurot nõuetele mittevastava sõiduki, süsteemi, osa või eraldi seadmestiku kohta.

2. Komisjon **võtab lõikes 2a määratletud põhimõtete alusel** vastu [...] **rakendusakte** [...], et kehtestada lõikes 1 osutatud haldustrahvide arvutamise ja kogumise **menetlus ja** meetodid. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 87 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

2a. Lõikes 2 osutatud rakendusaktide puhul järgitakse järgmisi põhimõtteid:

- a) komisjoni menetluses austatakse õigust heale haldusele, sealhulgas eelkõige õigust avaldada arvamust ja õigust omada juurdepääsu toimikule, võttes samal ajal arvesse konfidentsiaalsuse ning ameti- ja ärisaladusega seotud õigustatud huve;**
- b) asjakohase haldustrahvi arvutamisel juhindub komisjon tõhususe, proportsionaalsuse ja hoiatavuse põhimõtetest, võttes vajaduse korral arvesse rikkumise tõsidust ja selle mõju, ettevõtja head usku, ettevõtja hoolsust ning koostööd, rikkumise korduvust, sagedust ja kestust ning ka samale ettevõtjale varem määratud karistusi;**
- c) haldustrahve kogutakse põhjendamatult viivitusega, määrates kindlaks maksete tähtajad, sealhulgas vajaduse korral võimaluse teha makseid mitmes osas ja etapis.**

3. Haldustrahvide summad kajastuvad Euroopa Liidu üldeelarves tuludena.

Artikkel 91
Määruse (EÜ) nr 715/2007 muudatused

1. Määrust (EÜ) nr 715/2007 muudetakse järgmiselt.

(1) Määruse pealkiri asendatakse järgmisega:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 715/2007, 20. juuni 2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega“;

(2) artikli 1 lõige 2 asendatakse järgmisega:

‘2. Peale selle kehtestatakse käesoleva määrusega eeskirjad kasutusel olevate sõidukite vastavuse kontrollimise, saastetõrjeseadmete kulumiskindluse, sõidukite pardadiagnostikasüsteemide ja kütusekulu mõõtmise kohta.’

(3) artikli 3 punktid 14 ja 15 jäetakse välja;

(4) artiklid 6–9 jäetakse välja;

(5) artikli 13 lõike 2 punkt e jäetakse välja.

[...]

Artikkel 92
Määruse (EÜ) nr 595/2009 muudatused

1. Määrust (EÜ) nr 595/2009 muudetakse järgmiselt.

(0) Määruse pealkiri asendatakse järgmisega:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 595/2009, 18. juuni 2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ“

- (1) Artikli 1 lõige 2 asendatakse järgmisega:

‘2. Peale selle kehtestatakse käesoleva määrusega eeskirjad kasutusel olevate sõidukite ja mootorite nõuetele vastavuse, saastekontrolliseadmete kulumiskindluse, sõidukite OBD-süsteemide, kütusekulu ja süsinikdioksiidi (CO₂) heite mõõtmise ning sõidukite OBD-andmete kättesaadavuse kohta.’

- (2) artikli 3 punktid 11 ja 13 jäetakse välja;

- (3) artikkel 6 jäetakse välja;

- (4) artikli 11 lõike 2 punkt e jäetakse välja.

2. Viiteid määruse (EÜ) nr 595/2009 välja jäetud sätetele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt käesoleva määruse XVIII lisa punktis 2 esitatud vastavustabelile.

[...]

Artikkel 95
Direktiivi 2007/46/EÜ kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2007/46/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 201X.

Viiteid direktiivile 2007/46/EÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt käesoleva määruse XVIII lisa punktis 5 esitatud vastavustabelile.

Artikkel 96
Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei muuda kehtetuks terviksõiduki tüübikinnitusi või ELi tüübikinnitusi, mis on sõidukitele või süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele antud enne [*väljaannete talitus: palun lisage kohaldumise kuupäev vastavalt artiklis 98 nimetatule*].
2. Tüübikinnitusasutused väljastavad laiendusi ja parandusi lõikes 1 osutatud terviksõiduki tüübikinnitustele ning sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike ELi tüübikinnitustele käesoleva määruse artiklite 31 ja 32 kohaselt.
3. Lõikes 1 osutatud terviksõiduki tüübikinnituste kehtivus lõpeb hiljemalt [*väljaannete talitus: palun lisage kuupäev, mis peaks olema artiklis 98 nimetaud kohaldumise kuupäev + 5 aastat*] [...]
4. Tehnilistele teenistustele, kes on määratud enne käesoleva määruse jõustumist, tehakse artiklis 77 osutatud hindamine.

Enne käesoleva määruse jõustumist määratud tehniliste teenistuste määramine uuendatakse [...] **viie** aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest, kui kõnealused tehnilised teenistused vastavad käesoleva määruse asjakohastele nõuetele.

Enne käesoleva määruse jõustumist väljastatud tehniliste teenistuste määramise kehtivus lõpeb hiljemalt [...] **viis** aastat pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva.

Artikkel 97
Aruandlus

1. Hiljemalt 31. detsembril 20xx [*väljaannete talitus: palun lisage aasta, mis peaks olema artiklis 98 nimetaud kohaldumise aasta + 5 aastat*] teatavad liikmesriigid komisjonile käesoleva määrusega kehtestatud tüübikinnitus- ja turujärelevalvemenetluste kohaldamisest.
2. Lõike 1 kohaselt esitatud teabe alusel esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 20aa käesoleva määruse kohaldamist ja vastavuskontrolli toimimist käsitleva hindamisaruande. [*Väljaannete talitus: palun lisage aasta, mis peaks olema lõikes 1 nimetatud aasta 20xx + 1 aasta.*]

Artikkel 98
Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse kohaldama [...] **36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist**.

Riiklikud ametiasutused ei või alates [...] [*väljaannete talitus: palun lisage kuupäev [...] 24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist*] jätta uuele sõidukitüübile ELi tüübikinnitust või riiklikku tüübikinnitust andmata või keelata uue sõiduki registreerimist, turule laskmist või kasutuselevõttu, kui kõnealune sõiduk vastab käesolevale määrusele ja [...] IV lisas loetletud ELi õigusaktidele ning kui tootja seda taotleb.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel

Nõukogu nimel

president eesistuja

XII LISA

PIIRARVUD VÄIKESEERIALE JA SEERIA LÕPETAMISEL

A. VÄIKESEERIALE PIIRARVUD

1. Ühe aasta jooksul liidus registreeritavate, müüdavate või kasutusele võetavate ühte tüüpi kuuluvate sõidukite arv ei tohi artikli 39 kohaselt ületada järgmises tabelis asjaomase sõidukikategooria jaoks sätestatud piirarvu:

Kategooria	Ühikud
M ₁	1 000
M ₂ , M ₃	0
N ₁	1000
N ₂ , N ₃	0
O ₁ , O ₂	0
O ₃ , O ₄	0

2. Ühe aasta jooksul liikmesriigis registreeritavate, müüdavate või kasutusele võetavate ühte tüüpi kuuluvate sõidukite arvu määrab kindlaks asjaomane liikmesriik, kuid see ei tohi artikli 40 kohaselt ületada järgmises tabelis asjaomase sõidukikategooria jaoks sätestatud piirarvu:

Kategooria	Ühikud
M ₁	100
M ₂ , M ₃	250
N ₁	[...] 250
N ₂ , N ₃	250
O ₁ , O ₂	500
O ₃ , O ₄	250

3. [...]

[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]

B. PIIRARVUD SEERIA LÕPETAMISEL

Suurim igas liikmesriigis kasutusele võetavate komplektsete või komplekteeritud sõidukite arv, kui tegemist on „seeria lõpetamisega“, määratakse liikmesriigi poolt valitud ühel järgmistest viisidest:

1. ühte või mitut tüüpi esindavate sõidukite suurim arv võib M1-kategooria korral olla kuni 10 % ja kõigi muude kategooriate korral kuni 30 % eelmisel aastal kõnesolevas liikmesriigis kasutusele võetud vastavat tüüpi sõidukite arvust.

Kui nimetatud 10 % või vastavalt 30 % moodustab vähem kui 100 sõidukit, võib liikmesriik lubada maksimaalselt 100 sõiduki kasutuselevõttu;

2. igasse üksiktüüpi kuuluvate sõidukite piirarvuks on sõidukite arv, millele valmistamispäeval või pärast seda anti vastavustunnistus, mis kehtis vähemalt kolm kuud väljaandmise kuupäevast alates, kuid mille kehtivus lõppes õigusakti jõustumise tõttu.

Lisade loetelu

[...]	[...]
II lisa	Üldmõisted, sõidukite liigitamise kriteeriumid, sõiduki- ja keretüübid
1. liide	Menetlus, mille käigus kontrollitakse, kas sõiduki saab liigitada maastikusõidukiks
2. liide	Numbrid, mis täiendavad kerede märgistamise koode
[...]	[...]
IV lisa	Sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike ELi tüübikinnituse nõuded
I osa	Õigusaktid, millega kehtestatakse seeriaviisiliselt piiranguteta toodetavate sõidukite ELi tüübikinnituse nõuded
1. liide	Õigusaktid, millega kehtestatakse artikli 39 alusel väikeseeriana toodetavate sõidukite ELi tüübikinnituse nõuded
<u>[...]</u>	<u>[...]</u>
2. liide	Üksiksõiduki ELi tüübikinnituse nõuded vastavalt artiklile 42
II osa	UNECE eeskirjad, mida tunnustatakse I osas nimetatud direktiivide või määruste alternatiivina
III osa	Õigusaktid, millega kehtestatakse eriotstarbeliste sõidukite ELi tüübikinnituse nõuded
1. liide	Autoelamud, kiirabiautod ja matuseautod
2. liide	Soomussõidukid
3. liide	Ratastooliga juurdepääsetavad sõidukid
4. liide	Muud eriotstarbelised sõidukid (sh erirühm, mitmeotstarbelised vedukid ja haagissuvilad)
5. liide	Liikurkraanad
6. liide	Erakorraliste raskevedude haagised
V lisa	ELi tüübikinnitusega seotud menetlused
1. liide	Standardid, millele artiklis 72 osutatud üksused peavad vastama
2. liide	Tehniliste teenistuste hindamise kord
[...]	[...]
[...]	[...]

[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	[...]
X lisa	Toodangu vastavuse kontrollimise kord
[...]	[...]
[...]	[...]
XII lisa	Piirarvud väikeseeriatele <u>ja seeria lõpetamisel</u>
[...]	[...]
[...]	[...]
XV lisa	Õigusaktid, mille puhul võib tehniliseks teenistuseks määrata tootja
Liide	Tootja määramine tehniliseks teenistuseks ja alltöövõtt
XVI lisa	Virtuaalsete katsemeetodite kasutamise tingimused tootjale või tehnilisele teenistusele
1. liide	Virtuaalsete katsemeetodite kasutamise üldtingimused
2. liide	Virtuaalsete katsemeetodite kasutamise eritingimused
3. liide	Valideerimismenetlus
XVII lisa	Mitmeastmeline ELi tüübikinnitusmenetlus
Liide	Täiendava tootjasildi näidis
XVIII lisa	Sõidukite pardadiagnostikaseadmete andmete ning remondi- ja hooldusteabe kättesaadavus
1. liide	Tootja tõend sõiduki pardadiagnostika-, remondi- ja hooldusteabe kättesaadavuse kohta
2. liide	Sõiduki pardadiagnostikaseadme andmed
XIX lisa	Vastavustabel